

ལེན་ལ་གསུམ་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་བོད་མིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་གདུང་
སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཇི་བུང་སྐོར།

དང་པོ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྩ་བ་ཀིརྟི་དགོན་པར་དམ་བསྐྱབས་བྱས་པ་དེ་རྒྱལ་
སྤྱིའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཚོས་དད་རང་དབང་གི་ལྷ་སྐྱབ་དང་འགལ་བའི་
སྐོར་ཨ་རི་སྤྱི་དགའ་གིས་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་གནང་བ།

༢༡། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ ༤ ཚེས་ ༡༤ རེས་གཟའ་ལུས་བུའི་ཉིན་ཨ་རིའི་ནང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མགྱིན་
ཚབ་གཞིན་པ་སྤྱི་ཞབས་མཁུ་སི་ཏོ་ནར་མཚོག་གིས་ (Mark C. Toner) གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་
སྤྱི་གཏམ་བཤད་སྐབས། ཉེ་ལམ་བོད་མདོ་སྤྱད་རྩ་བ་ཀིརྟི་དགོན་པར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དམ་བསྐྱབས་
བྱས་ཆེ་བྱས་པ་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཚོས་དད་རང་དབང་གི་ལྷ་སྐྱབ་དང་མི་འཚམ་
པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཨ་རིའི་སྤྱི་དགའ་གིས་སེམས་
འཚབ་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། གནས་
སྤངས་དེར་གཟབ་ནན་ཉོག་ཞིབ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་
སྐོར་དང་གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ཨ་རིའི་ནང་སྤྱི་
ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་སྤྱི་དགའ་ལ་སྐྱེད་སྐོར་
བྱས་ཡོད་སྐོར་གྱིས་གསལ་བསྐྱབས་གནང་འདུག

གཉིས་པ། ཡུ་རོབ་གོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞོན་གྱིས་གི་རྟི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་དྲག་གཞོན་བྱེད་རྒྱུ་མཚམས་འཛིན་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ།

༡༣། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ རེས་གཟའ་ལྷ་བའི་ཉིན། ཡུ་རོབ་གོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞོན་སྐུ་ཞབས་མེག་མི་ལན་སི་གོ་ཏི་(McMillan Scott)མཚོག་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གི་རྟི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་དྲག་གཞོན་བྱས་པ་དེར་སློན་བཅོམ་ལྷན་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གོས་མཐུན་ཡིག་ཚར་བཅི་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ལྷན་ཁུངས་ཀྱི་བཏོན་ཡོད། དེ་ཡང་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་དེའི་ནང་འཁོད་དོན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གི་རྟི་དགོན་པ་ནས་རྒྱ་མིའི་དམག་དམུང་གིས་འཐེན་དགོས་པ་དང་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་དྲག་གཞོན་བྱེད་རྒྱུ་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འཛིན་བྱེད་དགོས། དགེ་འདུན་པ་གྲངས་ ༡༥ ཙམ་འཐེན་བཟུང་བྱས་པ་ནམས་འཕྲལ་དུ་སློད་བཏོག་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། དགེ་འདུན་པ་ཚོས་གནས་གཞན་དུ་འཁྲིད་དེ་སློབ་གསོ་སློབ་རྒྱུ་ཟེར་བའི་སྤྱི་གསར་ར་གཏོང་རྒྱུའི་ལས་གཞི་དེ་འཕྲལ་མར་མཚམས་འཛིན་དགོས།

རྒྱ་མིའི་ཉེན་རྟོག་མི་སྣ་གི་རྟི་དགོན་པའི་ནང་ཡོང་སྐབས་ས་གནས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་བཀག་སྟེ་དགོན་པའི་ནང་འཇུག་མ་བཅུག་པར་བརྟེན། ཉེན་རྟོག་མི་སྣ་མི་མང་ཚོར་གཅར་རླུང་བཏང་བར་ངས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཚྐོལ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ས་གནས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་རྣམས་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་དང་དྲང་བདེན་གྱི་ལམ་ནས་སེལ་དགོས་པའི་འགན་ཞུས་ཡོད་ཅེས་འཁོད་ཡོད།

གསུམ་པ། ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་སློབ་ཆེན་མཆོག་གིས་རྩ་བ་གི་རྟེན་དགོན་པའི་གནས་
སྤངས་ལ་སེམས་ཁུར་ཡོད་སྟོང་གསུངས་པ།

༢༡། ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་སློབ་ཆེན་ཉེ་ལ་རི་ལི་ལི་ཀྲོན་(Hillary Clinton)མཆོག་གིས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དམག་དམུང་གིས་བོད་མདོ་སྐད་རྩ་བ་གི་རྟེན་དགོན་པ་མཐའ་བསྐོར་ནས་དམ་བསྐྱབས་བྱ་བའི་གནས་སྤངས་ཐོག་དོ་སྣང་དང་སེམས་ཁུར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་འདུག།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ཕྱི་སྲིད་སློབ་ཆེན་མཆོག་གིས་འཇར་མན་རྒྱལ་ས་སྐྱར་ལེན་

དུ་བྱ་དགའ་གནང་སའི་མཛད་སྟོན་ཞིག་གི་ཐོག་འཇར་མན་གི་གནས་བབ་ཅེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གཏམ་བཤད་གནང་སྐབས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དེ་བུ་སྐྱེལ་མེད་པའི་ཡེ་ཤུ་ཚོས་པ་དང་དེ་མིན་གྱི་ཚོས་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་པ་ལག་ལ་དམ་བསྐྱབས་སྐྱབས་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྤངས་ལུང་འདྲེན་

གནང་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉེ་ཆར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མདོ་སྐད་རྩ་བ་གི་རྟེན་དགོན་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་མིའི་དམག་དམུང་གིས་མཐའ་བསྐོར་བ་མ་ཟད། དགོན་འདུན་པ་དགོན་པའི་ནང་བཅའ་དབང་ཐོག་བཀག་སྐྱེལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གནང་དོན་དེའི་ཐད་ལ་ང་ཚོས་དོ་སྣང་དང་སེམས་ཁུར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཅེས་གསུངས་ཡོད།

བཞི་པ། ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་སྐུ་ཞབས་མེ་ཁལ་ཏན་སྟེ་མཚོག་གིས་གི་རྟི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་གནང་བ།

༡༣། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༥ རེས་གཟའ་མིག་དམར་ཉིན་ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་སྐུ་ཞབས་མེ་ཁལ་ཏན་སྟེ་མཚོག་ (Australian MP Mr. Michael Danby) རྣ་སར་སེབས་འབྱོར་དང་སྐབས་བསྐྱེད་བོད་མདོ་སྐད་རྩལ་རྩལ་གི་རྟི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་གནང་བའི་ལྷ་ཡིག་ནང་འཁོད་དོན། བོད་མདོ་སྐད་རྩལ་རྩལ་གི་རྟི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་སྐུ་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་བོད་ནང་བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཞི་བའི་སྐྱེར་ལངས་ལ་དྲག་གཞོན་བྱས་པར་དོ་རྒྱུ་གི་རྣམ་པ་མཚོན་ཆེད་རང་ཉིད་སྐུ་གཟུགས་མེར་སྲེག་བཏང་ཡོད། དོན་རྐྱེན་དེས་ཉེ་ལམ་བོད་མདོ་སྐད་རྩལ་རྩལ་གི་རྟི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་རྒྱ་མིའི་དམག་དམུང་གིས་དྲག་གཞོན་ཚབས་ཆེ་བྱས་པ་དེར་ང་རང་ཉ་ཅང་སེམས་འཚབ་ཆེན་པོ་འདུག།

ངས་ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་རྒྱ་མིའི་དམག་མིས་ཉེ་རྒྱུང་བཏང་སྟེ་བོད་མི་འགའ་འདས་གོངས་སུ་སྐྱེན་པའི་རྗེས་ལྷུལ་ནང་མི་ཚོར་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། ཉིན་དེའི་དགོང་མོར་རྒྱ་མིའི་དམག་མིས་གི་རྟི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་གྲངས་ ༩༠༠ ཙམ་དམག་མིའི་སྐུ་ལའོར་ནང་བཅུག་སྟེ་བཙན་བྱིད་བྱས་སྐབས་དེ་དག་བོད་མི་ཚོས་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད། བོད་མི་དེ་དག་མང་ཆེ་བ་མཁན་གས་ཡིན། སྐབས་དེར་བོད་མི་མཁན་གས་སྐྱེས་པ་རང་ལོ་ ༤༠ ཡིན།

པ་དོན་ཁོ་ལགས་དང་རང་ལོ་ ༦༥ ལོན་པ་སྐྱེས་པ་ཤེར་སྦྱིད་ལགས་གཉིས་རྒྱ་མིའི་དམག་མིས་གཙུག་
རྒྱུང་དྲག་པོ་བཏང་སྟེ་འདས་གོངས་སུ་སྐྱུར་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་དགེ་འདུན་པ་གྲངས་ ༩༠༠ ཅམ་རྒྱ་མིའི་
དམག་མིས་འཛིན་བཟུང་གིས་ཆ་རྒྱས་མེད་པའི་ས་ཆར་བྲིད་ཡོད། ངས་རྒྱ་ནག་གི་དྲུག་ལ་བོད་མི་
ཚོར་དྲག་གཞོན་བྱེད་རྒྱ་མཚམས་འཛོག་བྱེད་རྒྱ་དང་། ཀའི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་འཕྲད་
བཞིན་པའི་དཀའ་ངལ་ནམས་འཕྲལ་དུ་སེལ་དགོས་པ་མ་ཟད། འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་དགེ་འདུན་པ་
ནམས་འཕྲལ་དུ་སློད་བཀོལ་གནང་རོགས་ཞེས་ཚོར་ཤུགས་ཆེན་པོས་འབོད་བསྐྱེད་ཞུ་བྱུ་ཡིན།

ལྷ་པ། ཐེ་མཐོ་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཚོགས་པ་ཁག་ནས་བོད་རྒྱལ་གྱི་རྩ་བུ་
གནས་སྤངས་འགྲེལ་བཟོད་སྤྲད་ཐེ་མཐོ་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་
མངལ་བཅར་ཞུས་པ།

༦༡། འདི་གར་ཐེ་མཐོ་བོད་གཞུང་སྐྱེ་ཚབ་དོན་ཁང་ནས་བཏང་གནས་ནང་འཁོད་དོན། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡
ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༤ ཉིན་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་གནང་མཁལ་ཐེ་མཐོ་གྲོས་ཚོགས་འཇུག་མི་ལྷན་ཐབ་ཆེའུ་རིན་
ལགས་ཀྱིས་གོ་སྐྱོད་ཞུས་པ་བརྒྱུད། ཐེ་མཐོ་བོད་ཀྱི་གྲོགས་པོའི་མཐུན་ཚོགས་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤོབ་
སྤྱུག་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཚོགས་པ་ཐེ་མཐོ་ཡན་ལག་ ཐེ་སྤོད་བོད་རིགས་ཚོགས་པ། ས་གནས་བོད་
ཀྱི་གཞིན་ཅུ་ལྷན་ཚོགས། ས་གནས་བོད་ཀྱི་བྱུང་མེད་ལྷན་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་མི་རྣམས་ཐེ་མཐོ་
རྒྱ་ནག་སྐྱམ་ས་ལས་དོན་ལྷན་ཁང་དུ་བཅར་ཉེ་འགན་འཛིན་གཞིན་པ་སྐྱེ་ཞབས་ཀྱའོ་ཅན་མིན་ལགས་
དང་མངལ་འཕྲད་ཞུས་ནས། བོད་རྒྱལ་དམ་བསྐྱེད་གནས་སྤངས་རྩ་བུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་
དེར། ཐེ་མཐོ་གཞུང་ནས་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་གནང་སྟེ་ཐད་ཀར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་སྤོབ་བཟོད་
གནང་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཡིག་ཐོག་དོན་ཚན་གསུམ་འཁོད་པའི་ཞུ་སྟན་ཞིག་སྤུལ་བའི་ནང་།
༡༽ བོད་གི་དོན་དགོན་པར་ཉེན་ཉོག་དམག་མིས་རྩ་བུ་གཞིན་བྱེད་བཞིན་པ་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འཛོག་
དགོས་པ།

- ༢༽ འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་དགེ་འདུན་པ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་པ་རྣམས་སྤོད་བཀོལ་དགོས་པ།
- ༣༽ རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགོད་པ་ས་གནས་ས་ཐོག་ཏུ་གནས་ཚུལ་དངོས་ཤེས་ཉོགས་ཆེད་གཏོང་དགོས་
པའི་ཞུ་སྐྱུལ་གནང་ཡོད།

དྲུག་པ། ཨིན་ཡུལ་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་
གསར་འགོད་པའི་ཚོགས་པ་བོད་ནང་ཆེད་གཏོང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ།

༢༠༡༧ ལོ་ ༣ ཚེས་ ༩ ཉིན་ཨིན་ཡུལ་གཞུང་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགོད་རང་དབང་གི་ཉིན་
མོ་དང་སྟབས་བསྟུན་སྤྱི་བཟོད་རང་དབང་དང་གསར་འགོད་རང་དབང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་གཏམ་བཤད་
གནང་ཡོད་པ་ལྟར། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ནང་ཉེན་གཤིས་བྱས་པའི་(Tibet Society) བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཚོགས་པས་ཨིན་ཡུལ་གཞུང་ནས་ད་རེས་ཁ་དམ་ཚིག་ལ་གནས་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གཞོན་
ལྷན་སྤྱད་པ་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་དང་ལྷག་པར་ཨ་མདོ་རྫོང་གི་སྤུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་དབང་
ཅན་གྱི་གསར་འགོད་པའི་ཚོགས་པ་ཆེད་གཏོང་ཡོང་ཐབས་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཞུས་འདུག
དེ་ཡང་ཨིན་ཱིའི་སྤྱི་སྤྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་སྐུ་ཞབས་མེའི་མ་ཉེག་(William Hague)

ལགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོས་ ༩ ཉིན་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱབས་ཤིག་སྤེལ་ཡོད་པའི་ནང་གསུང་དོན། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་དྲག་གཞོན་མ་ཡིན་པར་བཅོས་བསྐྱར་ཐབས་ལམ་དང་བྲིམས་མཐུན་ཐོག་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་མངོན་འདོད་ཁག་སེལ་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གསལ་ནང་གསལ་གྱི་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན་ན། རྒྱལ་ནང་དུ་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་ཚོགས། དེ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་གནས་བབ་ཐོག་སྤྲུགས་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཕན་ལྷན་བསྐྱབས་སྐྱབས་ཐབས་གསུངས་ཡོད།

སྤྱིགས་མཚུངས་ཨིན་ཇིའི་སྤྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་འགོ་བཙའི་ཐོབ་ཐང་ཚན་པའི་སློབ་ཚན་ཇར་མི་བོ་རོ་མེན་(Jeremy Browne) ལགས་ཀྱིས་སྐར་མ་བཞི་ཅན་གྱི་བརྒྱན་པར་འདོན་སྤེལ་གནང་ཡོད་པའི་ནང་། ཨིན་ཇིའི་གཞུང་ངོས་ནས་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བསྐྱབས་རྒྱུར་རང་དབང་ཅན་གྱི་གསར་འགྱུར་ཞེས་པ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་ངོས་ནས་ཨིན་ཇིའི་གཞུང་གི་གཏམ་བཤད་དེ་དག་གཞི་རྩར་བརྩམས་ཐོག་དེ་གའི་ཚོགས་མི་ཡོངས་ནས་སྐྱེ་ཞབས་ཇར་མི་བོ་རོ་མེན་ལགས་སུ་ལྷུ་ཡིག་ཅིག་སྤེལ་ཡོད་པའི་ནང་། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་དང་ལྷག་པར་ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དྲག་གཞོན་ཚབས་ཚེན་འོག་གནས་པའི་ཨ་མདོ་ར་བ་ཁུལ་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་དབང་ལྡན་པའི་གསར་འགྱུར་པའི་ཚོགས་པ་གཏོང་ཐབས་ཡོང་ཆེད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གཞོན་སྤྲུགས་སྤོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་སྐོར་འཕོད་སྐུལ་ཞུས་པ་མ་ཟད། བོད་ནང་དུ་བོད་མི་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བཟོད་རང་དབང་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་འཛིན་བརྩམས་བྱས་པ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ནང་གི་ཞི་མོལ་ཁག་གི་གནས་ཚུལ་རྣམས་སྤྱི་སྤྱི་གསུང་འཕྲིན་དང་ཁ་པར། ཡིག་འགྲུལ་སོགས་བརྒྱུད་ནས་མཁོ་སྤོང་གནང་མཁན་མི་སྣ་འཛིན་བརྩམས་བྱས་པ་རྣམས་འཕྲལ་དུ་སྤོང་བའོལ་གཏོང་དགོས་པའི་གཞོན་སྤྲུགས་སྤོང་དགོས་པའི་འཕོད་སྐུལ་ཞུས་འདུག

བདུན་པ། ས་རན་སིའི་ཕྱི་འབྲེལ་སློབ་ཆེན་མཚོག་ལ་རྩ་བ་ཀུན་གྱི་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་སྐོར་ལངས་ཕྱོགས་གསལ་བཤད་དགོས་པའི་ཞུ་སྟན་ལུལ་བ།

༡༡། ལ་ལོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་ཐུགས་རེ་མཛད་པ་ལྟར་ས་རན་སིའི་གོས་ཚོགས་པོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པས་རྩ་བ་ཀུན་གྱི་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་ལ་སེམས་འཚབ་ལྷགས་ཆེ་བསྟན་ཡོད། དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལོ་ ༥ ཚེས་ ༩ ཉིན་ས་རན་སི་གོས་ཚོགས་པོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་ལིའོ་ནལ་ལུ་ལ་(Lionnel Luca)ལགས་ཀྱིས་མཚན་ཐོག་ནས་ས་རན་སི་ཕྱི་འབྲེལ་སློབ་ཆེན་མཚོག་དང་རྒྱལ་ས་པེ་རི་སིའི་ནང་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་ཁང་དུ་བོད་མདོ་སྐད་རྩ་བ་ཀུན་གྱི་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་ཐོག་རྩ་བ་གི་ཞུ་སྟན་རེ་ལུལ་ཡོད།

སྐུ་ཞབས་ཨ་ལན་ལུཔ་པེ་(Mr Alan Juppe) མཚོག་ལ་བོད་མདོ་སྐད་རྩ་བ་ཀུན་གྱི་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་ཐོག་ས་རན་སིའི་སྲིད་གཞུང་གི་ལངས་ཕྱོགས་གསལ་བཤད་གནང་དགོས་པའི་རྩ་བ་གི་ཞུ་སྟན་དེའི་ནང་འཁོད་དོན། ང་ཚོ་ས་རན་སི་ཡུལ་གྱིས་བོད་མདོ་སྐད་རྩ་བ་ཀུན་གྱི་དགོན་པའི་དགོ་འདུན་པ་གཙོ་བོར་རྒྱུར་བའི་ས་གནས་བོད་མི་ཚོའི་གནས་སྤངས་ལ་སྤངས་སྟོམས་སུ་སྡོད་ཐབས་བྲལ། དེར་བརྟེན་ངས་བོད་མདོ་སྐད་རྩ་བ་ཀུན་གྱི་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་ཐོག་ས་རན་སིའི་སྲིད་གཞུང་གི་ལངས་ཕྱོགས་རི་ཡིན་གསལ་བཤད་གནང་རོགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་མཚུངས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་ལ་སུལ་བའི་ཞུ་སྟན་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མདོ་སྐད་རྩ་བ་ཀུན་གྱི་དགོན་པའི་དགོ་འདུན་པ་གངས་ ༩༠༠ ཙམ་འཛིན་བརྒྱུང་བཀག་ཉར་བྱས་པའི་དགོ་འདུན་པ་ཚོའི་གནས་སྤངས་སྐོར་གསལ་བཤད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད།

བརྒྱུད་པ། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་བོད་ནང་དངོས་ཡོད་གནས་ ཚུལ་རྟོག་ཞིབ་སྲིད་ཆེད་རྫོང་ས་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ལྷུང་པ།

༡༢། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྷེ་ལིར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞོན་རྒྱ་རི་སྐོལ་མ་མཚོག་གིས་དབུས་
སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པས་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ལག་གཅིག་དང་མངལ་འཕྲད་ཀྱིས་ལྷན་ཚོགས་
ཤིག་ཚོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༠ ཉེན་སྐྱེལ་ཞབས་ཡ་ཤི་མན་ཏི་སིན་ (Mr.Yashwant
Sinha)ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཚོན་ཆེན་སྐྱེལ་ཞབས་ཞེས་ཞེས་ཀི་རིམ་རྒྱ་(Mr.S.M Krishna)
མཚོག་ལ་གི་རྟེན་དགོན་པའི་གནས་སྐོང་ས་ལ་རྒྱལ་སྤོར་གནང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་གྱི་ལྷན་ཚོགས་
སྤུལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན། བོད་མདོ་སྲིད་རྫོང་ས་ལ་གི་རྟེན་དགོན་པའི་དགོ་འདུན་པ་དང་ས་གནས་བོད་མི་
མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་འཛིན་བཟུང་དང་སྐྱབས་སྐྱོང་། མནར་གཅོད་དེ་བཞིན་རྒྱུ་འདས་སུ་
ཕྱིན་པའང་བྱུང་ཡོད་པར་བརྟེན། དེ་ཅིང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་གཞུང་ཚབ་ཁང་ནས་ད་ལྟ་གི་རྟེན་དགོན་
པའི་གནས་སྐོང་ས་ཞིབ་ཤེད་གསལ་བཤད་གནང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་
གཞུང་གི་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་བོད་ནང་དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་རྟོག་ཞིབ་སྲིད་ཆེད་རྫོང་ས་དགོས་པའི་
འབོད་སྐུལ་ཡང་ལྷུང་ཡོད།

ཕྱོགས་མཚུངས་རྒྱལ་ས་ལྷེ་ལིར་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་
གཞུང་ཚབ་ཁང་གི་སྐྱེ་ཚབ་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་སྤྱི་དོན་ལས་ཁུངས་
སུ་བསྐོང་ས་ཏེ་བཅོན་ཁྲིད་བྱས་པའི་དགོ་འདུན་པ་རྣམས་
གི་རྟེན་དགོན་པར་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་རྒྱ་དང་། དགོ་འདུན་པ་
རྣམས་ལ་ཚོས་དད་རང་དབང་སྤོང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་
ལྷུ་དགོས་ལུགས་སོགས་འཁོད་ཡོད།

དགུ་པ། རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པས་རྒྱ་གཞུང་གི་དྲུག་
གཞོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་བ།

༡༣། ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༡༤ ཉེན་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྷོ་ལིའི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་སྤྱིའི་བརྟེན་གནས་
ཁང་(India International Center) དུ་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་གྱི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་
(All Party Indian Parliamentary Forum for Tibet)དང་། བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་
(Core group for Tibetan Cause) ཞེས་པ་ཐུན་མོང་གིས་གོ་སྐྱོད་ཐོག་བོད་ནང་ཚོས་ལུགས་
སྣང་བསྐྱར་དུ་དྲུག་གཞོན་དང་། ཀའི་དགོན་པའི་སྣང་དམ་བསྐྱབས།(Renewed Religious re-
pression in Tibet: Seize of Kirti Monastery) ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་བཏོ་སྤོང་སྟན་
ཚོགས་ཤིག་ཚོགས་ཡོད། བཏོ་སྤོང་སྟན་ཚོགས་དེའི་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་གཞུང་ཚབ་ཟུར་པ་རྣམས་ལ་མེ་ཏེ་
ཏ་(Dalip Mehta) མཚོག་དང་། གསར་འགོད་པ་སྐུ་ཞབས་མི་རེ་ཀ་རན་ཏེ་(Mr.Vijay Kranti)
ལགས་ལྷོ་ལི་དོན་གཅོད་དང་བཀའ་སློན་གཅིག་ལྷོགས་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་གྱི་
གནད་ཡོད་མི་སྣ་བཅས་ལྷོན་མི་གངས་ལྷ་བཟུང་བས་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་སྐུ་
ཞབས་རྣམས་ལྷོ་ལི་མེ་ཏེ་ཏ་མཚོག་གིས་ཀའི་ལྷོ་ལི་དུ་ལྷོ་ལི་རྩ་དྲུག་གི་གནས་སྐབས་ཐོག་སྤོང་ཚོགས་
པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་ཚབས་ཅིག་ཁོང་གིས་རྩ་དྲུག་ལྷོ་ལི་དུ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་པ་དེ་
ལྷོ་ལི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དྲུག་གཞོན་གྱི་སྐྱོད་ཚུལ་དང་བོད་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩོད་རྒྱུ་གཏོང་གི་
ཡོད་པ་མངོན་ཐུབ། འདས་པའི་ལོ་ལྷ་བཟུང་རིང་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་ནང་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་དེའི་
དགོས་དམིགས་གཙོ་བོ་ལྷོ་ལི་བོད་མི་རྣམས་རང་ལུལ་དུ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་དེ་ཡིན།
བོད་ཀྱི་ཚོས་ནི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ལེགས་བྱང་གི་རྒྱབ་རྟེན་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། བོད་
མིའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། དེ་བཞིན་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཞེན་སྣག་བསམ་རྣམས་རྩ་མེད་བཏང་དང་
གཏོང་བཞིན་ཡོད། ཅེས་གསུངས་ཡོད། ཡང་ལྷོ་ལི་དོན་གཅོད་དང་བཀའ་སློན་གཅིག་ལྷོགས་བསྟན་པ་
ཚེ་རིང་མཚོག་གིས་གསུང་དོན། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་དེར་སྐབས་ཀའི་དགོན་པར་དམ་བསྐྱབས་བྱས་ཏེ་

ཇི་དྲག་གི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལོ་བཅུ་གངས་མང་པོའི་རིང་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་
 རྣམས་ལ་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་གང་བུང་གཏོར་བཤིག་བཏང་བ་སོགས་
 དང་བདེན་མིན་པའི་སྲིད་བྱུས་འཛིན་ཡོད་པར་བརྟེན། བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ནང་འཁོན་སེམས་
 བསྐྱེད་རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། བོད་ནང་གི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནི་ཕྱག་མཚོད་འབུལ་བྱེད་སའི་གནས་
 ཚམ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གི་བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ལུལ་གྱི་བསྐྱེ་
 གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་དམ་བསྐྱགས་ཤུགས་ཆེ་
 བྱས་ཏེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རིག་གཞུང་རྩ་མེད་གཏོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་
 བོད་མི་ཚོར་དྲག་གཞོན་དང་། བཙོན་འཇུག་སྤྱད་སྤོང་ཇི་ཚམ་བཏང་ཡང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་
 ལ་རྒྱ་སྤྱིར་སློབས་བཅས་ལུ་མཐུད་གསོན་པོར་གནས་ཀྱི་རེད། ཅེས་སོགས་གསུངས་ཡོད། གཞན་ཡང་སྐྱེ་
 ཞབས་སླེ་རྗེ་ཀ་རན་ཏེ་ལགས་ཀྱིས་ཉེ་ཆར་གཏི་དགོན་པའི་གྲུ་ཐུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་
 སྲིག་སྟེ་རང་གི་གཅེས་པའི་ལུས་སློབ་སློས་གཏོང་བྱས་པ་ནས་བཟུང་། བོད་མི་སེར་སྐྱེ་ཡོངས་ནས་ངོ་
 ཚོལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤུགས་ཆེ་བཏོན་པ་ནི་བོད་མི་རྣམས་རྒྱ་གཞུང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་བདེ་སྦྱིད་མེད་པའི་
 ཉེགས་ཡིན། བཏོ་སྤོང་སྐབས་ཚོགས་བཅར་བ་ཡོངས་ནས་བོད་བུང་ཤར་རྩ་བ་གཏི་དགོན་པར་རྒྱ་ནག་
 གཞུང་གིས་དྲག་གཞོན་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་དེར་སྐྱོན་བརྗོད་ཤུགས་ཆེ་གནང་ཡོད།

བཅུ་པ། ཡུ་རོབ་སྤྱི་མཐུན་ལྷན་ཁང་ནས་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་སློབ་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་གི་གནས་སྐབས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་གནང་བ།

༢༠༡༡ ཟ࿳་ལོ་ ༡༠ ཟ࿳་ ༥ ཚེས་ ༡༧ རེས་གཟའ་མིག་དམར་ཉིན་ཡུ་རོབ་སྤྱི་མཐུན་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་
གཙུག་ལྷན་ཁང་མཇུག་མཐུན་ལོ་ (Herman Van Rompuy) ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་སློབ་
ལྷན་རྒྱུ་ལོ་ལ་རྒྱ་ནག་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐབས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་
གནང་ཡོད།

སྐབས་དེར་སྐུ་ལྷན་ཁང་གི་
གསུངས་དོན། རྒྱ་ནག་ནང་འགྲོ་
ཡག་པོ་མེད་པ་དེས་རྒྱལ་སྤྱིའི་
གཞི་རྒྱ་རེད། ང་ཚོ་ཡུ་རོབ་མི་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དེ་ཡིན་པ་
ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ལུགས་ལྷན་
མོས་སྤྱི་ལུགས་ལྷན་ཁང་གི་ཡོད། རྒྱ་
ཁྲིམས་ལྷན་ཁང་གི་གནས་སྐབས་

ལྷན་ཁང་མཇུག་མཐུན་ལོ་ལ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐབས་
ནང་རྒྱ་ནག་གི་མཚན་མཐོང་ལ་
མང་ཚོས་སེམས་འཚབ་ཆེ་ཤོས་ནི་
དང་གནད་དོན་དེ་ང་ཚོས་སྤྱིའི་
འབྲེལ་ལམ་སྐབས་གལ་གནད་ཆེ་
ནག་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་
ཡར་རྒྱས་བཏང་བའི་ཐོག་རྒྱལ་སྤྱིའི་

ནང་རྒྱ་ནག་གི་མཚན་མཐོང་གོང་མཐོང་གཏོང་བྱུང་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་
རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གྲོས་ཚེད་ (International Rights Covenants) ཅེས་པ་དེར་ས་རྟགས་
འགོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དྲན་གསོ་བཏང་བའི་ཐོག་དེར་ངེས་པར་དུ་བཅི་འཛོག་བྱེད་དགོས་པའི་
འབོད་སྐུལ་ལྷན་ཁང་གི་འདུག

བརྒྱ་གཅིག་པ། ཡུ་རོལ་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ཆེས་མཐོའི་སྐྱེ་ཚབ་གྱིས་རྩ་བ་གི་རྟེན་དགོན་པའི་
གནས་སྤངས་ཐོག་སེམས་འཚབ་ཡོད་སྐོར་གྱི་ཕྱག་བྲིས་སུལ་བ།

༦༡། །སྤེལ་ཇམ་གྱི་རྒྱལ་ས་སྐར་སིལ་དུ་ཡུ་རོལ་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་གོས་ཚོགས་གྱི་འཇུག་མི་སྐྱེ་
ཞབས་པོ་རོ་མེ་རུ་ (Provera) ལགས་གྱིས་སྐོར་བ་སྡོན་མར་ཡུ་རོལ་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཕྱི་འབྲེལ་
ལས་དོན་ཚན་པ་དང་བདེ་འཇགས་སྲིད་བྱུས་གྱི་ཆེས་མཐོའི་སྐྱེ་ཚབ་ལྷན་སྐྱེ་ཨ་ཤི་ལོན་ (Lady Ash-
ton) ལགས་ལ་བོད་ནང་འགོ་བཙའི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཕྱིས་མེད་རྟོག་རོལ་གཏོང་བཞིན་པ་དེར་སྐྱོན་བརྗོད་
གནང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ་སྟེ། རྩ་བ་གི་རྟེན་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་ཐོག་སེམས་འཚབ་
ཚེན་པོ་ཡོད་སྐོར་གསུངས་དོན།

“ང་རང་གི་རྟེན་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པར་གཅར་རུང་བྲག་པོས་སྐྱེན་འདས་སུ་གྱུར་པ་དང་།
རུང་རྟེན་ཚབས་ཆེ་བཏང་བ། དེ་བཞིན་དགོན་པའི་ནང་བཀག་ཉར་བྱས་པ་སོགས་ལ་སེམས་འཚབ་
ཚེན་པོ་འདུག་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་དུ་ཡོད་པའི་ཡུ་རོལ་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པས། དངོས་ཡོད་གནས་

ཚུལ་ཤེས་ཐབས་བྱས་ཡོད་
ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
གི་རྟེན་དགོན་པ་སྐོར་བརྒྱུ་
སྤྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་རྣམས་ས་
གནས་དེ་ནས་སྤྱིར་འབྲུད་
བྱས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། ཡུ་
རོལ་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་སྐྱེ་
ཚབ་རྣམ་པས་གི་རྟེན་དགོན་
པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་

ཤེས་ཐབས་ཀྱི་འབད་བཅོམ་མུ་མཐུད་རྒྱ་ཡིན།

ཡུ་རོབ་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ངོས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་མི་ཚོར་ཚོས་དད་རང་དབང་
དང་ཤེས་ཡོན་རང་དབང་། རིག་གཞུང་སྤྱང་སྐྱོབ་ཀྱི་རང་དབང་སོགས་ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུ་དགོས་པའི་རེ་
འདུན་ཡང་ཡང་ཞུས་ཡོད།

དེ་བཞིན་མ་འོངས་པར་ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་གི་འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་ཚོ་དང་ལྷན་གཞུང་འབྲེལ་
འབྲེལ་ལམ་སྐབས་ཀི་རྟི་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་མུ་མཐུད་སྤང་སྤོང་བྱེད་རྒྱ་དང་། ཀི་རྟི་དགོན་པར་
བྲག་གཞོན་བྱ་རྒྱ་མཚམས་འཛོག་བྱ་དགོས་པའི་རེ་འདུན་འདོན་རྒྱ་ཡིན།” ཞེས་སོགས་འཁོད་ཡོད།

བརྒྱ་གཉིས་པ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆེད་ལས་པས་རྒྱ་ ནག་གཞུང་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱད་སྲོལ་དགོས་པའི་ཇི་ལྟར་འབོད་སྐྱེལ།

༢༡། །འཇམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྟན་འཁུགས་ལྟོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཆེད་ལས་པ་སྐྱེ་ཚབ་འཇུག་མི་བཞིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་བྱང་ཤར་ས་ཁུལ་དུ་བོད་རིགས་སློབ་མཁུ་ཁག་གི་ནང་བོད་སྐད་ཐོག་སློབ་ཚན་རྣམས་སློབ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུར་དམ་བསྐྱབས་བྱེད་རྒྱུ་མཚམས་འདོགས་དགོས་པའི་ཇི་ལྟར་གི་འབོད་སྐྱེལ་ཞིག་གནང་བའི་ནང་འཁོད་དོན།

“རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་ཁག་གི་སློབ་མཁུ་ནང་སློབ་ཚན་རྣམས་བོད་སྐད་ཐོག་སློབ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུར་དམ་བསྐྱབས་བྱས་པ་དེ་བོད་རིགས་ཚོའི་སེམས་ལ་ཕོག་ཐུག་འགོ་རྒྱུ་མ་ཟད། རྒྱུར་བཏང་བོད་སྐད་ཉམས་ཆག་འགོ་ངེས་ཡིན། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་དམ་བསྐྱབས་བྱས་པ་དེས་

བོད་རིགས་སློབ་མཁུ་ཚོར་རང་གི་ས་མེས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་གཞི་བཙུགས་པའི་ལེགས་བྱང་རྒྱན་འདྲིན་ཐུབ་མིན་ཐད་ང་ཚོར་སེམས་འཚབ་ཡོད། དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་གལ་ཏེ་བོད་རིགས་སློབ་མཁུ་ཚོར་བོད་རྒྱུ་སྐད་ཡིག་གཉིས་ལ་སློབ་སྦྱང་གི་གོ་སྐབས་

ཐོབ་ཆེ་སྐད་ཡིག་གཉིས་ལ་སྤྱངས་ཤ་ཆགས་རྒྱུ་མ་ཟད། བོད་རིགས་སློབ་མཁུ་ཚོས་རང་གི་ས་མེས་ཀྱི་ལེགས་བྱང་རྒྱན་འདྲིན་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་ངེས་ཡིན།” ཞེས་སོགས་འཁོད་ཡོད།

བཅུ་གསུམ་པ། འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་འགོ་བ་མིའི་
ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ལ་འབོད་སྐུལ་བྱས་པ།

༡༩། རྩི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༡༠ ལྷས་ལྷ་ ༦ ཆེས་ ༡༢ བར་འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་
ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐབས་ཐོག་རྒྱན་ལྷན་གྱི་ལྷན་
ཚོགས་དེ་བཞིན་འཚོགས་བཞིན་པའི་སྐབས་དང་བསྟུན། འཛིགས་ཉེན་ཡོད་པའི་མི་རིགས་སྲུང་སྐྱོབ་
ཚོགས་པའི་སྐྱེ་ཚབ་བོད་མི་བསྟན་འཛིན་བསམ་འཕེལ་གེ་ཏུ་ལགས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་
རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་ལུམ་སྐུ་ན་མི་པི་ལེ་མཚོག་
(Navi Pillay) ལ་འབོད་སྐུལ་བྱས་ཡོད།

ཁོང་གིས་ལྷ་དོན་གཙོ་བོ་ནི། བོད་མདོ་སྐད་རྩ་བ་གི་དེ་དགོན་པའི་ནང་རྩི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༡ ཆེས་
༡༦ ཉེན་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དམ་བསྐྱུགས་བྱེད་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ད་བར་ས་གནས་བོད་མི་ཚོར་
རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྐོར་སྲུང་དམག་མིའི་འོག་དངོས་ཡོད་དཀའ་སྲུག་ཅི་འདྲ་ལྗོངས་བཞིན་པའི་གནས་
ཚུལ་ནམས་ཞིབ་སྲ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་ཁོང་གིས་ཚོགས་འདུའི་སྐབས་གི་དེ་དགོན་
པའི་དགེ་འདུན་པ་གྲངས་ ༡༠༠ ཅམ་རྒྱ་གཞུང་སྐོར་སྲུང་དམག་མིས་བྱི་ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༡༡ མཚན་མོར་
བཅའ་འཁུན་བྱས་ཏེ་ད་ཆ་གར་སོང་ཆ་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཛམ་གླིང་
མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ལ་
མགོན་འབོད་གནང་བ་ལྟར་ད་རེས་གོ་སྐབས་དེ་བཟུང་སྟེ་འབྲེལ་ཡོད་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཚང་མའི་ནང་
བོད་མི་ཚོའི་དངོས་ཡོད་གནས་སྐབས་ཅི་ཡིན་རྟོག་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུང་གཏོང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ཡང་
བཏོན་ཡོད།

བཅུ་བཞི་པ། ཡུ་རོབ་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གི་ཉི་དགོན་པའི་
དགེ་འདུན་པ་བཙན་འཁྲིད་བྱས་པ་རྣམས་གང་དུ་
ཡོད་མེད་འདྲི་ཅད་བྱས་པ།

༢༡། གྲི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་དུ་ཉིན་གཞི་བྱས་པའི་ཡུ་རོབ་སྤྱི་
མཐུན་ཚོགས་པའི་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བཙན་འཁྲིད་འོག་གར་སོང་ཆ་མེད་རྒྱུར་བའི་གི་ཉི་
དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ ༩༠༠ ཙམ་ད་ལྟ་གང་དུ་ཡོད་མེད་དང་ཁོང་ཚོའི་གནས་སྐོང་ས་ཇི་ཡིན་
ཞིབ་སྒྲ་གསལ་གཤད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བྱགས་ཆེ་བའོན་ཡོད། ཡུ་རོབ་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པ་དང་རྒྱ་
ནག་དབར་གྲོས་མོལ་ཐངས་ ༩༠ པ་དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གི་གོང་ཁྲིར་པེ་ཅིང་དུ་ཚོགས་པ་དང་སྐབས་
བསྐྱེད། ཡུ་རོབ་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་སྐྱེ་ཚབ་མཚོག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་རེ་འདུན་བཙན་པ་ཞིག་
ཡིན་འདུག

གྲོས་མོལ་ཚོགས་འདུའི་སྐབས་སྤྱོད་གསུང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་གྲངས་ཉུང་མི་
རིགས་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐོང་ས་སྐོར་བའོ་སྤོང་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་ནང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་བོད་དང་
སོག་པོ། ཤིང་ཅང་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐོང་ས་ཙམ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་ནང་བྱིས་པའི་ཀྱི་གནས་སྐོང་ས་དང་
དེ་བཞིན་དེ་བ་སྤྱི་ལ་མ་བྱས་པའི་ཡེ་ཤུའི་ལྷ་ཁང་གི་ཚོས་པ་སོགས་ལ་ཚོས་དད་རང་དབང་སྐོར་དང་
གསར་འགྱུར་རང་དབང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་བྱིས་པ་ཚོ་དང་པའི་ཐོབ་ཐང་བཙན་ཀྱི་གནད་དོན་
ཐོག་སྤྱོད་གསུང་གི་དབར་བའོ་སྤོང་བྱས་ཡོད་པ་བཙན།

བཅོམ་པ། ཨ་རི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་ཡུ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་ནག་
གཞུང་ལ་བོད་དུ་དྲག་གཞོན་མཚམས་འདྲིལ་དགོས་པའི་
རེ་འདུན་བཏོན་པ།

༄༅། བོད་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་སུད་སི་ཁྲོང་ཁྲིར་ཇི་ཞི་མའི་ནང་འཚོགས་བཞིན་པའི་འཇམ་
སྲིད་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ཨ་རི་དང་ཡུ་རོབ་རྒྱུ་མཐུན་
ཚོགས་པ། དེ་བཞིན་ཡུ་རོབ་རྒྱུ་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་སྤེལ་ཇམ་(Belgium,)དང་
ཅེག་རྒྱུ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ།(Czech Republic) སུ་མི་རྟེན་ (Sweden) བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚབ་འཐུས་མི་
ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་ནང་བྱིམས་ཚོད་པ་དང་དྲ་རྒྱ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན། ལས་འགུལ་བ།
ཚོས་པ་ཚོའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐོག་དམ་བསྐྱགས་བྱུགས་ཆེ་ཅུ་བཏང་སྟེ་ཉེས་མེད་འདྲིལ་བཟུང་
བྱེད་རྒྱུ་མང་དུ་བཏང་ཡོད་པ་དེར་སེམས་འཚབ་བྱུགས་ཆེ་ཡོད་སྐོར་བརྗོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་མདོ་
སླད་ར་བ་གི་ཉི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་དྲག་གཞོན་བྱེད་རྒྱུ་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འདྲིལ་བྱེད་
དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད།

དེ་ཡང་ཡུ་རོབ་རྒྱུ་མཐུན་ཚོགས་པའི་སྐྱེ་ཚབ་གྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བཏོན་པའི་ལྷན་ཚོགས་ནང་
འཁོད་དོན། རྒྱ་ནག་དུ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐབས་རེ་སྟེག་དུ་འགོ་བཞེན་པ་དེར་སེམས་
འཚབ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་འདུག རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཅན་དབང་འོག་ཉེས་མེད་འདྲིལ་བཟུང་བྱེད་རྒྱུ་
དང་བཅན་དབང་འོག་གར་སོང་ཆ་མེད་གྱུར་བ་རྣམས་གང་དུ་ཡོད་མེད་དང་། སྐྱེ་བརྗོད་རང་དབང་
ཆེད་འཐབ་ཚོད་བྱེད་མཁན་རྣམས་འཕྲལ་དུ་སྤོད་བཏོལ་གཏོང་དགོས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གཞུང་
གིས་བོད་མདོ་སླད་ར་བ་གི་ཉི་དགོན་པར་དྲག་གཞོན་བྱེད་རྒྱུ་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འདྲིལ་བྱས་ཏེ་གི་ཉི་
དགོན་པའི་ནང་ད་ལྟ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རི་འབྲ་ཡིན་མིན་གྱིས་རྟོགས་ཆེད་རང་དབང་ཅན་གྱི་
ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་བསྐྱོད་དེ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་འཇུག་དགོས་ཞེས་སོགས་འཁོད་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཨ་རིའི་སྐྱེ་ཚབ་མཚོག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་སྲུང་པའི་ལྷ་སྟན་ནང་འཁོད་དོན། རྒྱ་ནག་ནང་གི་མི་ཚོ་དང་དང་དང་རྒྱ་བོད་སྲོད་བྱེད་མཁན། ལས་འགུལ་བ། ཚོས་པ་ཚོ་དང་ཁོང་ཚོའི་ནང་མི་བཅས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐོག་དམ་བསྐྱུགས་ལྷགས་ཆེ་ཅུ་བཏང་སྟེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་སྐྱིམས་ལ་ཅིས་མེད་རྟོག་རོལ་བཏང་ནས་ཉེས་མེད་འཛིན་བཟུང་བྱེད་རྒྱ་མང་ཏུ་བཏང་ཡོད་པ་དེར་སེམས་འཚབ་ལྷགས་ཆེ་ཡོད་སྐོར་བརྗོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་མདོ་སྐྱེད་རྩ་བ་གི་རྟེན་དཔོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ ༡༠༠ ཅམ་དཔོན་པ་ནས་བཅོན་དབང་གིས་སྤྱིར་འབྲུད་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་མཚམས་འདྲི་དཔོན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད།

དེ་བཞིན་སྤེལ་རམ་སྐྱེ་ཚབ་མཚོག་གི་ལྷ་སྟན་ནང་འཁོད་དོན། རྒྱ་ནག་ནང་ལྷ་བ་སྟོན་མ་ནས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྤངས་ཐོག་ཡར་རྒྱས་གང་ཡང་བྱིན་མེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དུ་རྒྱའི་ཐོག་དམ་བསྐྱུགས་བྱེད་རྒྱ་ལྷགས་ཆེ་ཅུ་བཏང་ཡོད་པ་དང་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་ཏུ་ཡོད་པའི་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ལ་དམ་བསྐྱུགས་བྱས་གསར་འཁོད་པ་ཚོའི་ལས་ཀའི་ཐོག་འགོག་རྒྱུ་བཟོ་བཞིན་ཡོད། སྤེལ་རམ་སྤྱིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་མདོ་སྐྱེད་རྩ་བ་གི་རྟེན་དཔོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་གར་སོང་ཆ་མེད་བཟོས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཇི་ཡིན་གསལ་བཤད་དཔོན་ཞེས་སོགས་འཁོད་ཡོད།

ཕྱོགས་མཚུངས་སུ་མི་ཇན་སྤྱིད་གཞུང་གི་ལྷ་སྟན་ནང་འཁོད་དོན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་སྐྱིམས་ཇི་བཞིན་སྐྱིམས་ལྷགས་ལག་བསྟར་མ་ཐུབ་པ་དང་སྐྱེ་བརྗོད་རང་དབང་། འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤངས་སྲོད་བྱེད་མཁན་ཚོར་སུན་གཅེ་བཟོ་རྒྱ་ལྷགས་ཆེ་ཅུ་བཏང་བ་དེར་སེམས་འཚབ་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་མདོ་སྐྱེད་རྩ་བ་གི་རྟེན་དཔོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་བྲག་གཞོན་བྱེད་རྒྱ་འབྲུལ་ཏུ་མཚམས་འདྲི་བྱེད་དཔོན་པ་དང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཤེས་ཆེད་ལྷུལ་དེར་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་རྒྱུང་འགོ་འཇུག་དཔོན་པ་དང་། བོད་མི་ཚོར་རང་གི་ཐོབ་ཐང་སྲོད་དཔོན་ཞེས་སོགས་འཁོད་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཅེག་སྐྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྐྱེ་ཚབ་འབྲས་མིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་སྲུང་པའི་ལྷ་སྟན་ནང་འཁོད་དོན། རྒྱ་ནག་གི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་ཏུ་ཡོད་པའི་གི་རྟེན་དཔོན་པའི་རྩ་བ་གི་གནས་སྤངས་ཐོག་དང་ཚོར་སེམས་འཚབ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད། ད་ཚོས་རྒྱ་ནག་གི་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་ཤིང་ཅང་དང་བོད་མི་ཚོར་སྐྱེ་བརྗོད་རང་དབང་དང་འདུ་འཛོམས་རང་དབང་སྲོད་དཔོན་པའི་རེ་འདུན་འདོན་བཞིན་ཡོད་ཅེས་སོགས་འཁོད་ཡོད།

སྤྱོད་ལུགས་མཚུངས་ཚོགས་ཚེན་དེའི་སྐབས་འདི་གས་ཉེན་མི་རིགས་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་བོད་མི་བརྟན་འདིན་བསམ་འཕེལ་སྐྱེ་ཏེ་ལགས་ཀྱིས་བོད་ནང་གི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལོར་ས་བྱི་ཞི་ཚོལ་ཚེན་མོའི་སྐབས་བོད་མི་མང་པོ་རྒྱ་མིའི་སྐོར་སྲུང་དམག་མིས་དྲག་གཞོན་བྱས་ཏེ་ཚོ་སྤོག་ཤོར་ཡོད་སྐོར་དང་། བོད་ནང་ད་ལྟའི་ཆར་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྟངས་དེ་སྤྱོད་ལུགས་ལྟར་འགོ་བཞེན་པའི་གནས་སྟངས་སྐོར་ཞིབ་པར་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་སྤྱོད་ལུགས་ནས་ད་ཆ་བོད་ནང་གི་མི་ནང་དང་ནང་མི་སྤྱིར་འགོ་མ་བརྟུག་པར་བོད་ལ་སྤྱི་རྒྱལ་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་འགོ་རྒྱ་སོགས་ལ་དམ་བསྐྱུགས་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་འདུག་ཐེངས་འདིར་བོད་སྐོར་བརྒྱལ་པ་དེ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཆགས་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་གིས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚ་བྲིམས་དོན་ཚན་ ༡༥ ནང་སྤྱོད་ལུགས་ལྟར་དང་བསམ་ཚུལ་གསར་འགྱུར། འདུ་འདོམས། རོ་ཚོལ་བྱེད་རྒྱའི་རང་དབང་སོགས་ཡོད་ནའང་དོན་དངོས་ལག་ལེན་ཐོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་དང་གསར་འགོད་པ། དེ་རྒྱ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ནམས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་ཁ་གཡར་ཏེ་སྤྱོད་ལུགས་ལྟར་བཞེན་ཡོད།

དཔེར་ན་རྒྱ་ ༦ ཚེས་ ༡ ཉེན་རྫོང་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་བྲིམས་ཁང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་གི་ཉེས་མིང་འོག་ཤར་དུང་རི་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཚོམ་པ་པོ་བཀྱིས་རབ་བརྟན་ལགས་སུ་ལོ་ ༤ བྲིམས་ཆད་བཏང་ཡོད། དེ་བཞིན་བྲིམས་ཁང་དེ་རང་ནས་བྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ལྷ་ ༡༡ ནང་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་གི་ཉེས་མིང་འོག་བོད་མི་ཚོམ་པ་པོ་དོན་གོ་དང་རྒྱ་རྒྱ་གཉིས་ལ་ལོ་ ༤ བྲིམས་ཆད་དང་། བོད་མི་སྐྱལ་བཟང་གྱིན་པ་ལ་ལོ་ ༡ བྲིམས་ཆད་བཏང་ཡོད། སྤྱོད་ལུགས་མཚུངས་བྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལོའི་རྒྱ་ ༡༡ ནང་རྫོང་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཚོམ་པ་པོ་དོན་དང་མོར་གནས་ཚུལ་ཁ་བྲལ་ཐོག་གསང་བསྐྱུགས་བྱས་པའི་ཉེས་མིང་འོག་ལོ་ ༥ བྲིམས་ཆད་བཏང་ཡོད་སྐོར་གི་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

བརྩེ་བྱུག་པ། ཨི་ཏཱ་ལིའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་རྩ་བ་གི་རྟེ་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་ཐོག་ རྩ་བྱུག་གི་འབོད་སྐུལ་ལྷན་པ།

༢༡། རྩི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༧ ཉིན་ཨི་ཏཱ་ལིའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་བོད་
དོན་རྒྱལ་སྤྱིར་ཚོགས་པའི་ (INPaT) ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་མེ་མེའོ་མེ་ཁ་ཅི་(Matteo Mecacci)
མཚོག་གིས་ཨི་ཏཱ་ལིའི་གྲོས་ཚོགས་སུ་བོད་མདོ་སྤྱད་རྩ་བ་གི་རྟེ་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་གསལ་བཤད་
གནང་དོན།

བོད་ནང་རྒྱ་གསུམ་གོང་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྩིས་མེད་རྟོག་རོལ་གཏོང་བཞིན་པའི་
གནས་སྤངས་ཐོག་ཨི་ཏཱ་ལིའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངས་རྩ་བྱུག་གི་འབོད་སྐུལ་ལྷན་པའི་སྐབས་འདིར་ཆབ་སྲིད་
ཚོགས་པ་འདྲ་མིན་གྱི་སྤྱི་ཚབ་འཕུས་མི་ ༩༥ ཚང་མས་འདིར་རྒྱལ་སྤྱིར་དང་དཔང་ཉུགས་གནང་བར་
བཀའ་འོས་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་བརྒྱུད་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ལྷན་ལོན། བོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་
ཨི་ཏཱ་ལི་དང་ཡུ་རོབ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། བོད་ནང་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་
དེ་དག་གསང་ཐབས་མེད། ང་ཚོའི་སྲིད་གཞུང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་འགའ་རེས་བོད་མིའི་གནས་
སྤངས་ཐོག་སྐད་ཆ་མོད་རྒྱུར་འཚོར་སྤང་བཞིན་འདུག སྐབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་འདས་པའི་
ལོ་འགའ་ཤས་ནས་བོད་མི་ཚོར་དམ་བསྐྱེད་ལྟུགས་ཆེ་བུ་བཏང་ཡོད། དེར་སྐབས་ཚང་མས་སྟོ་ཨ་མི་
རི་ཀའི་ནང་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྤངས་དང་རྒྱ་ནག་ནང་ལོ་མང་རིང་ནས་གཅིག་
བསྐྱེད་དབང་འཛིན་པས་སྲིད་དབང་སྐྱེར་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་གནས་སྤངས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡང་
མེད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་གཞོན་ལྷན་སྤྱི་བུ་བྱེད་
ཡོད་པ་གསལ་བོ་རེད།

བདུན་ཕྲག་འགའ་ཤས་སྟོན་ནས་བྱུང་བའི་བོད་མདོ་སྤྱད་རྩ་བ་གི་རྟེ་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་
དེ་ཐོག་མར་དགོན་པ་དེའི་བོད་མི་དགེ་འདུན་པ་གཞོན་སྐྱེས་ཤིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་སྤོངས་བཏང་
བ་ནས་བརྩེ་དོན་རྒྱུན་དེ་འགོ་བཙུགས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དགོན་པའི་ནང་ཚོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱེད་

སློལ་གཤམ་ལ་བཀག་སྡོམ་གྱིས་བོད་མི་ཚོའི་རང་གི་རྩ་བའི་སླ་མ་ཡ་སྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་
སྐྱུ་པར་ཉར་མི་ཚོག་པའི་བཅན་བཀའ་བཏང་སྟེ་བོད་མི་ཚོའི་ཚོས་དང་རང་དབང་ལ་དམ་བསྐྱུགས་
བྱེད་བཞིན་ཡོད།

དེར་བརྟེན་རྩ་བའི་མི་མང་དང་རྩ་བ་གི་རྟེ་དགོན་པ་བཅས་ནས་བོད་མི་སྣོང་ཁྲག་མང་པོས་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱས་དེར་ཞི་བའི་རྩམ་སྟོན་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་
གིས་དྲག་གཞོན་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྩ་བ་གི་རྟེ་དགོན་པ་སློལ་བརྒྱབ་སྟེ་དགོ་འདུན་པ་བྱིར་མ་བཏང་
བ་མ་ཟད། ཁོང་རྣམས་ལ་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ལྷུ་མཁན་རྩ་བའི་མང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་གི་རྟེ་
དགོན་པའི་དགོ་འདུན་པ་ཚོར་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཁ་ཟས་དང་འཕྱང་རྒྱ་སོགས་སྐྱེལ་དུ་འགྲོ་སྐབས་རྒྱ་
མིའི་དྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པས་དམ་བསྐྱུགས་བཀག་སྡོམ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། རྩོགས་མཚུངས་རྩ་བའི་མི་
མང་དང་གི་རྟེ་དགོན་པའི་དགོ་འདུན་པ་བཅས་ཚོའི་གྲངས་ ༡༠༠ ཅམ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཅོན་
འདུག་གིས་རྒྱལ་གཅེས་ཚོས་གཅེས་ཟེར་བའི་སློབ་གསོ་སྟེལ་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་
ཚོར་རྒྱལ་གཅེས་ཚོས་གཅེས་ཟེར་བའི་སློབ་གསོའི་ལས་འགུལ་སྟེལ་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་བརྒྱུད་ནས་དམ་
བསྐྱུགས་བྱེད་རྒྱ་དེ་ནི་དམར་ཤོག་གི་དཔེ་དེབ་ནག་པོ་ (Black Book Of Communism) ཞེས་
པའི་ནང་འཁོད་པའི་གནས་སྟངས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། དཔེ་དེབ་དེ་ནི་ཨི་རྩུ་ལིའི་
ཡུལ་མི་ཚོར་ཡོངས་གྲགས་ཆགས་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཡ་སྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་རྟེང་པ་རོ་
ལང་རྒྱལ་རྒྱའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱས་སློལ་སྟེལ་རྒྱ་ཟེར་བ་དེ་ད་ཆ་འབྲེལ་མེད་ཆགས་ཟིན། གང་ཡིན་བརྗོད་
ན་ཉེན་ཤས་སྟོན་ནས་བཅན་བྱོལ་
བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ཡོད་
པའི་བོད་ཀྱི་ཡ་སྐབས་མགོན་ཏུ་
ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་སྐྱུ་དབང་རྣམས་བྱིར་བསྐྱུ་བྱས་
ཡོད།

གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རུ་བ་
འདིའི་ནང་སྐྱེང་བའི་བོད་མདོ་
སྟངས་རྩ་བ་གི་རྟེ་དགོན་པའི་དགའ་

ངལ་ཐོག་ཨི་ཏཱ་ལིའི་སྲིད་གཞུང་གིས་ཐུགས་ཞིབ་གནང་རྒྱུར་ངས་རེ་བ་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཇོ་བོ་གི་འཕོད་སྐྱེལ་ཞུས་པར་ཨི་ཏཱ་ལིའི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ལྷན་ཁང་གི་
དྲུང་གཞོན་ལས་རོགས་སྐུ་ཞབས་སི་ཏེ་སྤཱ་ལོ་སི་ཏག་ལི་ཡ་ (Stefano Staglia) མཚོག་གིས་ཨི་ཏཱ་
ལིའི་སྲིད་གཞུང་གིས་ཡུ་རོབ་རྒྱུ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་བྱང་འབྲེལ་ཐོག་ར་བ་གི་རྟེ་དགོན་པ་ནས་གནས་
ཚུལ་ཐོན་པ་དེར་ང་ཚོ་འདོད་སློ་མི་ཁེངས་པའི་ཚོར་སྣང་བྱང་བ་དེ་མགྲིན་དབྱངས་གཅིག་གྱུར་གྱིས་
རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བརྗོད་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་ཟིན་ཡོད་ཅེས་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

བརྩམ་བཅུ་ལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པས་
རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་འབོད་སྐྱེལ་ཞུས་པ།

༢༠༡༧ ལོ་འཁོར་ལ་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱི་ལག་ ༩༩ གི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ ༡༩༩ ལས་
གྲུབ་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་འབྲེལ་མཐུད་(International Net-
work of Parliamentarians on Tibet)ཁང་དོན་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཚོས་
བོད་ཁམས་དཀར་མཛེས་ཁུལ་དུ་བོད་མི་ཞི་ཚོལ་བ་རྣམས་ལ་གནང་མཁན་ཚོར་དྲག་གཞོན་གྱི་རྒྱ་
དེ་མཚམས་འཛོག་དགོས་པའི་འབོད་སྐྱེལ་ཞུས་འདུག།

དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་འབྲེལ་མཐུད་ཁང་གི་རྒྱང་འབྲེལ་ཚོགས་
གཙོ་མི་ཏཱ་ལའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ལྷ་གི་ལུ་ལྷ་ལགས་དང་རྒྱང་འབྲེལ་ཚོགས་གཙོ་ཡུ་རོབ་གྲོས་

ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་ཐོ་མི་སི་མན་ལགས་བཅས་ཀྱིས་མཚན་འཁོད་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱབས་སྒྲུབ་སྤེལ་བའི་ནང་། རྒྱལ་རྒྱུད་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་དེའི་ངོས་ནས་བོད་ནང་གི་དགེ་བཅུན་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་བོད་མི་ཞི་ཚོལ་བ་ཚོས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་གཞི་རྒྱུ་རྩེ་རང་དབང་ཆེད་གཞུང་ལམ་དུ་ཐོན་ཏེ་བོད་ཀྱི་ལྷན་བསམ་མགོན་དུ་ལའི་སྐ་མ་མཚོག་བོད་ལ་གདན་ཞུས་དགོས་པའི་འབོད་ཚིག་སྒྲོག་བཞིན་ཞི་ཚོལ་བུས་དང་བྱེད་སྤྱོད་ཡིན། ཞི་ཚོལ་བ་དེ་དག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་མི་སྣས་བསྐྱེད་མར་འཛིན་བཟུང་བུས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་ཐོག་ང་ཚོར་སློ་འཚབ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་དཀར་མཛེས་ཁུལ་གྱི་བོད་མི་ཞི་ཚོལ་བའི་ཐོག་དྲག་པོ་ཐབས་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་རྒྱུད་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ལྷ་ཚུལ་ལྟར་བ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱ་འབྱོར་མཐུན་འགྱུར་བུས་པའི་འཛིགས་སྐྱལ་དྲག་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། གལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་འཚམ་མཐུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་འདོད་ཀྱི་ཡོད་ན། བོད་མི་ཚོས་རང་གི་བསམ་ཚུལ་རང་དབང་ཐོག་ཐོན་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྒྱ་གཞུང་ནས་བྱས་བཅེ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ངེས་པར་དུ་ཤེས་པ་བྱེད་དགོས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཚོས་བོད་ནང་གི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་འཚར་གཞི་ལྡན་པའི་སློ་ནས་ཅིས་མེད་དོག་ལོ་གཏོང་བཞིན་པར་གཞིགས་ཏེ་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱུ་ཁག་གི་གཞུང་དང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི། དེ་བཞིན་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྐྱོབ་ཚོགས་པ་ཁག་ནས་བོད་ཁམས་དཀར་མཛེས་ནང་ད་ལྟ་འཕྲད་བཞིན་པའི་གདུག་རྒྱབ་ཅན་གྱི་དྲག་གཞོན་བྱེད་སྤྱོད་ཡིན་པ་དེ་མཚམས་འཛིག་ཡོང་ཐབས་སུ་ཐེ་བུས་བྱེད་དགོས། དེར་སྐབས་དཀར་མཛེས་ཁུལ་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྐོར་སྲུང་བ་དང་ཉེན་རྒྱོག་མང་དག་ཅིག་འབྲེམས་འཛིག་བུས་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

བཙོ་བརྒྱུད་པ། ཨ་རི་གཞུང་གིས་འདོན་སྤེལ་བྱས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོད་དད་རང་
དབང་གི་ལོ་འཁོར་སྟོན་ཐོ་འདོན་སྤེལ་སྐབས་བོད་མིར་ཚོད་དད་རང་དབང་
སྤོང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ།

༄༅། བྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༧ ཚེས་ ༡༩ རེས་གཟའ་མིག་དམར་ཉིན་ཨ་རིའི་གཞུང་ནས་བཏོན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ཚོད་དད་རང་དབང་གི་ལོ་འཁོར་སྟོན་ཐོ་བཏོན་པའི་ནང་འཁོད་དོན། སྤྱིར་མི་མང་ལ་ཚོས་དད་རང་
དབང་ཡོད་པ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་རྩ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དངོས་ལག་ལེན་ཐོག་ཚོས་དད་
རང་དབང་ལ་དམ་བསྐྱགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། བོད་རང་སྤོང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དང་བོད་རིགས་གནས་
སྤོང་བྱེད་སའི་ས་ཁུལ་ཁག་གི་ནང་ཚོས་དད་རང་དབང་གི་གནས་སྟངས་ཞན་པོར་གནས་ཡོད། ཉེ་ལམ་
རྒྱ་ཉེའི་འཛམ་གླིང་རིག་དངོས་འགྲེམས་ཚོགས་ (Shanghai World Expo) དང་ཨེ་ཤི་ཡའི་ཚེད་
འགན་ཆེན་མོའི་སྐབས་དམིགས་བསལ་དམ་བསྐྱགས་བྱུགས་ཆེ་བུ་བཏང་ཡོད་ཅེས་འཁོད་ཡོད།

དེ་བཞིན་བོད་མི་ཚོའི་ཚོས་དད་རང་དབང་ཐོག་དམ་བསྐྱགས་བྱས་ཚུལ་སྟོར་འཁོད་དོན། རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་བོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ནང་དམ་བསྐྱགས་བྱུགས་ཆེ་བྱས་པར་བརྟེན། བོད་པའི་
དགོ་བཅུན་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་རེའི་ནང་ཚོས་སློབ་བྱིད་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུར་ཉ་ཅང་དཀའ་ངལ་
བཟོས་ཡོད་ཅེས་སོགས་འཁོད་ཡོད། སྟོན་ཐོ་དེ་བཞིན་བྱི་ལོ་༢༠༡༠ ལྷ་ ༧ ནས་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལྷ་ ༡༣
བར་གྱི་རྒྱ་ནག་ནང་ཚོས་དད་རང་དབང་གི་གནས་སྟངས་ཐོག་གི་སྟོན་ཐོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དུས་ལྡན་
དེའི་རིང་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོའི་ཚོས་དད་རང་དབང་ལ་དམ་བསྐྱགས་བྱུགས་ཆེ་
བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་སྟོར་སོགས་འཁོད་ཡོད།

ཕྱོགས་མཚུངས་སྟོན་ཐོ་འདོན་སྤེལ་སྐབས་ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་རྒྱུ་ཆེ་ལུ་སྤྱི་ཉི་ལ་རི་གི་ལིན་
ཁོན་ (Hillary Clinton) མཚོག་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་དང་ཤིང་ཅང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་སྐམ་
སའི་ནང་དུ་རྒྱ་རིགས་ཡེ་ཤུའི་ཚོས་པ་རྣམས་ལ་དམ་བསྐྱགས་བྱས་པར་བརྟེན། རང་དབང་ཐོག་རང་
གི་ཚོས་དད་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཡོད་ཅེས་གསུངས།

བརྩུ་དགུ་པ། ཡུ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་ནང་རྩ་བ་གི་རྟེན་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་གཉིས་
ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་རྒྱུ་བྱས་པའི་དོན་རྒྱུན་སྲུང་བ།

༡༣། རྩི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༢ ཉེན་ཡུ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་(EU)ནང་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་ཆེ་ཤོས་
གསུམ་པར་གྲགས་པ་ཨེ་སོ་ཁོ་ཉི་ཡའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་ལྷུ་སྐྱ་ཁི་རི་སི་ཁི་ན་ཨོ་ཏུ་ལན་ཁི་
(Ms. Kristina Ojuland)མཚོག་གིས་རྩི་ཚེས་ ༡༤ ཉེན་པོ་དམ་པོ་སྤྲོད་རྩ་བ་གི་རྟེན་དགོན་པའི་དགེ་
འདུན་པ་སློབ་བཟང་སྐལ་བཟང་ལགས་དང་། སློབ་བཟང་དགོན་མཚོག་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོར་འཛིན་པའི་དྲག་གཞོན་གྱི་སྲིད་བྱས་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་ཆེད་
རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་རྒྱུ་བྱས་པའི་དོན་རྒྱུན་སྲུང་ཡོད། སྐབས་དེར་ལྷུ་སྐྱ་
མཚོག་གིས་ཐེངས་འདིའི་གི་རྟེན་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ་
རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དྲག་གཞོན་གྱི་སྲིད་བྱས་ལ་ངོ་རྒྱུ་བྱས་པ་དེ་ནི་འདི་ལོའི་ནང་བོད་དུ་རང་ལུས་
མེར་སྲེག་བཏང་བའི་དོན་རྒྱུན་ཐེངས་ ༤ ཆགས་ཡོད།

དོན་རྒྱུན་དེས་བོད་
མི་ཚོས་ལུ་ལྷུག་ཐབས་བཟད་ཀྱི་
གནས་སྟངས་འོག་རང་གི་ཚོས་
དད་རང་དབང་དང་མིང་དོན་
མཚུངས་པའི་རང་སྤྱོད་ཐོབ་ཐང་
ཚོད་བཞིན་པ་གསལ་པོ་ཆགས་
ཡོད། བོད་མི་ཚོས་ལུ་ལྷུག་པའི་
བྱ་སྤྱོད་དེ་རིགས་ཡང་ཡང་སྟེལ་

དགོས་བྱུང་བ་དེས་བོད་
ནང་གི་འགོ་བ་མིའི་
ཐོབ་ཐང་ལ་རྩིས་མེད་
རྟོག་རྩལ་གཏོང་བཞིན་
པ་དང་བོད་མིའི་རིག་
གཞུང་གི་ངོ་བོ་རྩ་བ་སྒྲགས་
ཏུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་
པའི་བྱ་སྤྱོད་དེར་ཚོད་

སེམས་བརྟན་པོས་གདོང་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་སྟོན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་
ཡུ་རོབ་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པ་དང་གོས་ཚོགས་འཕུས་མི་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ནང་བོད་མི་ཚོའི་འགོ་བ་མིའི་
ཐོབ་ཐང་ལ་རྩིས་སྤྲོད་ཞུ་ཆེད་རྒྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་སྤྲོད་བསམ་བློ་གསལ་
ཆེ་ཏུ་གཏོང་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཟད། བལ་ཡུལ་དུ་བོད་ནས་བྱོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་བའི་བོད་མི་ཚོ་
བལ་པོའི་སྤྱི་གཞུང་ནས་བཅའ་ཐབས་ཀྱིས་སྤྱིར་སྟོན་བྱས་པའི་གནད་དོན་དེར་སེམས་འཚབ་བླུགས་
ཆེ་ཡོད་སྟོར་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

ཉི་ཤུ་པ། ཨ་རིའི་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་བོད་མི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྤངས་
ཇི་ཞན་ཇི་སྤྱད་ཏུ་འགོ་བཞེན་པ་དེར་སེམས་འཚབ་གྱི་རྣམ་འགྲུར་བསྟན་པ།

༡༩༩༡ ཟ࿳་ལོ་༡༩༩༡ ཟ࿳་ ༤ ཚེས་ ༡༤ རེས་གཟའ་ལྷག་པ་ཉིན། ཨ་རིའི་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་ཉེ་ལམ་བོད་
མདོ་སྐད་རྩ་བ་གི་ཉི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་གཞོན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་བོད་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་ཀྱི་
ཚེད་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་བུང་བར་ཉ་ཅང་སློ་འཚབ་ཚེན་པོའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་
གཞུང་ལ་བོད་མི་ཚོའི་དཀའ་ངལ་སེལ་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ཕྱགས་ཆེ་བཏོན་ཡོད། དེ་ཡང་ཨ་རིའི་
ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མགིན་ཚབ་པས་གསལ་བསྐྱགས་ཤིག་སྤེལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན། བོད་མི་ཚོའི་
དཀའ་ངལ་ཇི་ཚེར་འགོ་བཞེན་པའི་གནས་སྤངས་དེའི་འོག་ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་གི་དབྱེད་ཚོས་བོད་མི་
ཚོའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་བཀུར་ཞུ་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ཕྱགས་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཞེས་སོགས་འཁོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་ཅིང་གཞུང་ནས་བོད་མི་ཚོའི་སྤོང་མིན་ཚོས་དང་རིག་
གཞུང་། རྒྱུད་ཡིག་བཅས་པ་སྤུང་སྐྱོབ་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ཡང་བཏོན་ཡོད། ཕྱོགས་མཚུངས་ཨ་རིའི་
གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་གི་ནང་གསར་འགོད་པ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མི་སྣ་
ཁག་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཉོག་ཞིབ་ཚེད་འགོ་སྐྱོད་བྱ་རྒྱུའི་ཚོག་མཚན་སྤོང་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་
ཡང་བཏོན་འདུག།

ཉེ་གཅིག་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་གིས་བསྐྱབས་གཏམ།

༢༠༡༧ ལོ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༥ རེས་གཟའ་ལྷག་པ་ཉིན་གྱི་གསར་གནས་ལྟར་ན། ཉེ་ལམ་བོད་མདོ་སྐྱོད་རྒྱུ་ལ་གཞི་བྱས་པའི་དགེ་འདུན་པ་སློབ་བཟང་སྐལ་བཟང་ལགས་དང་སློབ་བཟང་དགོན་མཚོག་ལགས་གཉིས་ཀྱིས་བོད་བརྟན་སྲིད་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་རང་སློབ་སློབ་གཏོང་གིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བྱས་པ་དང་ལྷན་ཡོད་ས་མཚོག་སྐྱེ་ཆེ་ཁྲི་ལོར་བཟན་པ་དང་བོད་མི་ཚོར་ཚོས་དད་རང་དབང་དགོས་པའི་འབོད་སྐྱོད་པར་བཞེན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དྲུག་ཚས་ཉེན་རྟོག་དམག་མིས་དགེ་འདུན་པ་གཉིས་པོ་བཅའ་བྲིད་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་སྤྲུལ། ཨ་རི་དང་ཕུ་ལོ་བཅས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་དུ་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱས་དེར་བསྐྱར་ཞིབ་ཐོག་བོད་མི་ཚོའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་རྣམས་ལྟར་དུ་སེལ་ཐབས་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད་པ་ལྟར། ཨ་རིར་ཞེན་གཞི་བྱས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་གིས་ཚོགས་གཙོ་ལྷམ་སྐུ་མེ་རི་ལྷེ་ཐི་མར་གོ་(Mary Beth Markey)ལགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན།

ཉེ་ལམ་གཞི་བྱས་པའི་དགེ་འདུན་པ་གཞོན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་ལུ་ཐུག་གི་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་ཉེ་རྒྱ་གཞུང་ལ་དོ་རྒྱུས་པ་དེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་བའི་ལུ་ཐུག་དམ་བསྐྱབས་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་འཛིན་བཞེན་པ་དེ་མཚམས་འཛོག་དགོས་པའི་བརྗེ་ལན་གསལ་པོ་བཏང་ཡོད། བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས་ཀྱི་གཞུང་ནས་རང་སློབ་རང་གིས་གཙོད་རྒྱ་དེ་ཉེས་པ་ཚབས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་དུ་བཅིས་ཉེ་དེར་དགག་བྱ་གནང་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་དགེ་འདུན་པ་ཚོས་རང་སློབ་གཙོད་དགོས་པའི་གནས་སྐབས་ཆགས་པ་དེས་ཁོང་།

ཚོར་དཀའ་ངལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་མེད་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ནང་དམ་
བསྐྱེད་ལུགས་ཆེ་ཡོད་པའི་གནས་སྤངས་ལོག་དགོ་འདུན་པ་ཚོས་རང་སློབ་གཙུག་རྒྱུ་ལུ་ལྷི་མོ་
བྱ་ཐབས་དེ་རིགས་མཚམས་འཇོག་ཡོད་བར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་དེར་འགྱུར་བ་
གཏོང་དགོས་ཞེས་སོགས་གསུངས་འདུག།

དེ་བཞིན་རྒྱ་སར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་
ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་གསལ་བཤད་གནང་བའི་ནང་འཁོད་དོན། བོད་ནང་ལྷ་མཉམ་ཇི་བྱས་ཀྱི་གནས་
སྤངས་ཆགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། ད་ཆ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་དམ་བསྐྱེད་ལུགས་ཆེ་བུ་
གཏོང་ཉེན་ཡོད་པར་བརྟེན་ང་ཚོར་སེམས་འཚབ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་གསུངས།

ཕྱོགས་མཚུངས་ཨིན་ཇིའི་རྒྱལ་ས་ལོན་འོན་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་བོད་རང་དབང་ཚོགས་
པའི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་སི་ཏེ་ཡན་ལགས་(Stephanie Brigden) ཀྱིས་བོད་པའི་དགོ་འདུན་
པ་གཉིས་ཀྱིས་ལུ་ལྷི་མོ་ཐབས་ཟད་ཀྱི་བྱ་ཐབས་སྡེལ་དགོས་བྱུང་བ་དེས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་བཞིན་
གོས་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་རྒྱུར་དུ་སེལ་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད། ཅེས་གསུངས་ཡོད།

ཉེར་གཉིས་པ། འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་
ཚོགས་ཐེངས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྐབས་བོད་ནང་གི་འགོ་བ་མིའི་གནས་སྡངས་
ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ།

༢། རྒྱ་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ཉེན་སྲུང་སེ་གོང་ཁྱེར་རི་ནི་མའི་ནང་ཚུགས་བཞེན་པའི་འཛམ་
གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྐབས་
མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྷན་ཁང་ཨི་ཀོ་སོག་(ECOSOC) ཞེས་པ་དཔལ་འབྱོར་དང་
རྒྱ་ཚོགས་ལྷན་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བརྒྱད། སྐྱེ་ཞབས་བསྟན་འཛིན་བསམ་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་གཞུང་
འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ་བཞིའི་ཚབ་ཁུལ་ཉེ་རྒྱལ་རྒྱུའི་བྲིམས་ལུགས་འོག་གཞི་རྩའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་ལ་སྲུང་སྐྱོབས་དགོས་པ་མ་ཟད། འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་དེ་བཞིན་གོང་མཐོར་གཏོང་
རྒྱུའི་ལས་གཞི་དངོས་སུ་ལག་ལེན་གནང་དགོས་པ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིའི་
རྒྱལ་ཁབ་གཅོས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་སུ་འདྲ་ཞིག་གིས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྩིས་མེད་རྟོག་རྩོལ་བཏང་

ཚོ་དེར་སྐྱོན་བརྗོད་ལྷགས་ཚེ་
གནང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་
ཡང་བཏོན་ཡོད་པ་མ་ཟད།
རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མོད་སྐྱེད་
རྩ་བ་གཉི་དགོན་པའི་དགེ་
འདུན་པ་ ༡༠༠ ཙམ་བཅའ་
འཁྲིད་བྱས་པ་ནམས་དགོན་
པར་རྒྱུར་དུ་འཇུག་ཞུགས་
བྱེད་འཇུག་དགོས་པ་དང་།
གཉི་དགོན་པའི་ནང་དགེ་

འདུན་པ་སྐྱོན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་བྱུང་རྗེས་དགོན་པ་དེ་རྒྱ་
མིའི་བྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་དམག་མིས་སྐོར་ཏེ་དམ་བསྐྱགས་ལྷགས་ཚེའི་འོག་གནས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་
ཆ་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་པ་ ༤༠༠ ཙམ་གྱིས་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་རྒྱལ་གཅེས་ཚོས་གཅེས་ཟེར་བའི་སློབ་
གསོའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་སྤྱོད་ཡིན་སྐོར་གསལ་བཤད་གནང་། ལྷོགས་མཚུངས་སྐབས་དེར་བསྟན་
འཛིན་བསམ་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་བ་སྟོན་མར་རྩ་བ་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་ཟེར་བས་
གཉི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་བསྟན་འཛིན་ལགས་དང་བཅོམ་གྲུས་ལགས། ཚོ་རིང་རྟ་མགྱེན་བཅས་
ཁོང་གསུམ་གྱིས་དགེ་འདུན་པ་སྐྱོན་ཚོགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་རྗེས་དགོན་རྒྱུན་བཟོས་
པར་བརྟེན་སྐྱོན་ཚོགས་ལགས་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་ཡོད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་འཇུགས་འོག་ཁོང་གསུམ་པོར་
ལོ་ ༡༠ དང་ ༡༡ དེ་བཞིན་ ༡༩ གྱི་ཁྲིམས་ཐག་བཅས་པ་དེ་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་དང་། དེ་བཞིན་ཁོང་
གསུམ་ལ་ཁྲིམས་ཚོད་པ་སྐྱ་རྒྱའི་ཐོབ་ཐང་སྐྱེད་མེད་པ་མ་ཟད། མནར་གཅོད་དང་བཅའ་དབང་འོག་
དགེ་འདུན་པ་གསུམ་ལ་མ་ཉེས་ཁ་གཏོག་གི་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་གནང་དོན་དེར་
སེམས་འཚབ་ཏུ་ཅང་ཡོད་སྐོར་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

ཉེར་གསུམ་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཡངས་ཚོགས་པས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་མིའི་ཚོས་
རིག་སྲུང་སྐྱོབ་དང་ཚོས་ལུགས་རང་དབང་འགན་སྲུང་ཡོང་བའི་
རེ་འདུན་བཏོན་པ།

༢༡། རྒྱ་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༢༤ རེས་གཟའ་ལྷག་པའི་ཉིན་ཨིན་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ལོན་ཾོན་དུ་རྟེན་
གཞི་བྱས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཡངས་ཚོགས་པས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་མི་ཚོས་རང་གི་རིག་གཞུང་
གི་ངོ་བོ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱ་དང་ཚོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱའི་ཐོབ་ཐང་སྐོད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བྱུགས་
ཆེ་བཏོན་པའི་བསྐྱགས་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་ཡོད་པའི་ནང་འཁོད་དོན། ཉེ་ལམ་བོད་མངོ་སྤྱད་ར་བ་གི་རྟེ་
དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་གཉེས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བ་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་
ཚོའི་ཚོས་དད་རང་དབང་དང་རིག་གཞུང་ལ་ཚེས་མེད་དོན་རོལ་གྱི་དམ་བསྐྱགས་སྲིད་བྱས་འདྲིན་
བཞིན་པ་དེར་ངོ་ཚོལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཡངས་ཚོགས་པས་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་ལ་དམ་
བསྐྱགས་གྱི་སྲིད་བྱས་དེ་དག་འཕུལ་དུ་མཚམས་འདྲེགས་དགོས་པ་དང་། བོད་མི་ཚོའི་ཚོས་དད་རང་
དབང་སྲུང་སྐྱོབ་ཐོག་རང་གི་རིག་གཞུང་དང་ངོ་བོ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱའི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཚེས་འདྲིན་བྱེད་
དགོས་པའི་རེ་འདུན་བྱུགས་ཆེ་འདོན་རྒྱ་ཡིན། བོད་མངོ་སྤྱད་ར་བ་གི་རྟེ་དགོན་པ་དང་དཀར་མཛེས་
ཁུལ་གྱི་ཉ་མཚོ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་དེ་དག་བྱུང་
འཕུལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དགོན་པ་དེ་དག་ཐོག་དམ་བསྐྱགས་བྱུགས་ཆེ་བྱས་ཡོད།

དགེ་འདུན་པ་ཆེ་དབང་ལོ་རྒྱུ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་དགོས་བྱུང་བ་དེ་ཡང་
འདི་ལོ་ཕྱི་ལྷོ་ ༩ རང་དགེ་འདུན་པ་སྤུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་རྗེས་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་དགོན་པའི་ནང་དམ་བསྐྱགས་ཏེ་ཅང་ཆེ་རུ་བཏང་བའི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱས་པར་
བརྟེན་ནས་ཡིན་འདུག་ཅེས་འཁོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། འདི་ལོ་ཕྱི་ལྷོ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གི་རྟེ་དགོན་པའི་

དགེ་འདུན་པ་རང་ལོ་ ༡༡ སོན་པ་དགེ་འདུན་པ་སྤུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་
རྗེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དགོན་པ་དེར་དམ་བསྒྲགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཇི་འདྲ་འཛིན་པའི་སྐོར་འཁོད་
དོན།

འདི་ལོ་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ནང་དགེ་འདུན་པ་སྤུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་རྗེས་
རྗེས་སྟོན་བྱས་ཡོད། ཀའི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ ༩༠༠ ཙམ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པས་གཙོས་མང་
ཚོགས་མཉམ་སྲེབ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ། གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་བ། དེ་བཞིན་རང་ལོ་ ༡༤ སོན་པའི་
བོད་མི་ཚོས་འཕེལ་རྒྱ་མིའི་དྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པས་ཉེས་རྒྱུ་བཏང་སྟེ་སྤོང་ཁང་ནང་འདས་གོངས་སུ་
གྱུར་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གིས་རྗེས་ཉེན་རྟོག་ལས་ཁུངས་མདུན་དུ་བོད་མི་ཚོར་རང་སྐོང་གི་ཐོབ་ཐང་
སྲོད་དགོས་པའི་འཕྲོད་སྐྱེལ་སྐྱད་འཕྲོད་གནང་ཡོད། རྗེས་ཀའི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ ༩༠༠ ཙམ་
རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་ཁོངས་བྱིས་པ་མང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་གཅེས་
ཚོས་གཅེས་ཀྱི་སློབ་གསོ་སློད་ཆེད་བཅའ་འཁུན་བྱས་ཡོད། སློབ་གསོའི་ལས་འགུལ་དེའི་ཁོངས་བོད་ཀྱི་
ལ་སྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་ལ་མཚན་སྤྲད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཀོད་སྤོང་བྱས་
པའི་བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་སློབ་བྲིད་དང་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་སྐོར་སོགས་འཁོད་ཡོད།

ཉེར་བཞི་པ། ཐེ་མཐོན་བོད་ཀྱི་གོ་གསལ་པོ་ཚོགས་པས་བོད་ནང་གི་རང་སྲོག་སློབ་སྦྱོར་གཏོང་གནང་མཁན་ཚོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངོས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་དགོས་པའི་འབོད་སྐྱུལ།

༢༡། ཐེ་མཐོན་བོད་ཀྱི་གོ་གསལ་པོ་ཚོགས་པས་བོད་ནང་གི་རང་སྲོག་སློབ་སྦྱོར་གཏོང་གནང་མཁན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངོས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་དགོས་སྐོར་གསུངས་འདུག།

དེ་ཡང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནང་གནས་ཚུལ་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་མོ་ཚེས་ ༥ ཉེན་ཐེ་མཐོན་བོད་ཀྱི་གོ་གསལ་པོ་ཚོགས་པས་ཐེ་མཐོན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ཚོར་མཐོན་ཁང་དུ་གསར་འགྱུར་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་སྐོར་ཚོགས་གནང་བ་དང་སྤྱུགས་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོར་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་དྲག་པོའི་དབང་བསྐྱུར་བྱས་དང་བྱེད་ལུས་ཡིན་པར་བརྟེན། འདི་ལོ་ཕྱི་ལྷོ་གསུམ་པ་ནས་ད་བར་བོད་ནང་དགེ་འདུན་པ་ལྷན་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ངོ་སྤོང་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཐེ་མཐོན་གཞུང་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནས་བོད་མིའི་རང་དབང་དང་ཚོས་དད་རང་མོས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱགས་ཆེ་གནང་དགོས་པའི་འབོད་སྐྱུལ་ལྷན་འདུག གསར་འགྱུར་ལྷན་ཚོགས་དེའི་ཐོག་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཕྱོགས་ངོས་ནས་བོད་ནང་གི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་དམག་དཔུང་ཁྱོན་ཆེ་འབྲེམས་འཛོག་བྱས་པ་རྣམས་ཕྱིར་འཐེན་དང་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་སྤོང་བཀོལ་གཏོང་དགོས་པ་མ་ཟད། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྐོར་ཁག་ལ་གཞོན་གཞིའི་སྲིད་བྱས་ཡོངས་རྒྱུས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ཏེ་དགོན་པར་སྡོང་འཇགས་ཀྱི་ཁོར་ལུག་དང་དགེ་འདུན་པར་རང་དབང་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་ཞིག་བསྐྱུར་དགོས། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཚོགས་སྡེ་དང་གསར་འགྱུར་པ་ཚོས་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་སྡངས་ཤེས་ཉོགས་ཡོང་ཆེད་རང་དབང་ཐོག་བོད་ནང་འགོ་བསྐྱོད་བྱེད་བཅུག་དགོས་ཞེས་གསུངས་འདུག།

སྤྱོད་མཚུངས་ཐེ་མཐོ་བོད་ཀྱི་གོ་གསུ་བོ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གིས་ཨ་རི་དང་ཡུ་
རོབ་གོས་ཚོགས་སོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བོད་ནང་ཆེས་ཇ་དྲག་ཡིན་པའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་
སྟངས་ལ་ཐུགས་སྲུང་ཆེན་པོ་གནང་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཐེ་མཐོ་གོ་མིན་ཏང་གི་དགའ་ངོས་ནས་
ད་བར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་འབྲེལ་ལམ་འཇུགས་རྒྱུ་དམིགས་ཏེ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་
ཀྱི་མེད་སྟབས། ལྷ་ཡེ་རྩུ་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངེས་པར་དུ་སྐྱོན་བརྒྱུད་ཀྱིས་བོད་མིའི་
བདེ་དོན་ལ་ཐུགས་སྲུང་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་མཉམ་དུ་ངན་པ་ལག་སླེལ་བུ་རྒྱ་ཚུ་མཚམས་འདྲིག་
བྱེད་དགོས་སྐོར་ཡང་གསུངས་འདུག།

ཉེར་ལྔ་པ། ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་འཕུས་མི་
རྣམས་ཀྱིས་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་གནང་བ།

༡༩༡༡ ལྷ་མོ་༡༩༡༡ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༢ ཉེར་བོད་མི་མང་གྱི་འཕུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གོ་སྐྱིད་ཐོག་གི་དྲིལ་
ལྷག་པ་ཆེ་རིང་དྲན་ཉེན་ཚོགས་ཁང་དུ་ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་འཕུས་
མི་རྣམས་ཀྱིས་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་ཤིག་སྤེལ་ཡོད། སྐབས་དེར་བོད་མི་མང་གྱི་འཕུས་ཚོགས་
གཙོ་སློབ་པ་ཆེ་རིང་མཚོག་གིས་གཙོ་སློབ་དྲིལ་བསྐྱབས་དུང་ཆེ་སྐབ་བསྟན་བསམ་འཕེལ་ལགས་དང་།
དེ་བཞིན་གྱི་ནང་གི་གསར་འགོད་པ་བཅས་ཁྱོད་མི་གངས་ ༡༠ བཀལ་བ་འདུ་འཛོམས་ཐོག་བོད་མི་
མང་གྱི་འཕུས་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གིས་ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་འཕུས་
མི་ལྔ་དང་། བོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་(Tibet Society) ཞེས་པ་ནས་སྐྱེ་ཚབ་གཉིས་ཐེབས་པ་རྣམས་གསར་
འགོད་པ་ཚོར་ངོ་སློད་གནང་བ་དང་སྐྱབས་གསུང་བཤད་གནང་དོན།

བོད་མི་མང་གྱི་འཕུས་ལྷན་ཚོགས་དང་བཀའ་ཤག་དེ་བཞིན་གྱི་དྲིལ་ལས་སྲུངས་བཅས་ཀྱིས་
དུས་ནས་དུས་སུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་རྣམས་
གདན་ཞུས་ཐོག་གཟིགས་སྐོར་གནང་བ་ཅམ་མ་ཟད། ཁོང་ཚོ་དང་ལྷན་བོད་དོན་ཐོག་གོ་བསྐྱར་གནང་
རྒྱུའི་མཚོན་ལས་དོན་སྤེལ་བཞིན་ཡོད། འདས་པའི་ཉེན་གངས་ ༡༥ །༡༠ རིང་ཉེ་ཉོང་ནས་གྲོས་ཚོགས་
འཕུས་མི་གཉིས་དང་སྐྱེ་ཚབ་ཁག་གཅིག་རྣམས་གཟིགས་སྐོར་ཐེབས་ཡོད། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཀྱི་
ལྷ་ ༩ པའི་ལྷ་མཇུག་དང་ ༡༠ ལྷ་འགོར་ཨི་ཏ་ལིའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་གསུམ་དང་བོད་པའི་གྲོགས་
པོ་ཁག་གཅིག་ཨིན་ཡུལ་གྱི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་ཁག་ལྔ་འདི་གར་ཐེབས་ཡོད། ཐོག་མའི་ཆར་གྲོས་
ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་དྲུག་ཐེབས་འཆར་ཡོད་ཀྱང་གཟིགས་ཐེབས་སྐབ་མེད། ཨིན་ཡུལ་གྱི་གྲོས་ཚོགས་
འཕུས་མི་དང་བོད་མི་མང་གྱི་འཕུས་ལྷན་ཚོགས་དབར་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་པར་འགོ་རྒྱུར་འོང་གི་
ལས་འགུལ་དེ་བཞིན་གྱི་ལོ་ ༡༩༠༦ ལོ་ནས་འགོ་བཙུགས་བྱས་ཡོད། ལས་འགུལ་གོ་སྐྱིད་ལྷ་མཚན་དེ་

(Tibet Society) ཚོགས་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད། དེ་རྗེས་ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་འབྲེལ་མེ་ལྷོ་ཡན་ཏེ་མིལ་འོན་(Mr.Fabian Hamilton)མཚོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་དོན། ང་ཚོ་ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་པའི་འཕུས་མི་ཚོ་བཞུགས་སྐྱོད་དུ་བཅར་རྒྱ་བྱུང་བར་ཏེ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་། འདིར་ང་ཚོར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཕུས་ལྷན་ཚོགས་དང་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གས་ནས་སྡེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་གནང་བྱུང་བར་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་མ་ཟད། དེ་བཞིན་(Tibet Society) རོས་ནས་ལས་རིམ་འདི་བཞིན་གོ་སྐྱིད་གནང་བར་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཚོས་འདིར་བོད་ཀྱི་ལ་སྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་མཇུག་ལ་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་བ་དེ་ལས་དོན་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་ཚིས་ན་ཏེ་ལམ་འགྲིག་གི་ཡོད། ང་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ལོར་ལ་ཡོང་ས་མཚོག་མཇུག་ཏེ་ཁོང་གི་དགོངས་ཚུལ་ཉན་རྒྱུའི་གོ་སྐྱོབ་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཐོབ་བྱུང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ངའི་བསམ་སློབ་འགྲུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས་བྱུང་། ཐེངས་འདིར་ཡང་སྤྱི་ཚོས་ ༩ ཉིན་ལ་ཡོང་ས་མཚོག་དང་མཇུག་སྐབས་གནང་དོན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་བཀའ་ཚོལ་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་། དེའི་ཁོང་གནང་དོན་གཙོ་བོ་གཉིས་ནི། དང་པོ། བོད་ནང་གི་བོད་རིགས་སློབ་སྦྱོང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཨིན་ཡུལ་གྱི་གཞུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ནང་སློབ་སྦྱོང་ཆེད་སློབ་ཡོན་རོགས་རམ་གནང་རྒྱུའི་ཐོག་བཀའ་བསྟར་བྱུང་། ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་འདྲ་མིན་ནས་བོད་རིགས་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཨིན་ཡུལ་དུ་སློབ་སྦྱོང་ཆེད་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱུར་དགའ་ཚོས་ཡོད། གནང་དོན་གཉིས་པ། རྒྱ་ནག་མི་མང་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་འདས་པའི་ལོ་ ༡༩༧༠ ནས་འབྲུང་བཞིན་པའི་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་དེ་དག་རྒྱ་ནག་མི་མང་ཚོར་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་བཀའ་ཚོལ་བྱུང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ལ་ཡོང་ས་མཚོག་སྤྲུགས་དགུས་ཚོར་ཆེན་པོ་མཇུག་སོང་། འདས་པའི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་རིང་བོད་རྒྱུའི་དབར་དངོས་ཡོད་བྱུང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཚོས་ཤེས་པ་བྱ་རྒྱུ་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། ཅས་དང་།

ཡང་ཁོང་གིས་ཐེངས་འདིའི་བལྟ་སློབ་ཀྱི་ལས་རིམ་ནང་བོད་ཀྱི་སློབ་གར་ཚོགས་པར་རིག་གཞུང་འཕུལ་སློབ་དེ་དག་སེམས་ལ་འཇུག་པོ་ཞིག་བྱུང་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་མ་ཟད། འཕུལ་སློབ་པ་ཚོར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོས་མང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་སྤྱིའི་སློབ་ཆེད་འབད་བཙོན་བྱས་པར་འཚམས་འདྲི་དང་བསྐྱེད་བརྗོད་ཞུས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཕུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གོ་སྐྱིད་ཞུས་པའི་དགོང་དྲོའི་གསོལ་སློབ་སྐབས་སྤྱི་འཕུས་རྒྱལ་པ་དང་ལྷན་དུ་ཕན་ཚུན་བསམ་ཚུལ་བརྗོད་ལེན་གྱི་གོ་སྐྱོབ་བྱུང་བར་ཏེ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་ཞེས་གསུངས། རྒྱུགས་མཚུངས་ཁོང་གིས་རྗེས་བོད་བྱིམ་

གི་སློབ་མ་དང་། དབྱས་སྡེ་ལེན་ཁང་དུ་ཉེ་ཆར་བོད་ནས་ཕེབས་པའི་སྤུ་གུ་དང་གཞོན་སྤྱིས་ཁག་གཅིག་
ཐུག་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བའི་སློབ་སོགས་དོ་སློབ་གནང་ཡོད།

གཞན་ཡང་གོས་ཚོགས་འཕུས་མི་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ད་ཐེངས་ཀྱི་ལྷ་སློབ་དང་འབྲེལ་བའི་
ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས་ཁོང་རྣམ་པར་ཡགོང་ས་མཚོག་མངལ་རྒྱ་བྱུང་བར་དགའ་སློབས་དང་།
བོད་མི་རྣམས་ལ་གདུང་སེམས་སྦྱེ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ། ར་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་དུས་
རབས་ ༡༤ པའི་ཡིག་ཆ་དེ་དག་བཙུག་མིན་ཐོག་བདག་ཉར་ཏུ་ཅང་ཡག་པོ་བྱས་པར་བསྐྱེད་བཞེད་
གནང་། དེ་བཞིན་དེ་བའི་ལན་སྐབས་གོས་ཚོགས་འཕུས་མི་རྣམས་ཀྱིས་བོད་སྐད་ཐོག་གླི་གླི་སི་
གསར་འགྱུར་བརྟན་འཕྲིན་གྱི་ལས་རིམ་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱེད་རྒྱུར་འབད་བཅོམ་གནང་རྒྱ་ཡིན་
སློབ་དང་། དེ་བཞིན་ཁོང་རྣམས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་ལོ་རྗེས་མར་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཚོག་ཨིན་ཡུལ་དུ་གདན་ཞུ་ཐོག་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་གོས་ཚོགས་སུ་སྤྱིང་ཐུབ་པ་ཡོང་རྒྱུར་འབད་
བཅོམ་གནང་རྒྱ་མ་ཟད། འདི་ལོའི་རྗེ་མཇུག་ཏུ་བཀའ་སློན་གྱི་པ་སློབ་བཟང་སེང་གེ་མཚོག་ལོན་འོན་དུ་
ཕེབས་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། བཀའ་སློབ་མཚོག་ཨིན་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པ་དང་སྐབས་བསྐྱེད་གོས་ཚོགས་སུ་བོད་
མིའི་རང་དབང་གི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་སྤྱིང་རྒྱ་ཡིན་སློབ་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།

ཉེར་དུག་པ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་ཞིབ་ཚོགས་པས་
རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་སློབ་བཅོམ་གནང་བ།

༢༡། ཨ་རིའི་གོང་ཁྱེར་ནིའུ་ཡོག་ཏུ་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་ཞིབ་ཚོགས་པས་
ཉེ་ལམ་བོད་མདོ་སྨད་རྫོང་གི་སོགས་ནང་བོད་མི་ཁག་གཅིག་གིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ནག་
གཞུང་ལ་དོ་རྒྱུ་བྱས་དང་བྱེད་ལུགས་ཡིན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་དེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྤྱོད་སྲུང་གནས་
བོད་རིགས་མི་མང་ལ་དྲག་གཞོན་བྱེད་ལུགས་ཆེ་དྲགས་པར་མ་བཟོད་པར་འུ་ལྷན་ཐབས་ཟད་ལ་ཉེན་
ནས་དོན་རྒྱུན་དེ་དག་ཡོང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་སློབ་བཅོམ་ལུགས་ཆེ་གནང་འདུག

དེ་ཡང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནང་གནས་ཚུལ་ཐོན་གསལ་ལྟར་བ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་
༡༠ ཚེས་ ༡༩ ཉེན་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་ཚོགས་པ་དེས་གསར་འགྱུར་གསལ་བསྐྱེད་ཤིག་
སྤེལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ལོ་བཟུང་བོད་མདོ་སྨད་རྫོང་གི་སྤེལ་
དུ་དྲག་བོད་དམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་གཞི་འམ་སྤང་བྱའི་འགོ་གྲོན་རྣམས་བསམ་ལུལ་ལས་འདས་པའི་
སྤར་ཆ་བྱེད་ལུགས་ཆེ་དུ་གཏོང་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ རྗེས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བེ་ཁོན་
ཞིང་ཆེན་ནང་བོད་རིགས་མི་ཡིན་པའི་ཉེན་རྟོག་སྐོར་བྱའི་ལས་དོན་ཐོག་བྱང་བའི་འགོ་གྲོན་ལས་རྫོང་
བའི་ས་ཁུལ་ལ་བོད་རིགས་མི་མང་ལ་དམ་བསྐྱེད་བྱེད་ཆེད་འགོ་སྤོང་ལྷབ་ལྷས་མང་བ་བྱང་འདུག
རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འགོ་སྤོང་དེ་དག་སྤྱི་བདེའི་མི་སྣ་དང་། བོད་མི་བཙོན་འཇུག་བྱེད་ལུལ་གྱི་བཙོན་
ཁང་། དེ་བཞིན་བྲིམས་ཆད་གཏོང་ལུལ་གྱི་བྲིམས་ཁང་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འགོ་སྤོང་བྱང་དང་གཏོང་
ལུགས་རེད། འགོ་སྤོང་དེ་དག་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཁྲིམ་ཏུ་ཞིང་ཆེན་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱིའི་འགོ་སྤོང་ལས་
ཀྱང་ལྷབ་གཉིས་ཀྱིས་མང་བ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དུལ་ཅིས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས་

གསལ་བོ་ར་སློང་བྱེད་ཐུབ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ར་བ་ཁྲལ་དུ་སྒྲིལ་ལོ་ ༡༠༠ཡ བས་འགོ་འདྲུགས་ཏེ་དྲག་
སློང་ལས་འགྲུལ་བཀག་འགོག་ཆེད་རླུང་རྟོག་ཚ་ནན་ཞེས་པའི་མིང་ཐོག་ནས་བོད་མིའི་སྐྱབས་བཟོད་རང་
དབང་དང་འདྲ་འཛོམས་རང་དབང་། ཚོས་དད་རང་དབང་སོགས་ལ་དམ་བསྒྲགས་བྱུགས་ཆེ་བྱས་ཏེ་
བོད་མི་རྣམས་འུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་གནས་སུ་སྤྱང་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་མིའི་བྱིས་
ཚང་དང་དགོན་པར་སློག་བཤེར་བྱས་ཏེ་བོད་མི་གང་བྱུང་དུ་འདྲིན་བཟུང་བྱས་པ་མ་ཟད། དགོན་པར་
ལྷ་སྲུང་གིས་དམ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུའི་མཚོན་དྲག་གོམ་གྱི་སྲིད་བྱས་དེ་རྣམས་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འདྲིམ་
བྱེད་དགོས། རྒྱ་གསལ་མཚུངས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩ་ཆེན་འདྲིན་བཞིན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྲིད་གཞུང་
ཁག་ནས་ཀྱང་བོད་ནང་གི་ར་བ་དྲག་གི་གནས་སྤངས་ལ་ཐུགས་སྤོང་གནང་དགོས་པ་མ་ཟད། བོད་ནང་
གི་བོད་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྲུང་སྦྱོབ་ཡོང་ཆེད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཚབ་སྲིད་གྱི་གོམ་བྱུགས་སློང་དགོས་
ཞེས། གསུངས་ཡོད།

ཉེར་བདུན་པ། ཨ་རིའི་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་མིས་རང་ལུས་མེར་ སྲིག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་སྐོར་སྲིད་བཞག་གི་སྐོར་གསུང་བ།

༢༡ ཟ࿳་ལོ་༢༠༡༡ ཟ࿳་ ༡༠ ཚེས་ ༡༤ ཉེར་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་གྱི་ཕོ་བྲང་དཀར་པོའི་མགྲིན་ཚབ་པས་
ཉེར་རེའི་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་ཤིག་སྤེལ་ཡོད། རྒྱ་བས་དེར་བོད་ནང་གི་ཇོ་བོ་ལྷ་གི་གནས་
སྐབས་ཐོག་ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་ལངས་སྤོགས་སྐོར་གསུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་བས་དེར་གསར་འགོད་
པས་ཨ་རིའི་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་ནང་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་
སྐོར་སྲིད་ཡོད་མེད་སྐོར་གྱི་དྲི་བ་ལུལ་བར་མགྲིན་ཚབ་པས་གསུངས་དོན།

ང་ཚོས་བོད་ཟེ་ཁོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ར་བ་གི་ཉི་དགོན་པའམ་ཉེ་འགམ་ས་ཁུལ་དུ་འདི་ལོ་ཟ࿳་ཟ࿳་ ༩
ནས་དགོ་འདུན་པ་དང་བཅུན་མ་བཅས་ཁོན་བོད་མི་དགུས་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་
དེར་སེམས་ཚབ་ཏུ་ཅང་ཡོད་པར་བརྟེན། རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་ལྷན་གནད་དོན་དེའི་སྐོར་སྲིད་སྲིད་བྱས་
ཡོད། བྱ་སྤྱོད་དེས་བོད་མི་ཚོའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཚོས་དད་རང་དབང་གི་གནས་སྐབས་ཐད་
ཁོང་ཁོ་དང་བསུན་གཅོར་བཟོ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་ལྷན་སྐྱེས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་ཏུ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།
ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་མི་ཚོའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གིས་གཅོས་ཞི་བའི་ལམ་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་
དོན་འཛིན་གནང་བའི་ཐོབ་ཐང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་འདོན་མཁན་གྱི་རྒྱ་ནག་མི་མང་ཚོའི་ཐོབ་ཐང་
ལ་སྤུང་བཅི་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་རིགས་
གནས་སྐོར་གྱི་ས་ཁུལ་ཁག་གི་ནང་འཛིན་བཞིན་པའི་སྲིད་བྱས་དེས་བོད་མི་ཚོར་དཀའ་ངལ་བཟོ་
བཞིན་པར་བརྟེན། སྲིད་བྱས་དེར་བསྐྱར་བཅོས་ཐོག་བོད་མིའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་སྐད་ཡིག་དོ་བོ་
བཅས་སྤུང་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད་ཅེས་སོགས་འཕྲོད་ཡོད།

ཉེར་བརྒྱད་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཡངས་ཚོགས་པས་བོད་ནང་འུ་ཐུག་ཐབས་བཟང་གི་
གནས་སྤངས་ལ་སེམས་འཚབ་ཡོད་པའི་གསར་འགོད་
བསྐྱབས་གཏམ་སྤེལ་བ།

༡༣། རྩི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༤ ཉེན་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ལ་ཤིང་འོན་དུ་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ཉེས་ཡངས་ཚོགས་པའི་ཨེ་ཤི་ཡ་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་སྲུང་གི་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་སེམ་ཇ་རི་
ཕི་ (Sam Zarifi) ལགས་ཀྱིས་ཉེ་ལམ་བོད་མདོ་སྐྱོད་རྩ་བ་གི་རྟེན་དཔོན་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་བོད་
གི་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་འདི་ལོ་ཕྱི་ལྷོ་ ༩ ལྷག་སྐུ་སེར་ཚོན་མི་གུངས་དགུས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་
རྗེས་བཞི་འདས་ཕྱོངས་སུ་གྱུར་བ་དང་། ལྷ་པོ་རྣམས་ད་ལྟའི་ཚར་གནས་སྤངས་ཅི་ཡིན་གསལ་རྟོགས་
གང་ཡང་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་པར་སེམས་འཚབ་གི་རྣམ་པ་ཤུགས་ཆེ་བའོན་པའི་ཐོག་གསར་
འགོད་བསྐྱབས་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན། བཅུན་མ་བསྐྱབ་འཛིན་དབང་མོ་ནི་ཉེ་བའི་
ལྷ་ཤས་ནང་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་མཁན་གྱི་བོད་མི་ཐེངས་དགུ་པ་དེ་ཆགས་ཡོད། དོན་རྐྱེན་དེས་
དེང་སྐབས་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོའི་ཚོས་དད་རང་དབང་དང་རིག་གཞུང་ལ་དམ་
བསྐྱབས་ཆེ་བའི་སྲིད་བྱུས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པར་བརྟེན། བོད་མི་ཚོ་འཆད་འུ་ཐུག་གི་གནས་
སྤངས་གསར་པ་ཞིག་ལ་སྤེལ་བའི་ཡོད་པའི་མདོན་རྟོགས་གསལ་པོ་ཞིག་མཚོན་བཞིན་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོས་རང་དབང་ཐོག་རང་གི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུའི་
མདོན་འདོད་དེར་བཅི་བཀུར་ཞུ་དགོས། འོན་ཀྱང་དེ་ལས་སྤྱོད་སྤེལ་བོད་མི་ཚོར་དུག་གཞོན་བྱས་ཆེ་རྒྱ་
ནག་གཞུང་ལ་བོད་མི་ཚོས་ཁོང་ཚོ་དང་སྤང་བྱུག་ཆེ་དུ་འགྲོ་ངེས་ཡིན། རྩ་བ་གི་རྟེན་དཔོན་པས་གཙོ་བོར་
བོད་རིགས་གནས་སྤོད་གི་ས་ཁུལ་དེ་དག་ནང་གནས་སྤངས་ཚབས་ཆེན་པོ་ཡོད་ལྟམ་ཁར་ད་དུང་རྒྱ་
མིའི་སྐྱོར་སྲུང་དམག་མི་རྗེ་མང་ཐོག་དམ་བསྐྱབས་ཤུགས་ཆེ་དུ་བཏང་བ་དེས་གནས་སྤངས་དེ་བས་
ཚབས་ཆེ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན། ཞི་བའི་ལམ་ནས་དོ་རྟོགས་སྐྱོད་འབོད་གནང་མཁན་ཚོ་འཕྲལ་མར་བཙོན་
ནས་སྤོད་བཀོལ་གཏོང་དགོས། ཞེས་སོགས་འཁོད་ཡོད།

ཉེར་དགུ་པ། ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་མེལ་སྟོན་རྒྱ་བོད་མཛའ་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་ནས་
རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་མཁན་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་ཡོངས་
བྱུང་གསལ་བསྐྱབས་སྲེལ་བ།

༡༩༩༩ ལོ་འདྲིའི་ལོ་ལྟར་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ རེས་གཟའ་པ་སངས་ཉེར་དགུ་པ་ཚུལ་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན། ལྷོ་ལོ་
༡༩༩༩ ལོ་ལས་མས་ནས་བཟུང་། བོད་མདོ་སྤྱོད་རྩ་བ་གཞི་དགོན་པ་གཙུག་པོ་གཞི་གཞུང་བའི་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་
ཁག་ནང་། ཉེར་དེ་ནས་ཉེར་དེ་བཞིན་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཉེ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་དུས་ཚོད་འདྲིའི་ཨོ་སི་
ཁོ་ལི་ཡའི་མེལ་སྟོན་རྒྱ་བོད་མཛའ་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་ནས་སེམས་འཚབ་དང་གདུང་སེམས་
མཉམ་སྦྲེལ་མཚོན་ཆེད་ཡོངས་བྱུང་གསལ་བསྐྱབས་ཞུས་སྲེལ་ཡོད། དེ་ཡང་ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་མེལ་
སྟོན་རྒྱལ་དུ་གནས་སྤོང་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་ཚེས་ ༡༤ ཉེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་ཁང་གི་མདུན་དུ་
བས་བཅད་དང་སྟོན་ལམ་གསུང་དོན་གནང་སྐབས་ཁུལ་དེར་རྒྱ་བོད་མཛའ་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་
རྒྱ་རིགས་ཚོགས་མི་རྣམས་ནས་ལས་འགུལ་ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་བ་མ་ཟད། ཡོངས་བྱུང་གསལ་
བསྐྱབས་ཞུས་སྲེལ་བའི་ནང་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དྲག་གཞོན་དང་གདུག་རྒྱུ་
འོག་ལུ་ཐུག་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་རང་ལུས་ལ་མེར་སྲེག་གཏོང་བས་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལས་གདམ་ཀ་མེད་པའི་
ར་སྤོང་གསལ་དུ་ཕྱིན་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བཞེད་གནང་བ་མ་ཟད། སྤྱི་ཚོགས་འོག་བའི་བོད་ནང་གི་དཔལ་
བོ་དཔལ་མོ་རྣམས་ལ་མུང་ངན་གུས་འདུད་ལྷུ་རྒྱ་དང་། འདས་ཟིན་པའི་ལོ་རྒྱུ་ ༤༡ རིང་རྒྱ་ནག་གཞུང་
གི་སྲིད་དབང་འོག་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་གཉིས་སྤྱི་བསྐྱེད་གནས་སུ་གུར་དགོས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩིས་མེད་རྟོག་འོལ་གཏོང་བའི་བྱ་སྤོང་དང་ལྷག་པར་

བོད་མིའི་ཐོག་དྲག་གཞོན་གྱི་བྱ་སྤོང་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པར་བསྐྱོན་བརྗོད་དང་། སྲིད་བྱུས་ཐབས་
སྤྱད་དེ་འབྲུལ་དུ་མཚམས་འཛོག་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ལུས་ཡོད། ཡང་གསལ་བསྐྱབས་ནང་ད་དུང་
རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་དང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་པ་ཁག་ནས་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་ལ་
ཉོག་ཞིབ་ཆེད་རང་དབང་གི་གསར་འགོད་ཚོགས་པ་མངགས་གཏོང་གནང་དགོས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་
གཞུང་ལ་གཞོན་ཤུགས་སྤྱད་དེ་བོད་མི་ནམས་ལ་ཚོས་ལུགས་དང་གཏམ་བརྗོད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་
སྤོང་དགོས་པའི་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་ཡོད། ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་མེལ་ལྷོན་རྒྱ་བོད་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་སྤེལ་
བའི་གསལ་བསྐྱབས་ནང་ད་དུང་། ཡགོང་ས་ཏཱ་ལའི་ལྷ་མ་མཚོག་གིས་གང་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྲིད་སྐོར་ལ་
ཡོངས་ཁྱབ་སྐུལ་བའི་གལ་ཆེའི་བཀའ་ཡིག་བཞིན། རྒྱ་བ་སྤྱི་ཅམ་ཡང་བསམ་བཞིན་ཁས་ལེན་མི་
བྱེད་པའི་ཆབ་སྲིད་དབང་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཡང་སྐུལ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཡར་ལུས་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
ཡང་སྐུལ་ངོས་འཛིན་ལ་ཐེ་བྱས་བྱ་རྒྱ་དེ་དག་ཐོག་མེལ་ལྷོན་རྒྱ་བོད་མཐུན་ཚོགས་ངོས་ནས་དུས་ནམ་
ཡང་ངོ་ལེན་བྱེད་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད་ཅེས་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་གསལ་བསྐྱབས་ནང་བཀོད་ཡོད།

སྤུལ་ཚུ་པ། ས་རན་སི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིར་ཚོགས་པའི་གོས་ཚོགས་འཐུས་མིས་ས་
རན་སིས་རྒྱ་ནག་དང་ལྷན་བོད་མིའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་
སྤྱིར་སྤྱོད་གི་འབོད་སྐུལ་བྱས་པ།

༢༡ ཟ࿳་ལོ་༢༠༡༡ ཟ࿳་ ༡༠ ཚེས་ ༢༤ རེས་གཟའ་ཟ࿳་བའི་ཉིན་གནས་ཚུལ་དོན་གསལ་ལྟར་ན། ཉེ་ལམ་
བོད་ནང་བོད་མི་དགུས་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་འཛིན་པའི་དམ་
བསྐྱུགས་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་དེར་ངོ་ཚོལ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་པར། ས་རན་སི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིར་
ཚོགས་པའི་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྤུ་ཞབས་ཇི་ཡན་ལུ་མི་སི་ལྷེན་ཀོ་(Mr. Jean-Louis Bianco)
མཚོག་གིས་ས་རན་སི་སྲིད་གཞུང་ལ་རྒྱ་ནག་དང་ལྷན་བོད་མི་ཚོའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་
སྤངས་སྐོར་སྤྱིར་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་བྱས་ཡོད།

གནད་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ཁོང་གིས་གསུངས་དོན། ངས་བོད་རྒྱལ་འབྲུང་
བཞེན་པའི་དོན་རྐྱེན་དེ་དག་ལ་
ཞིབ་ཚགས་ཐོག་ཉེན་ཞིབ་བྱེད་
བཞེན་ཡོད། གནས་ཚུལ་དེ་
དག་ལ་ང་རང་ཉང་སངས་བྱུང་།
ཕྱོགས་མཚུངས་ “རྒྱ་དག་གི་བོད་
” ཅེས་པའི་ཚོགས་པ་དེའི་ཚོགས་
གཙོས་ས་རན་སིའི་སྲིད་འཛིན་
འི་ཁོ་ལ་སར་ཀོ་རི་རྒྱལ་བའི་ལྷན་
སྤྱོད་དེ་ངས་བསྐྱུགས་པ་ཡིན། ལྷན་

སྟོན་དེའི་ནང་སྲིད་འཛིན་མཚོག་གིས་ད་ལྟ་བོད་ནང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་དམ་བསྐྱབས་ལྷགས་
ཆེ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྲིད་བྱུས་དེར་སྟོན་བརྗོད་གནང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ལྷགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། མང་
གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་གི་དབུ་ཁྲིད་ཚོས་སྟོན་མོང་ཐོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བྱ་སྟོན་ལ་ངོ་ཚོལ་གནང་རོགས་
ཞེས་འཁོད་འདུག།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡ ཉེན་ངའི་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པའི་ལས་རོགས་ལེ་ཏེ་རིག་རྩོམ་ལོ་ཆེ་
(Patric Bloche) མཚོག་དང་ལྷན་ངས་ས་རན་སིའི་ཕྱི་སྲིད་དང་ལུ་རོབ་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་གི་
སྟོན་ཆེན་མཚོག་ལ་བོད་ནང་བོད་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོ་དང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཚོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་
གིས་དམ་བསྐྱབས་བྱེད་བཞིན་པའི་དོན་རྐྱེན་སྐོར་དྲི་བ་བཏང་བ་ཡིན། དྲི་བ་དེ་དག་བརྒྱུད་བོད་མི་
ཚོའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྤུང་བཅི་ཡོང་ཆེད་ས་རན་སིའི་གཞུང་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལངས་སྤྱོད་གས་
ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ང་ཚོར་ཐོབ་ཡོད། དེ་རྗེས་འདི་ལོ་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༤ ཉེན་གཉིད་དགོན་
པའི་དགེ་འདུན་པ་ཞིག་གིས་རང་ལུས་མེར་སྲོག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་དེ་བྱུང་རྗེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
ལྷགས་དེར་དམ་བསྐྱབས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད། ས་རན་སིའི་མངའ་སྡེའི་སྟོན་ཆེན་ཅམ་པས་རྒྱ་ནག་
གི་འབྲེལ་ཡོད་སྟོན་ཆེན་ཚོར་བོད་མི་ཚོའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐབས་སྐོར་དང་བོད་རྒྱའི་
འབྲེལ་ཕོལ་སྐོར་གྱི་སྐོར་སྐོར་སྐོར་སྐོར་གསལ་བཤད་གནང་བྱུང་། སི་ཁྲོན་ཞིང་
ཆེན་དུ་བཏུན་ཕྱག་གསུམ་གྱི་ནང་བོད་པའི་དགེ་འདུན་པ་ལྷགས་རང་ལུས་མེར་སྲོག་བཏང་སྟེ་འདས་
ཕོངས་སུ་སྐྱུར་བའི་དོན་རྐྱེན་བྱུང་བ་དེས་ད་ལྟ་བོད་མི་ཚོའི་གནས་སྐབས་རྗེ་སྐྱུག་དུ་འགོ་བཞེན་ཡོད་
པ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཛིན་བཞིན་པའི་སྲིད་བྱུས་དེས་སན་འབྲས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་
གསལ་པོ་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ས་རན་སིའི་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་བོད་མི་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་
གྱི་འབོད་སྐུལ་དེ་བཞིན་ངེས་པར་དུ་ཚང་མས་གོ་སྐབས་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས། ངས་རང་ལུས་གང་ཡོད་ཐོག་
བོད་མི་ཅམ་པས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་སུ་མཐུད་ལྷུ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཡོད།།

སོ་གཅིག་པ། ཨུ་རུ་སུའི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིར་བ་བོད་ཀྱི་གོགས་པོ་ཚོགས་པས་རྒྱ་ནག་ གཞུང་ཚབ་ཁང་ལ་ཇ་དྲག་གི་འབོད་སྐུལ་ཞུས་པ།

༢༡། ལྷི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༧ རེས་གཟའ་ལྷག་པའི་ཉིན་ཨུ་རུ་སུ་གོང་ཁྱེར་ཆེ་ཤོས་གཉིས་པར་
གྲགས་པ་སན་པི་ཏར་སི་ལྷག་(St.Petersburg) ཏུ་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་ཨུ་རུ་སུའི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིར་
བ་བོད་ཀྱི་གོགས་པོ། ཞེས་པའི་ཚོགས་པས་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་འཛིན་རུ་ཏུ་ཅིན་ཐའོ་ཡི་མིང་ཐོག་ལ་རྒྱ་
ནག་གཞུང་ཚབ་ཁང་ལ་ཇ་དྲག་གི་འབོད་སྐུལ་སྟན་ཞུ་ཞིག་སྤུལ་འདུག སྟན་ཞུ་དེའི་ནང་འཁོད་དོན།
ད་ལྟ་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་འཛིན་བཞིན་པའི་དྲག་གཞོན་གྱི་སྲིད་བྱས་དེ་འཕྲུལ་
དུ་མཚམས་འཛོག་དགོས་པ་དང་། བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཇ་དྲག་ཆེ་བའི་དཀའ་ངལ་གྱི་གནད་སྣང་ས་དེ་
ལྟར་དུ་སེལ་དགོས་པ་མ་ཟད། བོད་མིའི་གཞི་རྒྱའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མངོན་འདོད་ལ་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་བཅི་སྤང་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ལྷགས་ཆེ་བཞོན་འདུག ལྷི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོ་ནས་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་བོད་ནང་མི་རིགས་ཚ་མེད་གཏོང་རྒྱུའི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་དེར་ངོས་ལེན་ཐོག་
བོད་མི་རྣམས་ལ་རང་སྲིད་རང་སྤྱོད་གི་ཐོབ་ཐང་སྤོང་དགོས་པ་སོགས་འཁོད་ཡོད་འདུག

བོད་ཀྱི་གོགས་པོ་ཞེས་པའི་ཚོགས་པ་འདི་ནི་ལྷི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཐོག་མར་ལྷམ་སྐུ་མར་ལྷ་རི་ཏ་
ལགས་(Mrs.Margarita) དང་སྐུ་ཞབས་ཨེ་ཏེ་རེན་ཨེ་ཤ་(Dr.A Terentyev)ལགས་གཉིས་ཀྱིས་
བཙུགས་པ་དང་། ད་ལྟ་ཚོགས་པ་འདིའི་འབྲེལ་མཐུད་པ་གསར་པ་ནི་ལྷམ་སྐུ་ཨེ་ལི་ན་གི་མ་ལགས་
(Ms.Elena Kim)དང་སྐུ་ཞབས་ཨེ་པི་གི་རི་ཤན་ལགས་(Mr.A.P Christian) ཡིན་འདུག

སོ་གཉིས་པ། ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་སུ་བོད་ནང་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་མཁན་ རྣམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཇོ་བོ་གཞི་གནད་དོན་སྐོར་སྲིད་སྲོང་གནད་བ།

༡༡། ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་(Fabian Hamilton) མཚོག་གིས་དེང་སྐབས་བོད་ནང་ཉིན་ལྷམ་ལས་ཉིན་ལྷམ་འདས་པར་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་དོ་རྒྱུ་གནད་མཁན་ཇི་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ལུང་འབྲེན་གནད་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་པའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་སྐད་ཡིག་སོགས་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་རྩ་མེད་བཟོ་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་དག་མཚམས་འདྲི་ཡོང་ཆེད་དང་། བོད་མིའི་མདོན་འདོད་བཞིན་བོད་མིར་རང་སྲིད་རང་སྐྱོང་ཐོབ་སྲིད་ཨིན་ཡུལ་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་གང་ཞིག་གནད་བཞིན་ཡོད་དམ་ཞེས་ངོ་བོ་བཏང་འདུག།

དེ་ཡང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནང་གནས་ཚུལ་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་སུ་ཕྱི་འབྲེལ་དང་སྲ་མོ་ཨིན་ཡུལ་གྱི་བྱུང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གོ་མན་སེལ་ཐ་ཅེས་པའི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ངོ་བོ་བཏང་སྟེ་ལན་གྱི་ལས་རིམ་ཞིག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཨིན་ཡུལ་གྱི་(Leeds North East) ས་ཁུལ་ནས་ཡིན་པ་དཔལ་སེལ་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པའི་(Labour Party)གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་(Fabian Hamilton) མཚོག་གིས་བོད་ནང་ཆེས་ཇོ་བོ་གཞི་གནད་སྐབས་ཆགས་པ་དེའི་ཐོག་ཨིན་ཡུལ་གཞུང་གི་ལངས་ཕྱོགས་ཇི་ཡིན་སྐོར་ངོ་བོ་བཏང་བར། འབྲེལ་ཡོད་སྟོན་ཆེན་སྐུ་ཞབས་ཇི་རི་མི་བློ་རོན་(Jeremy Browne) ལགས་ཀྱིས། “ཨིན་ཡུལ་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་ད་ལྟོ་ཆར་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐད་སྲིད་བྱས་འཛིན་བཞིན་པ་དེ་སྟོན་མའི་གཞུང་འཛིན་ཚོགས་པ་ཚོས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱས་དེ་རང་འཇགས་ཡིན། འོན་ཀྱང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་གུས་བརྩི་ཡོང་རྒྱུ་དང་བོད་མིའི་གནས་སྐབས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཐོག་ལ་དུས་ནས་དུས་སུ་གྲོས་བསྟུར་བྱེད་བཞིན་ཡོད།” ཅེས་ལན་འདེབས་གནད་འདུག།

སོ་གསུམ་པ། ཡུ་རོབ་གོས་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་ཐོག་ཇ་དྲག་གི་གོས་ཚོད་
འདོག་རྒྱུ་བཤོ་སྦྱང་གནང་བ།

༡༡། ཉེ་ལམ་བོད་མདོ་སྐྱེད་རྩུ་བ་གི་ཉི་དགོན་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་གི་ནང་ད་
བར་བོད་མི་རྒྱ་སེར་ཁྱོན་མི་གངས་ ༡༠ ཅམ་གྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་དོ་རྒྱུ་
བྱས་པའི་དོན་རྐྱེན་བུང་བར་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་ཡུ་རོབ་གོས་ཚོགས་སུ་ཉེ་ལམ་
བོད་མི་ཚོས་འུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་བྱ་སྤོད་དེ་རིགས་སྟེལ་དགོས་བུང་བའི་སྐོར་བཤོ་སྦྱང་གནང་བ་མ་
ཟད། སེམས་འཚབ་ཚེན་པོས་ཇ་དྲག་གི་གོས་ཚོད་གཅིག་ཀྱང་བཞག་ཡོད་པའི་ནང་འཁོད་དོན།

འདི་ལོའི་ཕྱི་ལོ་གསུམ་པ་ནས་བཟུང་རྩུ་བས་གཙོ་བོར་གྱི་ས་ཁུལ་ཁག་གཅིག་ནང་བོད་མི་
རྒྱ་སེར་ཁག་གཅིག་གིས་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་བུང་བར་ཡུ་རོབ་གོས་ཚོགས་ཀྱི་
སེམས་འཚབ་ཏུ་ཅང་ཚེན་པོ་ཡོད་ཅེས་སོགས་འཁོད་ཡོད། གཞན་ཡང་གོས་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་བཤོ་
སྦྱང་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་པའི་དགོན་སྟེ་ཁག་གི་ཐོག་དྲག་གཞོན་གྱི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་
བྱེད་བཞིན་པ་དེ་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འདོག་དགོས་སྐོར་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་རང་
དབང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགོད་པ་དང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་ཞིབ་པ་རྣམས་ལ་བོད་ནང་
གི་བོད་མི་ཚོའི་དངོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་འགོ་བསྐྱེད་ཚོགས་པ་དང་།
རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ད་བར་བཅོན་བྱེད་བྱས་ཏེ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་བའི་བོད་པའི་དགོ་འདུན་པ་
བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོང་རྣམས་ད་ལྟ་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་གསལ་བཤད་དགོས་
པའི་རེ་འདུན་ཡང་བཏོན་ཡོད།

ཕྱོགས་མཚུངས་གོས་ཚོགས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མོ་ཚོར་དྲག་གཞོན་གྱི་སྲིད་བྱས་ལག་
བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་སྲིམས་དང་ཡོངས་སུ་འགལ་བ་
ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་སྲིམས་ནང་ཚོས་དད་རང་དབང་ཡོད་
པ་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་སྐོར་གསལ་བཤད་གནང། གཞན་ཡང་སྐབས་དེར་བོད་མི་ཚོའི་འདོད་སྟོ

དང་མི་འཚམ་པའི་སྲིད་བྱས་འཛིན་བཞིན་པ་དེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཚོས་ཕྱིར་བསྐྱུ་བྱས་ཏེ་
བོད་མི་ཚོར་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་སྲོད་ཆེད་ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་སྐྱེ་ཚབ་དང་
ལྷན་སྐྱེ་མཐུད་གྲོས་མོལ་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ཡང་བཏོན་ཡོད།

སོ་བཞི་པ། རྒྱ་རིགས་ཤེས་ཡོན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ནང་གི་ཇོ་དྲག་གནས་སྤངས་ལ་སེམས་ཁུར་ཆེད་ལས་འགུལ་སྒེལ་བ།

༢༡། ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ པ་ནས་བརྒྱུད་མདོ་སྤང་རྩ་བ་ཁུལ་དང་། ལམས་རྟུ་ཉ་མཚོ་དགོན། ལམས་དཀར་མངོས་དགོན་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུད་དགོ་བཅུ་ཚོས་འུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ངང་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ལ་ངོ་ཚྭ་འུ་ཐུག་པའི་གནས་ཚུལ་བསྐྱེད་མར་ཐོན་པ་དེར། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོ་སྣང་ཆེ་འུ་འགོ་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར་རྒྱ་རིགས་བསམ་ཤེས་ཅན་ཁག་ཅིག་གིས་དོ་སྣང་བྱས་ཏེ་བོད་མིར་རྒྱལ་སྤྱིར་མཚོན་གྱིར་ཡིག་ཆ་འབྲེམས་སྒེལ་དང་། ས་རྟུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྒེལ་འདུག

དེ་ཡང་ཨ་རིའི་གོང་ཁྲིའི་འུ་ཐུག་ལོ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོ་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱ་ནག་དམངས་གཙོ་ཚོགས་པ། དེ་བཞིན་འཇར་མན་དུ་ཡོད་པའི་དམངས་གཙོའི་རྒྱ་ནག་འཐབ་ཕྱོགས། ཡུ་རོབ་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་སོག་པོ་དང་ཡུ་གུར་བོད་རྒྱ་སྤྱོད་ཚོགས་བཅས་དམངས་གཙོ་དང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོད་ལེན་བྱེད་མཁན་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཁག་ནས་སློབ་འདིའི་ནང་བོད་མིར་རྒྱལ་སྤྱིར་དང་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འབྲེམས་སྒེལ་བྱས་ཡོད་པ་དང་བཅས་དམངས་གཙོ་དང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོད་ལེན་བྱེད་མཁན་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཁག་ནས་སློབ་འདིའི་ནང་བོད་མིར་རྒྱལ་སྤྱིར་དང་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འབྲེམས་སྒེལ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ༩་ལ་ཁྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་མཁས་དབང་ཡང་ཅན་ལི་དང་། གཏེ་ཅེ་ཡང་གི་སློབ་སྟོན་པ་ལུར་པ་སྐུ་ཞབས་ཡལ་ཅ་ཆེ་སོགས་རྒྱ་རིགས་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཁག་ཅིག་གིས་བོད་མིར་རྒྱལ་སྤྱིར་གྱི་ས་རྟུགས་བསྐྱེད་ལེན་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་སྒེལ་དང་སྒེལ་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་རིགས་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཚོས་འབྲེམས་སྒེལ་བྱས་པའི་བོད་མིར་རྒྱལ་སྤྱིར་གྱི་ཡི་གེ་དེ་ཚོའི་ནང་གནད་དོན་གང་ཞིག་བྱིས་ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེའི་བོད་ཡིག་སློབ་མཁན་གྱི་མཁུན་རྟོགས་ཆེད་དོན་ཚན་ ༡༡ ནང་ཕྱོགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བོད་རྒྱུར་ཁུལ་ཡོད། ༡༢ བོད་ནང་གི་ལོ་རྒྱུད་དགོ་བཅུ་ཚོས་སོག་གོན་བཏང་ནས་རྒྱ་དམར་དབང་འཛིན་པར་ངོ་ཚྭ་འུ་ཐུག་ཡོད། རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་སྲིད་དབང་སྒྲེར་གཙོ་དུ་ཚོགས་ཀྱི་གདུག་རྒྱུབ་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལ་བོད་

མི་ཅམ་མ་ཟད། རྒྱ་རིགས་ཚོས་ཀྱང་སློན་བརྗོད་དང་ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོད།

༡༽ ཕྱི་ལྷོ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྐ་མ་མཚོག་གིས་ལོ་གཞོན་འདས་པོ་ཚོའི་ཚེད་དུ་མཚོད་
འབྲུལ་སློན་ལམ་གྱི་ཚོགས་མགོན་དུ་ཚིབས་སྐྱུར་པ་དང་། ཟས་བཅད་སྐྱུང་གནས་སུ་ཞུགས་པའི་གནས་
ཚུལ་འདིས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གཡོ་འགྲུལ་བཏང་ཡོད་ལ། རྒྱ་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སེམས་ལ་
ཡང་གཡོ་འགྲུལ་བཏང་ཡོད་ཅིང་། ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྐ་མ་མཚོག་གིས་ཟས་བཅད་སྐྱུང་གནས་ཀྱི་ལམ་
ནས་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་མཛད་པ་འདིས་འཛམ་གླིང་ལ་ཡང་གཡོ་འགྲུལ་བཏང་ཡོད།

༢༽ བོད་རིགས་སྐུན་ལྷན་ཁ་ནས་སློན་བརྗོད་དང་། རམ་སློན་ཁྲོམ་སློར། ཟས་བཅད་ངོ་རྒྱལ་སོགས་
ཀྱི་ལམ་ནས་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་སྐྱེལ་རྒྱ་མཚམས་ཚད་མེད་ན་ཡང་། དེ་དག་ཚང་མ་རྒྱ་ནག་དམར་
པོའི་གཞུང་གིས་ཡང་སྤྱིང་རྗེ་མེད་པའི་དྲག་གཞོན་བྱས་པར་བརྟེན། བོད་མི་ཚོས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་
བཏང་བའི་ལམ་ནས་ངོ་རྒྱལ་མི་བྱེད་ཀ་མེད་བྱུང་ཡོད། དེའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་དབང་སྐྱུར་
འོག་ཡོད་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། ཚོས་དད་རང་དབང་ལ་གཏོར་བཞིག་
ཚེན་པོ་སོག་ཡོད་པ་གསལ་པོ་མཚོན་གྱི་ཡོད།

༣༽ ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་བྱ་སློད་ལ་སློན་བརྗོད་དང་འབྲེལ་རང་ལུས་རང་གིས་བསྐྱེད་པའི་
དོན་རྐྱེན་དེ་དག་གི་རྒྱབ་ལོག་གི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཚད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ནན་པོ་འདོན་རྒྱ་དང་།
རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། ཚོས་དད་རང་དབང་ལ་
བརྗེ་བཀྱར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། བོད་རྒྱ་མི་རིགས་གཉེས་ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ཐུབ་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་
སྲིད་བྱས་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་ལག་བརྟུར་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ཡང་འདོན་རྒྱ་ཡིན།

༤༽ རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་གཞུང་གིས་དགོན་སྡེ་གྲུ་ཚང་ཁག་ལ་དམ་བསྐྱེད་དང་། ཚོས་བྱེད་དག་བཅུན་
ནམས་ལ་བསྐྱེད་གཙུག་བཅོམ་སྐྱབས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཚོས་དད་རིག་གཞུང་ཉམས་ཉེས་འགོ་བའི་
དགའ་ངལ་ཡུན་རིང་འཕྲད་ཡོད་པ་དང་། ཐ་ན་རིག་གཞུང་དང་ཚོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྦྱིར་
བཏང་གི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་རྒྱུར་ཡང་དགའ་ངལ་འཕྲད་དེ་མི་རིགས་ཁྲོན་ཡོངས་འཛིགས་སྐྱང་གི་འོག་དུ་
གནས་དགོས་ཚུལ་ཡོད། དག་བཅུན་ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཕྱན་སུ་ཐོན་
ཚོ་ཉེས་ཚད་སོག་པ་དང་། དགོན་སྡེ་གྲུ་ཚང་ཁག་དམག་དོན་གྱི་དམ་བསྐྱེད་ནང་ཚུད་ཡོད། དེ་ལྟའི་
ཐབས་སྐྱེད་གི་ཁོར་ཡུག་འོག་དག་བཅུན་ནམས་ལུ་ཐུག་ནས་རང་ལུས་རང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ངོ་རྒྱལ་
ཀྱི་ལམ་དུ་མི་འགོ་ཐབས་མེད་བྱུང་ཡོད།

༥༽ རང་ལུས་རང་གིས་བསྐྱེད་པའི་དོན་རྐྱེན་ལ་ང་ཚོས་དོ་སྣང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་ནག་དམར་

པོའི་སྲིད་དབང་ནི་མིས་སྤྱོད་པའི་སྲིད་དབང་ཞིག་མིན་ཞིང་། ཐ་ན་རང་དང་ཤ་ཁྲག་གཅིག་པའི་རྒྱ་
རིགས་མི་དམངས་ལ་ཡང་བྱ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསུན་གཙོ་དང་། ཡང་སྤྱིང་རྗེ་མེད་
པའི་སྤྱུག་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད། དགོ་བཅུན་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྤྱང་མཁན་ཡིན་པས་ད་
ལྟའི་དམིགས་བསལ་གྱི་དུས་སྐབས་འདིར་དཀའ་སྤྱུག་བྱུང་བས་ད་དང་འགན་ཁུར་གྱི་ཐོག་ནས་ཅ་ཆེའི་
ལུས་སྲོག་ལ་གཅེས་སྤྱས་གནང་རོགས་ཞེས་ཅེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་གྱི་ཡོད།

༧༽ བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དབང་གི་ལས་འགུལ་དང་། རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་དམངས་གཙོའི་ལས་འགུལ་
གཉིས་ནི་འཐབ་སྤྱོད་གཅིག་གཉིས་ཡིན། རྒྱ་ཆོའི་སྤྱུག་བསུལ་ནི་ང་ཆོའི་སྤྱུག་བསུལ་ཡིན་ཞིང་།
རྒྱ་ཆོའི་ཅེ་བ་ནི་ང་ཆོའི་ཅེ་བ་ཡིན། བོད་མིས་རང་ལུས་སྲོག་པའི་སྤྱོད་གནས་སུ་མཐུད་མི་ཡོང་བ་
དང་། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་སྤྱི་མཐུད་སྤྲིད་པའི་ཉེས་པ་མི་གསོག་པའི་ཆེད། ང་ཆོས་རྒྱ་ནག་
དམར་པོའི་གཞུང་ལ་དྲག་རྒྱུ་གྱི་བྱ་ཐབས་མཚམས་འཇོག་བྱས་ནས་བོད་རིགས་སྤྱན་རླབ་དང་མཉམ་
དུ་གྲོས་མོལ་འགོ་འཇུགས་བྱེད་དགོས། ཞེས་བརྗོད་རྒྱ་ཡིན།

༩༽ ལོ་རྒྱུང་དགོ་བཅུན་གྱི་ཆོ་སྲོག་ཅེ་ཅེ་བཞིན་ཤོར་བའི་སྤྱོད་གནས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་ཐོན་
ན་ཡང་། རྒྱ་དམར་དབང་འདྲིན་པས་སྤང་རྒྱུ་དུ་བཏང་ནས་ལམ་ལུགས་དང་། སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
དཀའ་ངལ་གྱི་འབྱུང་ཅ་མ་བཙལ་བའི་བྱེད་སྤྱངས་དེར་སྤྱོད་བརྗོད་བྱ་རྒྱ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་མགོན་ཆོས་པས་རང་ལུས་མེར་སྲོག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་ནི་དུ་ལའི་སྤྱི་མེད་རྗེས་འབྲངས་
པས་བཅོས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་ཡོད། བྱས་ན་རྒྱ་ནག་ནང་རང་ལུས་མེར་སྲོག་གཏོང་བའི་དོན་རྐྱེན་
མང་པོ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་བཅོས་པ་རེད་དམ་ཞེས་འདྲི་རྒྱ་ཡིན།

༡༠༽ ང་ཆོས་ལ་གོང་ས་དུ་ལའི་སྤྱི་མེད་མཚོག་དང་། བོད་མི་དམངས་ཀྱི་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་
ལྷུ་གི་ཡོད། ང་ཆོས་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འདྲིན་བཞིན་པའི་མཁྲིགས་བརྒྱུང་ཅན་
གྱི་སྲིད་བྱུས་དེ་དོར་ནས་བོད་མིའི་འདོད་སྤོང་དང་མཐུན་ཞིང་། བོད་རྒྱ་མི་རིགས་གཉིས་ཀར་ཕན་པའི་
སྲིད་བྱུས་ཤིག་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས་པའི་ཅེ་འདུན་འདོན་རྒྱ་ཡིན།

༡༡༽ ཉ་མ་ཏེ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སྤྱི་ཞབས་ཡང་ཅན་ལི་ཡིས་སྤྱི་འབྲིད་འོག་རྒྱ་རིགས་ཤེས་
ཡོན་ཅན་ཆོས་བོད་མིར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཉགས་བསྐྱེད་ལེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར་དེ་རིང་བར་ས་ཉགས་
འགོད་མཁན་མི་གྲངས་ ༡༠༠ མིན་ཅོམ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ས་ཉགས་འགོད་མཁན་དེ་དག་གི་ཁོངས་
སྤྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་། ཚོམ་པ་པོ། ཉམས་ཞིབ་པ། གསར་འགོད་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ལུ་བ་སོགས་
ལས་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་མི་སྣ་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ཆེན་པོར་ཡོད་པའི་རྒྱ་རིགས་ཤེས་ཡོན་

ཅན་ཁག་གཅིག་གིས་ཀྱང་ས་རྟགས་བཀོད་འདུག ས་རྟགས་བསྟུ་ལེན་གྱི་ལས་འགུལ་སྒྲེལ་མཁན་
སྐྱེ་ཞབས་ཡང་ཅན་ལི་ཡིས་དོན་ཁང་ལ་འབྲེལ་བཟོན་གནང་བར་གཞིགས་ན། བོད་ནང་གི་ཇོ་བོ་དྲག་
གནས་སྐྱངས་ལ་དོ་སྣང་སྤར་ལས་ཆེ་བ་སྒྲིབས་ཆེད་ས་རྟགས་བསྟུ་རུབ་ཚར་བའི་རྗེས་ལ། རྒྱབ་སྐྱོར་
གྱི་ཡི་གེ་འདི་ཞིན་ཡིག་ཏུ་སྐྱུར་ནས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་དང་། ཡུ་རོབ་གྲོས་ཚོགས། དམངས་
གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་དབུ་ཁྲིད་རྣམས་ལ་འབུལ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག ས་རྟགས་བསྟུ་ལེན་གྱི་
རྒྱབ་སྐྱོར་ཡི་གེ་དེའི་ནང་དུ་ཡང་གོང་བཞིན་བོད་མིར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་ཡོད་པ་དང་། བོད་མིར་སེམས་
ཁུར་དང་། བོད་ལ་སེམས་ཁུར། རྒྱ་ནག་ལ་སེམས་ཁུར་བྱེད་མཁན་སྒྲེར་པ་དང་། ལས་ཁུངས། སྲིད་
གཞུང་བཅས་ནས་བོད་ནང་གི་གནས་སྐྱངས་ལ་རྣམ་འགྱུར་གསལ་སྟོན་གྱིས་རྒྱ་ནག་ལ་གཞོན་ཤུགས་
སྤྲད་ནས་བོད་མིའི་གནས་སྐྱངས་ཡག་ཏུ་འགོ་བབས་དང་། བོད་མིར་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་། རང་
དབང་དམངས་གཙོ་ལོངས་སྐྱོད་ཐུབ་རྒྱུར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་དགོས། ཞེས་འབོད་སྐྱེལ་ཡང་ཞུས་འདུག

སོ་ལྷ་པ། འཇར་མན་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་གསུམ་གྱིས་འཇར་མན་སྲིད་འཛིན་ལ་
བོད་དོན་སྲིད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ།

༢༡། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༡ ཉེན་ངར་མན་གྲོས་ཚོགས་ནང་བོད་དོན་སྲིད་ཚོལ་ཚོགས་རྒྱུང་གི་འགན་འཛིན་འཕུས་མི་གསུམ་ལྷེ་ལུ་སྐུ་ས་ལྷེན་མེ་སི་(Mrs.Sabine Weiss)དང་ལུ་སྐུ་ལྷེ་རལ་ཁི་ལེ་བ་རེ་ཆི་ཁི།(Mrs. Herald- Leibrecht) ལུ་སྐུ་ས་ལྷེན་ལྷ་ཇིང་(Mrs. Sabine Batzing-Lichtenthaler) བཅས་གྱིས་ཇར་མན་གྱི་སྲིད་འཛིན་ལུ་སྐུ་ལུ་ཨན་རེ་ལ་མར་གལ་(Dr. Merkel) ལ་འབྱོར་ལུ་རྒྱུ་རྒྱལ་ཁབ་ ༢༠ ཚོགས་ཚེན་ཐོག་བོད་དོན་སྲིད་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་གྱི་ལྷེ་ཡིག་ནང་འཁོད་དོན། འབྲུང་འབྲུང་འབྱོར་ལུ་རྒྱུ་རྒྱལ་ཁབ་ ༢༠ ཚོགས་ཚེན་དེ་བཞིན་པ་རན་སིའི་ཁྲོད་ཁྱིར་གཞན་སིར་(Cannes) འཚོགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་ས་དེར་འཇར་མན་སྲིད་འཛིན་མཚོག་གིས་བོད་གྱི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་འཛིན་བཞིན་པའི་དམ་བསྐྱེད་གྱི་སྲིད་བྱས་དེ་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འཛོག་དགོས་པ་དང་། བོད་མི་ཚོའི་དོན་དམ་གྱི་མངོན་འདོད་རྣམས་དྲག་པོས་ཐོག་ནས་མིན་པར་གྲོས་ཚོལ་གྱི་ལམ་ནས་སེལ་དགོས་པའི་རེ་འདུན་འདོན་དགོས།

ད་ལྟ་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་དེ་བཞིན་ཉེན་ཚབས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཆགས་བཞིན་ཡོད། ཉེ་ལམ་བོད་ནང་བོད་མི་དགེ་འདུན་པ་དགུ་དང་བཅུ་མ་གཅིག་བཅས་གྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་དེས་ད་ལྟའི་ཚར་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་ཏ་ཅང་འཚབས་ཚེན་པོ་ཆགས་བཞིན་ཡོད། གནས་སྟངས་དེའི་འོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དྲག་ཆས་དམག་མི་ཕོན་ཆེ་ས་གནས་སུ་བཏང་སྟེ་དོ་ཚོལ་བྱེད་མཁན་ཚོར་དྲག་གཞོན་བྱུགས་ཆེ་བྱས་དང་བྱེད་སྤྱོད་ཡིན་པ་མ་ཟད། མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་སྟན་སུ་བཏོན་ནའང་འཕྲལ་དུ་དྲག་གཞོན་འོག་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་དང་གཅར་རྒྱུང་གཞོད་བཞིན་ཡོད་ཅེས་སོགས་འཁོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། གཞན་ཡང་ལུ་སྐུ་ལུ་ཨན་རེ་ལ་དོན་དམ་ལྷེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་

འཛིན་བཞིན་པའི་དམ་བསྐྱགས་ཆེ་བའི་སྲིད་བྱུས་དེའི་འོག་བོད་ནང་གི་དགེ་འདུན་པ་དང་བཙུན་མ་
 སོགས་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་འཕྲད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་
 བྱས་པའི་བོད་མི་རྣམས་ད་ལྟ་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྐོར་ཁོང་ཚོའི་ནང་
 མི་སྡུན་མཆེད་སོགས་ལ་གསལ་བཤད་གང་ཡང་བྱས་མེད་པ་དང་། བོད་མི་རྣམས་ད་ཆ་བོད་པའི་ཚོས་
 དང་རིག་གཞུང་ཅ་མེད་བཟོ་རྒྱུའི་སྲིད་བྱུས་འོག་དཀའ་ངལ་ཤུགས་ཆེ་འཕྲད་བཞིན་ཡོད་སྐོར་སོགས་
 འཁོད་ཡོད། ལྷགས་མཚུངས་ལྷ་སྟན་དེའི་ནང་སྲིད་འཛིན་ལྷམ་སྐྱ་མཚོག་གིས་བོད་ཀྱི་ལྷ་སྐབས་མགོན་
 ཏུ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བར་བསྐྱགས་བཞེད་གནང་བ་དང་སྐྱགས། ད་ཆ་བོད་མི་
 ཚོར་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་དགོས་པ་དང་ལྷག་པར་ཡུ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་དེ་བས་དགོས་ངེས་
 ཤིག་ཆགས་ཡོད་སྐོར་འཁོད་ཡོད།

དེ་བཞིན་ལྷ་སྟན་དེའི་ནང་འཁོད་དོན། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དེ་ཚོང་གི་ཁེ་སན་དང་བཟེས་
 པ་ལྟ་བུའི་མཐོང་སྐང་ང་ཚོས་ནམ་ཡང་བསྐྱུན་རྒྱུ་མེད་ཅེས་སོགས་འཁོད་ཡོད། གོང་བཞེད་གྲོས་ཚོགས་
 འཕྲུས་མི་གསུམ་ནས་ལྷམ་སྐྱ་ས་རྩེན་མེ་སི་དང་ལྷམ་སྐྱ་ཉེ་རལ་ཉི་ལེབ་རེ་ཆེ་ཉི་རྣམ་གཉིས་ད་ལྟ་
 གཞུང་འཛིན་ཚོགས་པའི་འཕྲུས་མི་ཡིན་འདུག།

སོ་རྒྱལ་པ། རྒྱ་རིགས་ཤེས་ལྡན་པའི་ཚོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ཨ་རིའི་ནང་བོད་མི་ཚོར་
གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བ།

༢༡། རྒྱ་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ རེས་གཟའ་མིག་དམར་ཉིན་ཐོན་པའི་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་
ལྟར་ན། ཨ་རི་དང་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་སྐྱེས་མ་ཉམས་རྒྱ་རིགས་ཤེས་ལོན་ཅན་དང་ཚོམ་པ་བོ་བཅས་ཁྱོད་མི་གྲངས་
༡༠༠ ཙམ་གྱིས་བོད་ནང་དང་ལྷག་པར་མདོ་སྐྱོད་རྫོང་བའི་ཁྲུལ་དུ་བོད་མི་ཚོའི་གནས་སྡངས་རེ་ཞེན་རེ་
སྤྲུལ་དུ་འགོ་བཞེན་པའི་ཐོག་སེམས་འཚབ་ཀྱིས་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་མཚོན་ཆེད་
ས་རྟགས་བསྐྱུ་རུབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་སྤེལ་ཡོད། ལས་འགུལ་སྤེལ་བྱིང་མཁན་གཙོ་བོ་ནི་ཨ་རིའི་ཉར་
སྤྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྲི་སློབ་ཐོན་པ་རྒྱ་རིགས་ཤེས་ལོན་མི་སྣ་ཡང་རྒྱ་ལི་(Yang Jianli) ལགས་
ཡིན་འདུག

དེ་ཡང་རྒྱ་རིགས་བོད་དོན་ལས་འགུལ་བ་ཚོས་མིང་རྟགས་བཀོད་པའི་ལུ་སྟོན་ཞིག་ཡོད་པ་
དེའི་ནང་འཁོད་དོན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཡུན་རིང་ནས་བོད་ཀྱི་དཔོན་སྡེ་ཁག་ལ་དམ་བསྐྱབས་ཀྱི་
སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞེན་པར་བརྟེན་བོད་མིའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། རྒྱ་ཡིག་རྒྱམས་ཉམས་
ཆག་ཤུགས་ཆེ་བུང་དང་འབྲུང་བཞེན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་དེ་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྲིད་བྱས་
དེའི་འོག་མང་ཚོགས་དུས་མཚའི་ཁྲོད་དུའང་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གི་བྱེད་
སློལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་འབྲས་བཞེན་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་པའི་དཔོན་སྡེ་
ཁག་གི་ནང་ད་བར་བུང་ཚུང་མེད་པའི་དམ་བསྐྱབས་ཀྱི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་དེར། བཟོད་
ཐབས་བྲལ་ཉེ་བོད་མི་དགོ་འདུན་པ་གཞོན་སྐྱེས་ཚོས་རང་གི་དཀའ་ངལ་རྒྱམས་འཛམ་སྤིང་བྱི་ལ་ཤེས་
རྟོགས་ཡོང་ཆེད་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་བའི་ལུ་སྟོན་ཐབས་ཟད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དེ་རིགས་མ་སྤེལ་ཐབས་

མེད་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་སོགས་འཁོད་ཡོད། ལྷགས་མཚུངས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་རྒྱ་རིགས་
བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་གསུམ་ཙམ་གྱིས་བསྐྲུན་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་
མདོ་སྐྱོད་ར་བ་ཀའི་དགོན་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་བོད་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ནང་འཛིན་བཞིན་པའི་
དམ་བསྐྲུན་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་དེར་སྐྱོན་བརྗོད་ལྷགས་ཆེ་བྱས་ཡོད། ཚོགས་པ་གསུམ་པོ་ནི་རར་མན་
དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་རྒྱ་ནག་དམངས་གཙོ་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པ་དང་། ཨ་རིར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་རྒྱ་
ནག་མང་གཙོ་ཚོགས་པ། ཨ་རིར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་རྒྱ་ནག་སྤྱི་ཚོགས་མང་གཙོ་ཚོགས་པ་བཅས་ཡིན་
འདུག ས་ཏྲགས་བསྐྱེད་ལུགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་མཇུག་སྒྲིལ་རྗེས་ལས་འགུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ས་ཏྲགས་འཁོད་
པའི་ལྷ་སྐྱོན་དེ་བཞིན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་དང་ཨ་རིའི་སྲིད་གཞུང་། དེ་བཞིན་ཕུ་རོལ་སྤྱི་མཐུན་
ཚོགས་པ་བཅས་ལ་འགྲུལ་འཆར་ཡོད་འདུག

སོ་བདུན་པ། ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་ཕྱི་སྲིད་སློབ་ཆེན་གྱིས་བོད་ནང་གི་ཇ་ཟུག་གནས་
སྤངས་ཐོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་དང་མཉམ་གོ་བསྟུར།

༡༡། ཁྲིའུ་རྒྱལ་བས་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཟུག་པོའི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱས་དང་བྱེད་སྤྱོད་ལོན་ཡིན་
པར་བརྟེན། བོད་མི་ནམས་འཆད་ལུ་ཐུག་གིས་གནས་སུ་གྱུར་ཏེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་མིས་གཅིག་
མཇུག་གཉེས་མཐུན་གྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་ཚོལ་རབ་དང་རིམ་པ་བྱས་ཡོད།
རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་མིའི་མངོན་འདོད་བསྟུན་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་ཉམ་རྒྱུང་བོད་མིའི་ཐོག་སྤར་སྟུག་ཟུག་
གཞོན་བྱེད་བྱུགས་ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ་ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ནང་གི་གནས་སྤངས་ཇ་ཟུག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་སྟེ་བསྟུན་ཕྱི་
ལོ་༡༠༡༡ ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༡ ཉིན་ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་བོད་དོན་རྒྱལ་རྒྱུད་ཚོགས་པས་ཨོ་སི་
ཁོ་ལི་ཡའི་ཕྱི་སྲིད་སློབ་ཆེན་མཚོག་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གཞོན་བྱུགས་སྲོད་དགོས་པའི་འབྲུལ་སྐྱུལ་
ལུ་སྐྱབས། ཁོང་གིས་བོད་ནང་གི་ཇ་ཟུག་གནས་སྤངས་ངོས་འཛིན་གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་ཚབ་དང་
འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་ཚོར་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐོག་གོ་བསྟུར་གནང་ཡོད་སྟེ་གསུངས་འདུག།

དེ་ཡང་གནད་དོན་དེའི་སྐོར་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནང་གནས་ཚུལ་ཐོན་གསལ་ལྟར་
ན། ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་བོད་དོན་རྒྱལ་རྒྱུད་ཚོགས་པའི་ཉམས་ཞིབ་དང་བྱི་དྲིལ་འགན་འཛིན་གྱིས་གསུངས་
དོན། “ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་ཕྱི་སྲིད་སློབ་ཆེན་མཚོག་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་དང་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཡིན། སློབ་ཆེན་མཚོག་གིས་མི་མང་ལ་གསལ་བསྐྱབས་གང་ཡང་གནང་མེད། འོན་ཀྱང་ཨོ་སི་ཁོ་ལི་
ཡའི་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་ཚབ་ལ་གནད་དོན་དེའི་སྐོར་སྐད་ཆ་བཤད་སྐོར་ང་ཚོར་ཡི་
གོ་འབྱོར་བའི་ནང་འཁོད་དོན། ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་བོད་ནང་གི་གནས་སྤངས་ཇ་ཟུག་
གི་གནས་སྤངས་ཆགས་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་སློབ་ཆེན་མཚོག་གིས་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་ཚབ་མཉམ་
ཏུ་གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་ཏུ་ཡོད་པའི་ཨོ་སོ་
ཁོ་ལི་ཡའི་གཞུང་ཚབ་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ལ་ཡང་སྐད་ཆ་བཤད་
ཡོད།” ཅེས་འབྲེལ་བཟོད་གནང་།

སོ་བརྒྱད་པ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་དགོན་
སྡེ་ཁག་ཏུ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནད་དོན་ཐད་དམ་བསྐྱབས་བྱུགས་ཆེ་བྱེད་
བཞིན་པར་ཉེན་བརྡ་བཏང་བ།

༄༅། བོད་མདོ་སྐྱོད་རྩ་བར་དགེ་འདུན་པ་ ༡༥༠༠ ཙམ་བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་གནང་སའི་གིནྱི་དགོན་
པར་དྲག་ཆས་མི་སྣ་དམ་བསྐྱབས་སོགས་ཀྱིས་ད་ལྟ་ཡང་བོད་གནས་སྐྱངས་འོག་གནས་བཞིན་པར་
བྱི་ལོ་༡༠༡༡ ལྷ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ཉེན་ངོ་ལོ་མར་འཇམ་སྤིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་ཅན་
ཀྱི་བྱུང་མཁས་མི་སྣའི་ཚོ་ཁག་ཅིག་གིས་སོ་འཚབ་བྱུགས་ཆེ་བཏོན་འདུག དེ་ཡང་ད་ལྟ་བོད་ཨ་མདོ་
རྩ་བ་བྱུལ་དུ་རྒྱ་ནག་གི་དྲག་པོའི་དམག་དཔུང་འབྲེམས་འདོག་བྱུགས་ཆེ་ཡོད་པར་སོང་། འཇམ་སྤིང་
མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོས་དད་རང་དབང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་སྐྱོ་ཚབ་སྐྱོ་ཞབས་
Heiner Bielefeldt མཚོག་གིས་རྒྱ་གཞུང་ནས་མང་ཚོགས་དཔྱུས་མ་དང་། དགོན་སྡེའི་སྤྱི་ཚོགས་
ནང་དྲག་གཞོན་སྲུག་གཅེར་མཚམས་འདོག་དགོས་པ་མ་ཟད། སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་ཚོས་བྱེད་རང་
དབང་ལ་བྱུས་བཅི་དང་སྲུང་སྐྱོབ་དགོས་སྐོར་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་དགོན་པའི་བྱི་ནང་གཉིས་ཀར་ཚོས་བྱེད་ལས་དོན་ལ་ལྟ་ཞིབ་ཆེད་
བདེ་འཇགས་མི་སྣ་འབྲེམས་འདོག་དང་སྐོར་བསྐྱོད་སོགས་ཀྱིས་རྩ་བ་ལས་དོན་སྤེལ་བཞིན་པ་འདི་
ལྟ་བུའི་དྲག་གཞོན་འདིས་ཚོས་དད་རང་དབང་ལ་བཀག་འགོག་དང་། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟའི་རྩ་བ་གི་
གནས་སྐྱངས་དེ་བཞིན་དེ་བས་རྩ་བ་ཆེ་ཏུ་བཟོ་རྒྱུ་མ་ཟད། འགལ་ལྷན་ཆེ་ཏུ་བཟོས་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་རྒྱ་
ཡིན་སྐོར་སྐྱོ་ཞབས་ Heiner Bielefeldt མཚོག་གིས་སྐྱ་མཐུད་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

སྐྱོ་ཞབས་ Heiner Bielefeldt མཚོག་གི་བསྐྱབས་གཏམ་ལ་རང་དབང་ཐོག་ཞི་བདེའི་འདུ་
འདོམས་ཐད་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ དམིགས་བསལ་སྐྱོ་ཚབ་སྐྱོ་ཞབས་ Maina Kiai མཚོག་གིས་དགའ་བསུ་
ལུས་པ་མ་ཟད། དེ་འདྲའི་དམ་བསྐྱབས་གིས་དགོན་སྡེའི་མི་སྣ་འདུ་འདོམས་ཀྱི་རང་དབང་ལ་འདོད་
ཕོག་ བཟོ་ཡི་ཡོད་སྐོར་གསུངས་གནང་ཡོད་རེད། དེ་བཞིན་སྐྱོ་བརྗོད་རང་དབང་ཐད་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་

དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་སྐྱེ་ཞབས་ Frank La Rue མཚོག་གིས་རྒྱ་གཞུང་ནས་ད་སྐབས་ཨ་མདོ་རྩ་བ་
ལུལ་དུ་ལག་འབྱེད་ཁ་པར་བརྒྱུད་འཕྲིན་ཐུང་གཏོང་རྒྱ་དང་། རྩ་རྒྱ་བེད་སྲོད་ཐད་དམ་བསྐྱེད་ལྷན་ཁག་
ཆེ་བྱེད་བཞིན་པའི་ཁར། གསར་འགོད་པར་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་དབང་མེད་པའི་གནད་དོན་
ཡང་གྲིང་སློང་གནང་བ་མ་ཟད། ཁོང་གིས་ད་དུང་སྲིད་གཞུང་ནས་དེ་འདྲའི་སྲིད་བྱུས་འཛིན་པ་ལས།
མང་ཚོགས་ཀྱི་མདོན་འདོད་ལ་ཉན་འཛིག་བྱས་ཏེ་དགོན་སྡེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་རྣམས་སེལ་
རྒྱུར་འབད་བཅོམ་གནང་དགོས་སྐོར་ཡང་གསུངས་གནང་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱ་གཞུང་ནས་དྲག་པོའི་བདེ་འཇགས་མི་སྣ་འགྲེམས་འཛིག་ལྷན་ཁག་ཆེ་བྱས་རྒྱུ་རྒྱ་གཞུང་གི་
འགན་འཁུར་བ་དང་དགོན་སྡེའི་ཚོགས་མིའི་དབར་དཀའ་རྙོག་ལྷན་ཁག་ཆེ་བྱ་བྱིན་པ་དང་། ལྷག་པར་
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༩ ཉམ་བཟུང་ཚོས་བྱེད་མི་སྣ་དང་། བོད་མི་དཔུས་མས་ཚོས་དད་རང་དབང་སྲུང་
སྲོལ་ཐོག་ལས་འགུལ་སྡེལ་ལྷན་ཁག་ཆེ་བྱ་བྱིན་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཚོས་དད་དང་། སྐྱ་
བརྗོད་ལུ་འདྲུ་འཛིན་པའི་ཀྱི་རང་དབང་ཐོག་དམ་བསྐྱེད་ལྷན་ཁག་ཆེ་བྱས་རྒྱུ་དགེ་འདུན་པ་བརྒྱ་
ཕྲག་མང་པོ་རང་གི་དགོན་སྡེ་ནས་བྱི་བུ་མི་ཐོན་ཀ་མེད་བཟོས་པ་མ་ཟད། དགེ་འདུན་པ་མང་པོ་འཛིན་
བཟུང་དང་། ད་དུང་མང་པོ་ཞིག་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

བཅོན་དབང་དང་རང་དབང་མེད་པར་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཐད་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་
དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་སྐྱེ་ཞབས་ Jeremy Sarkin མཚོག་གིས་བོད་མི་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་
དང་འགྱུར་བཞིན་པ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་མས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། རྒྱལ་ཚོགས་ནས་ནམ་ཡང་ངོས་ལེན་
སྲུབ་ཐབས་མེད་སྐོར་ཡང་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་ད་དུང་རྒྱ་ནག་གི་ནག་ཉེས་སྤྲོད་སྲུང་
ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ཡིས་རང་དབང་མེད་པར་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་
གནད་དོན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་སྤྲོད་མཐུན་བཟོ་ཐབས་ཡིན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ཡ་ང་བའི་ལམ་ལྷན་ཁག་འདི་
ནམ་ཡང་ངོས་ལེན་མེད་པ་མ་ཟད། བཅོན་དབང་ཐོག་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་འགྱུར་བཞིན་པ་འདི་དག་
གནས་སྐབས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འང་ངོས་ལེན་སྲུབ་ཐབས་མེད་སྐོར་ཡང་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།
དེ་བཞིན་མི་སྣ་གཞན་གང་བུང་འཛིན་བཟུང་ཐད་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་སྐྱེ་ཞབས་
El Hadji Malick མཚོག་གིས་ད་སྐབས་ཟེ་ཁོན་ལུ་དུ་གང་བུང་འཛིན་བཟུང་དང་།

དགེ་འདུན་པ་བཀག་ཉར་བྱེད་བཞིན་པའི་ཐད་སློལ་ཚབ་བཏོན་གནང་བ་མ་ཟད། རྒྱལ་སྤྱིའི་
སྤྲོད་སྲུང་གཞིར་བཟུང་ཞི་བའི་ཐོག་རང་གི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཚོད་ལེན་བྱེད་བཞིན་པ་
སུ་ཡང་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་ཚོག་གི་མེད་སྐོར་ནན་བརྗོད་གནང་འདུག གཞན་ཡང་གྲངས་ཉུང་

མི་རིགས་ཐད་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་ཅན་གྱི་བྱུང་མཁས་མི་སྣ་ལྷན་ Rita Izsak མཚོག་གིས་རྒྱ་
གཞུང་གི་འགོ་འཁྲིད་ཚོས་ཚོས་དད་དང་རིག་གཞུང་སོགས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཁག་
རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས་སྐོར་འབོད་སྐྱེལ་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་
གིས་ད་དུང་རྒྱ་གཞུང་ནས་དེ་འདྲའི་དྲག་སྲིད་ལག་བསྟར་མཚམས་འཛོག་དང་།

མུ་མཐུད་དཀའ་ཉེན་དེ་འདྲ་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དྲག་སོའི་ཐབས་ལམ་བེད་སྲིད་བྱ་རྒྱུ་མཚམས་
འཛོག་བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཡོད།

སོ་དགུ་པ། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འོ་ལོ་ལོ་སོ་ལོ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་དུ་
བོད་དོན་ཉན་ཞིབ་གནང་བ།

༡༩༩༡ ལོ་ ༡༡ ཚེས་ ༩ རེས་གཟའ་ཕུར་བུའི་ཉིན་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ལ་ཤིང་འོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
གཞི་བྱས་པའི་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འོ་ལོ་ལོ་སོ་ལོ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་ (Tom Lantos
Human Rights Commission) དུ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཉན་ཞིབ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་
གནང་བར། བོད་མིའི་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ཁྲི་པ་སློབ་བཟང་སེང་གེ་མཚོག་དང་བཀའ་བླུ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་
རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་བོད་མིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་འབྲུན་བཞིན་པའི་དཀའ་ངལ་དང་ཨ་རིའི་
གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བར་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཚབ་ཁྲུལ་ཉེ་སྤྱོད་ཐག་པ་ནས་ཨ་རི་
གཞུང་མང་གཉིས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་མདོ་སྐྱོད་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་དཔོན་པ་གཙོ་བོར་
རྒྱུར་བའི་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཚོས་བྱེད་དཔོན་སྡེ་
ཁག་གི་ནང་དུ་ཚོས་དང་རང་དབང་ཐོག་དམ་བསྐྱབས་ཅན་གྱི་སྤྱི་བུས་ལག་བསྐྱར་བྱེད་བཞིན་པར་
བརྟེན། ད་བར་བོད་མི་སྤྱི་སེར་བཅུས་རང་ལུས་མེར་སྲོག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཛིན་བཞིན་
པའི་དམ་བསྐྱབས་ཅན་གྱི་སྤྱི་བུས་དེར་དོ་རྒྱུ་བྱས་ཡོད་སྟེ་སོགས་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་ཉན་ཞིབ་དེའི་སྐབས་ཐོག་མར་བཀའ་ཁྲི་མཚོག་གིས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འོ་ལོ་ལོ་
ལོ་སོ་ལོ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་བླུ་རྒྱུ་པ་འོ་ལོ་ལོ་སོ་ལོ་ Tom Lantos དམ་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལགོ་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་དང་བོད་མི་ཚོར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་
ཐོག་སེམས་ཐག་ཉེ་ཅང་ཉེ་པོ་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་མི་ཚོའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་
གནང་བར་སྤོང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་ཡོད། ལྷག་པར་མཚོངས་བཀའ་ཁྲི་མཚོག་གིས་བོད་མིའི་
མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་ཐོག་གསལ་བཤད་ཀྱང་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་སྐབས་དེར་བཀའ་བླུ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་
རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བོད་ནང་བཅོན་འཇུག་བྱས་པ་

ནས་བཟུང་བོད་མི་གྱི་དང་ལྷག་པར་བོད་མདོ་སྐད་རྩལ་བའི་ཁྱུ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱལ་
ཁབ་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་དམར་དམག་རྒྱུ་བསྐྱོད་ཆེན་མོའི་སྐབས་རྩལ་བའི་ཁྱུ་རྒྱ་སྐབས་ཉེ་བོད་
མིའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གཏོར་བཤིག་བཏང་བ་མ་ཟད། བོད་མི་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་བ་སོགས་གྱི་
བྱ་སྐྱོད་ལ་བརྟེན་བོད་མིའི་སེམས་ནང་མ་ཁ་ཆེན་པོ་བཟོས་ཡོད། དེ་རྗེས་རྩལ་བའི་ཁྱུ་རྒྱ་ལོ་ ༡༩༥༥
ལོར་དམངས་གཙོ་བཙུན་བསྐྱེད་ཟེར་བ་དང་གྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་སྐབས་རྩལ་བའི་
ཁྱུ་རྒྱ་བོད་མི་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་བ་དང་ལྷ་གསལ་གྱི་བསོགས་གྱི་དཀའ་ངལ་ཚད་མེད་སྤྱད་
དེ་མ་ཁ་གཉིས་པ་དེ་བཟོས་ཡོད།

དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྩལ་བའི་ཁྱུ་རྒྱ་གཅེས་ཚོས་གཅེས་གྱི་
སློབ་གསོ་ཟེར་བའི་ལས་འགུལ་སྡེལ་ཉེ་དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་ཚོས་དད་རང་དབང་ལ་ཅིས་མེད་རྟོག་
རྩལ་བཏང་བའི་བྱ་སྐྱོད་སྡེལ་བར་བརྟེན། བོད་མི་ཚོའི་སེམས་ནང་མ་ཁ་གསུམ་པ་དེ་བཟོས་ཡོད་སྐོར་
སོགས་གྱི་གསལ་བཤད་གནང་། རྒྱ་གསུམ་མཚུངས་འདི་ལོ་ཕྱི་ཟླ་གསུམ་པ་ནས་རྩལ་བའི་གཉི་དགོན་པའི་
དགེ་འདུན་པ་སུན་ཚོགས་ལགས་དང་རྟུ་ཉ་མཚོ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོ་དབང་ལོ་རྒྱུ་ལགས།
གཉི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་སློབ་བཟུང་སྐལ་བཟང་ལགས་དང་། སློབ་བཟུང་དགོན་མཚོག་ལགས། སྐལ་
བཟང་དབང་ལྷག་ལགས། དེ་བཞིན་དེ་སྡེ་གཉི་དགོན་པར་ཚོས་བཞུགས་གནང་ཚུང་མཁན་མི་སྐྱེ་
ཚོས་འཕེལ་ལགས་དང་། མཁའ་དབྱིངས་ལགས། ལོ་རྒྱུ་དགེ་འདུལ་ལགས། དཀར་མངོས་སྐྱེ་བ་ཚོ་
རིང་ལགས། རྟུ་བཅོམ་དགོན་དགའ་ལྡན་བྲག་དཀར་ཚོས་སྤིང་གི་བཅོམ་མ་བསྟན་འཛིན་དབང་མོ་
ལགས། སོགས་གྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྭ་བྱས་ཡོད་སྐོར་སོགས་ཞིབ་
ཏུ་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

བཞི་བརྒྱུ་པ། ཨ་རི་གཞུང་གིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་བསྐྱུར་བཅོས་གཏོང་བའི་འབོད་སྐུལ་ཞུས་པ།

༄༅། ། རྒྱ་ནག་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་བོད་ནང་གི་བོད་མིར་འཛིན་བཞིན་པའི་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་འོག་བོད་མི་རྣམས་འཆད་འུ་མུག་གིས་གནས་སུ་གྱུར་བར་བརྟེན། བོད་མི་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་གནད་དོན་ཐོག་ཨ་རིའི་གཞུང་ཕྱོགས་ལ་སློ་འཆབ་ཡོད་སྐོར་གསུངས་པ་མ་ཟད། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་རྐྱེན་དེ་དག་མ་ཡོང་བའི་ཆེད་བོད་མིའི་གནས་ལུལ་ས་གནས་ཁག་ཏུ་འཛིན་བཞིན་པའི་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་དེ་དག་བཅོས་བསྐྱུར་གཏོང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཞུས་འདུག།

དེ་ཡང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནང་གནས་ཚུལ་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན། ལོ་འདིའི་ནང་རྒྱ་ནག་གི་བཅོན་གཞོན་འོག་ཡོད་པའི་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཁུལ་ཏུ་བོད་མི་ན་གཞོན་ཁག་གཅིག་གིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་གནད་དོན་ཐོག་བྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༤ ཨ་རིའི་བྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མགྱོག་ཆབ་པ་ལྷམ་སྐུ་མེག་འོ་རི་ལོ་ལམ་ལགས་ཀྱིས་གསུང་དོན། ང་ཚོའི་ངོས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཞི་རྒྱུ་ཆེད་བོད་མིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་བཞིན་པའི་ཐད་སེམས་འཆབ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་བྱུས་སྤོང་བྱ་རྒྱ་ཚུ་ཅམ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཡང་སྐོར་བསྐྱུར་སྐོར་ཐོག་བོད་མི་གནས་ལུལ་ཁག་ཏུ་བོད་མིར་སྐྱུག་བསྐྱུར་ཆེན་པོ་བཟོས་དང་བཟོ་བཞིན་པའི་སྲིད་བྱུས་དེ་དག་ལ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྐྱུར་བཅོས་ཤིག་གཏོང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཞུ་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་ས་ཁུལ་དེ་དག་ནང་གསར་འགོད་པ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མི་སྣ་མཐོ་གས་འགོ་བསྐྱོད་བྱེད་འཇུག་དགོས། དེ་བཞིན་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་མི་སེར་ཡོངས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་བཀུར་བྱེད་དགོས་པའི་གཞོན་ཤུགས་སུ་མཐུད་དེ་སློང་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སློའི་ཁག་ལ་གཞོན་སྐྱོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་དེས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་གཏོར་སྐྱོན་གྱིས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་ཡོད་པའི་ཐོག་ཨ་རིའི་གཞུང་ཕྱོགས་ལ་སེམས་འཆབ་ཆེན་པོ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་ཡོད།

ཞི་གཅིག་པ། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་ཁག་གཅིག་གིས་བཀའ་བྲི་མཚོག་
དང་མངལ་འཕྲད་དང་འབྲེལ་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ།

༄༅། ལྷ་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༡ ཚེས་ ༩ ཉིན་བཀའ་བྲི་སློབ་བཟང་སང་གི་མཚོག་གིས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་
ཀྱི་འོ་ལེན་འོ་སིའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་ཉན་ཞིབ་སྐབས་ཡགོང་ས་ཡརྒྱབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་སྐུའི་ཡང་སྲིད་སྐོར་བཀའ་སློབ་དང་ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་ངོ་འཇགས་གནས་
སྟངས། བཅའ་བྲུལ་བོད་མིའི་མང་གཙོའི་འབྲེལ་རིམ། འོ་ལེན་འོ་སི་དམ་པ་ཁོང་གིས་ཡགོང་ས་
མཚོག་དང་བོད་མིར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བར་བཀའ་བྲི་རྗེས་དྲན། དེ་
བཞིན་ཨ་རི་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་བོད་མི་ཚོར་ད་བར་སེམས་ཐག་ཉེ་པོས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བར་བོད་
མི་ཡོངས་ཀྱིས་ཚབ་ཞུས་ཏེ་བཀའ་བྲི་རྗེས་དྲན་ཞུས་ཡོད།

ལྷགས་མཚུངས་སྐབས་དེར་གཉི་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་ད་ལྟའི་བོད་མི་གཞོན་སྐྱེས་ཚོས་རང་
ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་ཚོལ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བོད་ནང་བཅའ་འཁུལ་བྱས་པ་ནས་བཟུང་བོད་མི་ཀྱི་དང་ལྷག་པར་བོད་མདོ་སྐྱོད་རྩ་
བའི་ཁྲུལ་དུ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ལྷ་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་དམར་དམག་རྒྱུང་བསྐྱོད་
ཆེན་མོའི་སྐབས་རྩ་བའི་ཁྲུལ་དུ་སླེབས་ཏེ་བོད་མིའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གཏོར་བཞིག་བཏང་བ་མ་ཟད། བོད་
མི་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་སྐྱོད་ལ་བརྟེན་བོད་མིའི་སེམས་ནང་མ་ཁ་ཆེན་པོ་བཟོས་
ཡོད། དེ་རྗེས་རྩ་བའི་ཁྲུལ་དུ་ལྷ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དམངས་གཙོ་བཙུན་བསྐྱེད་པ་དང་ལྷ་ལོ་ ༡༩༩༩
ལོར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་སྐབས་རྩ་བའི་ཁྲུལ་དུ་བོད་མི་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་བ་དང་། ལྷགས་
ཤི་བ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཚད་མེད་སྤྱད་དེ་མ་ཁ་གཉིས་པ་བཟོས་ཡོད། དེ་རྗེས་ལྷ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་རྩ་བའི་ཁྲུལ་གཅིས་ཚོས་གཅིས་ཀྱི་སློབ་གསོ་བཟོས་པའི་ལས་འགུལ་སླེལ་ཏེ་
དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་ཚོས་དད་རང་དབང་ལ་རྩིས་མེད་རྟོག་རོལ་བཏང་བའི་བྱ་སྐྱོད་སླེལ་བར་བརྟེན།
བོད་མི་ཚོའི་སེམས་ནང་མ་ཁ་གསུམ་པ་བཟོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་སྐོར་ཞིབ་ཏུ་གསལ་བཤད་

གནང་། ཉན་ཞིབ་སྐབས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འོ་ལོ་ལོ་སེའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་
ཀྱི་ཚོགས་གཙོའི་ལས་རོགས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཕུས་མི་སྐུ་ཞབས་ཇེམ་སི་མེ་ག་ལྷོ་ལན་
(James MCGovern)མཚོག་དང་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཕུས་མི་སྐུ་ཞབས་ཕེ་རེ་ལྷ་ལུ་ལྷོ་(Frank
Wolf)མཚོག་གིས་བཀའ་ཁྲི་མཚོག་དང་གི་ཉི་རེན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལ་དགའ་བསུའི་འཚམས་འདྲི་ཞུས།

གཞན་ཡང་དེ་ཉིན་བཀའ་ཁྲི་མཚོག་གིས་ཨ་རིའི་པོ་ལོ་རེ་ཏ་མངའ་སྡེའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་
འཕུས་མི་སྐུ་ཞབས་མར་གོ་རུ་རྟེ་ལོ་(Marco Rubio)མཚོག་དང་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཕུས་མི་སྐུ་
ཞབས་སི་ཏེ་བ་ཅ་ལྷོ་ཏ་(Steve Chabot)མཚོག་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཕུས་མི་ལུ་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་
(Nita Lowey)མཚོག་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཕུས་མི་སྐུ་
ཞབས་མར་གོ་རུ་རྟེ་ལོ་མཚོག་གིས་བོད་དོན་འཐབ་ཚེད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཐུབ་པར་དགའ་སྟོབས་བྱུང་
ཚུལ་དང་། བཀའ་ཁྲི་མཚོག་གིས་ཁོང་ལ་མགོན་འབོད་ལྟར་རྟེ་སར་བཅར་རྒྱའི་ཁས་ལེན་ཡང་གནང་
ཡོད། ལྷོགས་མཚུངས་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཕུས་མི་སྐུ་ཞབས་སི་ཏེ་བ་ཅ་ལྷོ་ཏ་མཚོག་གིས་བལ་ཡུལ་
ཁུལ་གྱི་བོད་མི་ཚོའི་གནས་སྐབས་ཐོག་སེམས་འཚབ་ཡོད་སྐོར་དང་། ཁོང་རང་ཉིད་ཉེ་ལམ་བལ་ཡུལ་
ཁུལ་དུ་རྒྱལ་དོན་མཚམས་གཟིགས་ནས་ཕྱིར་འབྱོར་འཕྲལ་ཡིན་འདུག་ཁོང་གི་དཀྱིལ་ཤར་དང་སྟོ་ཞེ་
ཤེ་ཡའི་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་གཙོ་ཡིན་འདུག་དེ་བཞིན་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཕུས་མི་ལུ་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་
ལོ་ལྷོ་མཚོག་དང་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་རྟེ་སར་མགོན་འབོད་ཞུས་ཡོད། གཞན་ཡང་གྲོས་ཚོགས་འོག་
མའི་འཕུས་མི་སྐུ་ཞབས་ཕེ་རེ་ལྷ་ལུ་ལྷོ་མཚོག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་འདྲི་བཞིན་པའི་དམ་
བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་དེར་སྐྱོན་བརྗོད་ཐུགས་ཆེ་གནང་བ་དང་སྐྱེད་ལས་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་བོད་
མི་ ༥༠༠༠ ཙམ་ལ་བལ་ཡུལ་ནས་ཨ་རིར་ཕྱིར་བསྐྱོད་ལག་འཁྱར་མ་སྤང་པར་སྐྱོན་བརྗོད་ཐོག་རྒྱལ་ས་
མཁའ་འོག་དུ་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་བལ་ཡུལ་གཞུང་ཚབ་པ་འབོད་དེ་བལ་ཡུལ་དུ་གནས་སྡོད་བོད་
མི་རྣམས་ལ་བལ་ཡུལ་ནས་ཕྱིར་བསྐྱོད་ལག་འཁྱར་སྡོད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་འདོན་རྒྱུ་ཡིན་སྐོར་
གསུངས་པ་མ་ཟད། གལ་ཏེ་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་ཉན་འདོག་མ་གནང་ཆེ་ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་ཁུལ་
དེར་རོགས་རམ་མཚམས་འདོག་བྱ་རྒྱའི་ཉན་བར་ཡང་བཏང་ཡོད།

བོད་དོན་ཉན་ཞིབ་བྱུབ་བསྐྱེད་བཀའ་ཁྲི་མཚོག་གིས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཕུས་
མི་ལུ་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་(Nancy Pelosi)མཚོག་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་། སྐབས་དེར་ཡགོང་
ས་མཚོག་དང་བོད་མི་ཚོར་ཏ་ཅང་སེམས་ཐག་ཉེ་བའི་བོད་ཀྱི་གོགས་མོ་རྟེང་པ་ལུ་ལྷོ་ལྷོ་མཚོག་གིས་
ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐུ་དབང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་

བྱས་པའི་འགོ་བྱེད་ལ་རྩིས་སྤོང་མཛད་པའི་མཛད་རྗེས་ལ་བསྐྱབས་བརྗོད་ཞུས་ཡོད། དེ་ཉིན་བཀའ་བྱིན་
མཚོག་གིས་ཨལ་ཇ་རི་རའི་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་གི་གསར་འགོད་པའི་དྲི་བར་ལན་འདེབས་
གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཨ་རིའི་མི་ཚོ་ཞི་བོད་སྐད་བརྟན་འཕྲིན་གྱི་ཀུན་སྲུང་ལས་རིམ་གྱི་ཆེད་དོན་དྲི་
བར་ལན་འདེབས་གནང་ཡོད། གཞན་ཡང་བཀའ་བྱིན་མཚོག་གིས་སྐུ་ལོ་འོག་པོས་ཁྱེད་ཀྱི་གསར་འགོད་
ལྟན་ཁང་དུ་མགོན་འབོད་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་བོད་ནང་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་
བའི་ཆེད་རྩིས་བྱིས་ཡོད་པ་དེ་གསར་ཤོག་ཐོག་ཐོན་ཡོད། དེ་ཉིན་གྱི་ལས་རིམ་མཐའ་མར་བཀའ་
བྱིན་མཚོག་དང་ཀའི་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལ་སྐུ་ལོ་འོག་ས་གནས་བོད་རིགས་ཚོགས་པས་གསོལ་སྟོན་
ཞིག་ཀྱང་བཤམས་ཡོད།

ཞེ་གཉིས་པ། ཁེ་ཏ་ཏའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་བཞི་སྟེ་གྲོས་ཚོགས་སུ་བོད་ཀྱི་གནད་
དོན་ལ་རྒྱལ་སྤྱིར་གྱིས་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་གནང་བ།

༡༩༧༡ ལྷོ་ལོ་ ༡༩༧༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་ཁེ་ཏ་ཏའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ནང་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་
བཞི་ཡོད་པའི་ཁོངས་ནས་འཕུས་མི་རེ་རེས་ཁེ་ཏ་ཏའི་གྲོས་ཚོགས་སུ་བོད་མི་ཚོར་རྒྱལ་སྤྱིར་གྱིས་གདུང་
སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་ཐོག་མར་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་ལྷུ་སྐྱ་ཨེ་ལི་ཇོ་ལྷོ་ཐི་མའི་(Ms.
Elizabeth May)མཚོག་གིས་གྲོས་ཚོགས་སུ་གསུང་བཤད་གནང་དོན།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་འོག་དཀའ་སྤྲུག་ལྗོངས་བཞིན་པའི་བོད་མི་ཚོར་རྒྱལ་སྤྱིར་ཞུ་ཆེད་ཁེ་
ཏ་ཏར་གནས་སྡོད་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་བོད་མི་བྱིངས་དང་ལྷན་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཞུ་བཞིན་
ཡོད། བོད་མི་ཚོ་དཀའ་ངལ་འོག་འུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱིས་ད་ཆ་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་དགོས་པའི་
གནས་སྤངས་ཆགས་ཡོད། རང་ཚོས་ལ་གཞི་བཅོལ་བའི་རིག་གཞུང་དེའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་ཚུལ་
སྐོར་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཚེ། བྱ་སྤྱོད་དེ་ཉ་ཅང་འུ་ཐུག་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་ཆགས་
ཡོད་པ་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུག་བྱ་སྤྱོད་དེ་འབྲ་ཞིག་སྤེལ་དགོས་ཐུག་པ་དེ་ནི་བོད་ནང་གི་གནས་སྤངས་
ཉ་ཅང་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་རྟོགས་མཚན་ཡིན། བོད་ཀྱི་ཡ་སྐབས་མགོན་ཏཱ་ལའི་སྐ་མ་མཚོག་གིས་བོད་
ཀྱི་གནད་དོན་དེ་བཞིན་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དགོས་པ་བཀའ་སློབ་སྦྲུལ་ཡོད།

ཨེ་ལི་ཇོ་ལྷོ་ཐི།

ཡུ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་སུ་ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་མི་ཚོར་འཛིན་བཞིན་པའི་
དམ་བསྐྱུགས་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་དེ་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འཛོག་དགོས་པའི་གྲོས་ཚོད་བཞག་ཡོད། དེར་
བརྟེན་ངས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་ཡོངས་ལ་ཡུ་རོབ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་ལག་སྤེལ་ཐོག་བོད་མི་
ཚོའི་ཚོས་དད་རང་དབང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་ཆེད་རྒྱལ་སྤྱིར་གནང་རོགས་ཞེས་འབོད་སྐྱུལ་ནན་པོ་ཞུ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཡོད།

དེ་བཞིན་ལོ་མཚུས་འཁུར་གྱི་སྐབས་ལྷན་ཞུགས་མེད་ཅེས་མེད་ཀྱི་འཕྲིན་(Mr. Wayne Marston)མཚོགས་གིས་གསུང་དོན། ད་ཆ་འཛམ་གླིང་ཁྱོད་ཡོངས་སུ་བོད་མི་དང་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེན་བ་ཚོས་བོད་མི་ཚོར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལྷན་ཞུགས་ཡོད། བོད་མི་བརྒྱུ་རང་ལུས་མེད་སྲིད་གཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དམ་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་ལ་ངོ་ཚྭ་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་བ་ཅམ་མ་ཟད། བོད་ས་ཡོངས་ལ་དམ་བསྐྱེད་སྐྱབས་ཆེ་བཏང་ཡོད།

ལོ་འཕྲིན་གྱི་ལོ།

བོད་པའི་དགོན་སྡེ་ལག་སྡོག་བཞེས་བྱས་ཏེ་དགོ་འདུན་པ་གང་ལྟར་འཛིན་བཟུང་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཟད། དང་བདེན་མིན་པའི་སྤྲིམས་ཆད་གཏོང་བཞིན་པ་དེ་དག་ལ་ང་ཚོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་འགྲུལ་བསྐྱོད་གཏོང་རྒྱུ་ལ་བབ་ཡོད། ད་ཆ་ཁེ་ཏེ་ཏེ་སྲིད་གཞུང་གིས་གོ་སྐྱོད་ལོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་དམ་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ་དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐྱོད་འཇུགས་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་བྱུགས་ཆེ་ཞིག་གོ་སྐྱོད་བྱ་རྒྱུ་ལ་བབས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁེ་ཏེ་ཏེ་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་ནང་འཕྲུལ་དུ་ཞིབ་འཇུག་མི་སྣ་གཏོང་དགོས་པ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་བརྒྱུད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་རེ་འདུན་འདོན་དགོས། ང་ཚོས་ད་ཆ་ཉེ་མ་གཅིག་ཀྱང་བྱིར་འགྲངས་བྱ་མི་འོས་ཞེས་གསུངས། ལྷགས་མཚུངས་སྐབས་དེར་སྐྱུ་ཞབས་ཡིར་མིན་གོ་ཏེ་ལར་མཚོགས་གིས་གསུང་དོན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་དགོ་འདུན་པ་དང་བཅུན་མ་རྣམས་ལ་དམ་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་དེར་བོད་མི་བརྒྱུ་རང་ལུས་མེད་སྲིད་གཏང་བའི་ལམ་ནས་ངོ་ཚྭ་བྱས་པ་དེ་ནི་དེ་སྔ་བྱུང་ལྷོང་མེད་པའི་འུ་ལྷག་གི་བྱ་སྐྱོད་ཅིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་བརྗོད་རྒྱུར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་བོད་མི་རྣམས་འཕྲུལ་དུ་སྐོད་བཀོལ་གཏོང་དགོས། གང་ཡིན་བརྗོད་ན་བོད་མི་དེ་ཚོར་སོ་སོའི་ཚོས་དད་དང་སྐྱོ་བརྗོད་རང་དབང་སྐོད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་བོད་མི་རྣམས་ལ་དམ་བསྐྱེད་ཅན་མཚམས་འཛིན་བྱས་ཏེ་བོད་མིའི་དབུ་བྲིད་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོས་ཁེ་ཏེ་ཏེ་སྲིད་གཞུང་ལ་འཛམ་གླིང་དབུ་བྲིད་ཚོ་དང་གོས་མཐུན་ཐོག་བོད་མི་ཚོར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགྲུལ་ཉིན་མོ་འདིར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་མ་ཟད། བོད་མི་ཚོར་སྐྱོབ་ཡོང་ཆེད་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་དབུ་བྲིད་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་དགོས་པའི་རེ་འདུན་འདོན་དགོས་པའི་འཕྲིན་ལྷན་ལྷན་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

ཨིར་མིན་གོ་ཉི་ལར།

ཡང་སྐབས་དེར་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་སྤྱི་ཞབས་པོར་ཎོན་བླ་བོན་(Mr.Gordon Brown) མཚོག་གིས་གསུང་དོན། དེ་རིང་བོད་མི་དང་བོད་མིར་རྒྱལ་སྤྱོད་གནང་མཁན་ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ བོད་མིའི་ཚོས་དད་རང་དབང་ལ་དམ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་མཚམས་འདྲིལ་དགོས་པའི་ཇ་ཏུག་གི་འབོད་ སྐུལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཁེ་ཏུ་སྤྱི་དགའ་གིས་ད་ལྟ་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོའི་ཚོས་ དད་དང་སྤྱི་བརྗོད། འདུ་འདྲིལ་སོགས་ཀྱི་རང་དབང་ཐོག་དམ་བསྐྱེད་བྱེད་བཞིན་པ་དེར་སེམས་ འཚབ་ཏུ་ཅང་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་སྐོར་བརྗོད་པ་དང་སྤྱུགས། རྒྱ་ནག་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་ སྟངས་ལ་སེམས་འཚབ་ཀྱི་ལྷན་པ་བསྟན་ནས་གསུང་དོན། ང་ཚོས་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ མི་ཚབ་སྤྱི་བཅོན་པ་ལྷན་པ་བཅོན་དབང་འོག་འདྲིལ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཟད། བཅོན་ ཁང་ནང་བོད་མི་དེ་དག་ལ་སྤྱིམས་གཅོད་གང་འདྲ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཐོག་སེམས་འཚབ་ཏུ་ཅང་ ཡོད། དེར་བརྟེན་རྒྱལ་སྤྱི་དང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས། དེ་བཞིན་ཁེ་ཏུ་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་འབྲེལ་ ལྷན་ཚོགས་སྐབས་སུ་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གི་ཚོས་བྱེད་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཚོའི་གནད་དོན་སྐོར་གླེང་ ཡོད།

ང་ཚོའི་སྤྱི་དགའ་གིས་རྒྱ་ནག་དང་འཛམ་སྐིང་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་ཚོས་དད་རང་དབང་གི་གནད་ དོན་དེར་འགན་ལྷིད་པོའི་ཐོག་ནས་ལྟ་བཞིན་ཡོད། ཚོས་དད་རང་དབང་དང་ཚོས་བྱེད་ཐོབ་ཐང་གི་ གནད་དོན་དེ་དག་ནི་ང་ཚོའི་རྩ་སྤྱིམས་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་སྤྱི་དབུས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་ནང་ཆེ་མཐོང་ཆེན་པོ་ ལྷ་བཞིན་ཡོད་ཅེས་སོགས་གསུངས་ཡོད།

ཞེ་གསུམ་པ། ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡའི་གཞུང་མང་ནས་གདུང་སེམས་
མཉམ་བསྐྱེད་གནང་བ།

༄༅། རྒྱ་ལོ་༡༠༡༡ ལྷ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་གསར་འགྲུང་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན། འདི་
ལོ་ཕྱི་ལྷ་ ༩ པ་ནས་བཟུང་བོད་རྒྱལ་དང་། དཀར་མངའ་གཞིས་ཀྱི་གྲ་བཅུན་དང་མི་རྒྱུ་ཁག་
གཅིག་གིས་རྒྱ་གཞུང་གི་གདུག་རྒྱབ་མནར་གཅོད་ལ་ངོ་རྒྱུ་གིས་བོད་ལ་རང་དབང་དང་ཚོས་དང་
རང་དབང་དགོས། ལགོང་ས་ལྷན་པས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་བོད་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་སོགས་
འབོད་ཚིག་སྒྲོག་བཞིན་པ་དང་ལྟན། ལྷ་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བར་བཀའ་སྲིད་གཞིས་ནས་འཇམ་སྲིང་
རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་། མི་མང་ལ་བོད་ནང་གི་རྒྱ་དཀར་དཀར་ལ་སེམས་ཐབས་སུ་གདུང་སེམས་མཉམ་
བསྐྱེད་དང་། རྒྱལ་སྐྱོར་ཡོང་བའི་འབོད་བསྐྱེད་ལུས་ཡོད་པ་ལྟར། ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡ་དང་ནི་ཏུ་རི་ལན་ཏེ་
ལུལ་གནས་བོད་རིགས་དང་བོད་དོན་རྒྱལ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ཁག་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་
གི་བོད་མིའི་འགོ་བམིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྟོག་རྟོག་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་པ་མ་ཟད། བོད་མིར་མནར་
གཅོད་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་གཏོང་བཞིན་པར་ངོ་རྒྱུ་དེ་བཞིན་བོད་མིར་རྒྱལ་སྐྱོར་དང་། གདུང་སེམས་
མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་འདྲ་མིན་སྲེལ་དང་སྲེལ་བཞིན་ཡོད། གོང་འཁོད་རྒྱལ་ཁབ་གཞིས་ཀྱི་
གཞུང་ནས་ཀྱང་རྒྱ་ནག་ལ་བོད་མིའི་འགོ་བམིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བཅི་སྲུང་དང་། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་
ཞེ་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་སེམས་ཐོབ་པའི་བསྐྱེད་མ་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡའི་ལྷང་གུ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་གོས་ཚོགས་གོང་
མའི་འཇུག་མི་རྒྱུ་ཞབས་སྐྱོབ་སྐྱ་རའོན་མཚོག་གིས་ཡོངས་གྲགས་གསལ་བསྐྱགས་ཤིག་སྲེལ་བའི་ནང་
གསུང་དོན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོའི་འགོ་བམིའི་ཐོབ་ཐང་རྩིས་མེད་དང་རང་དབང་
རྒྱ་འཕྲོག་བྱས་པར་བརྟེན། གྲ་བཅུན་དང་མི་རྒྱུ་ཁག་གཅིག་གིས་ལྷ་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་སྐོར་ཨོ་
སི་ཏོ་ལི་ཡས་གཙོ་སྐྱོར་རྒྱ་ནག་དང་མཉམ་དུ་ཚོང་འབྲེལ་བྱེད་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་དོ་སྣང་བྱེད་
དགོས། དེ་བཞིན་རྒྱ་གཞུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བམིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཁྲིམས་གཞི་ཁག་

བཅི་སྲུང་ལག་བསྟར་དགོས་པའི་བསྐྱེད་མ་གཏོང་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་ལྷང་གུ་ཚོགས་པའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཕྲིན་མི་ལྷོ་མ་སྐུ་ས་ཏ་ར་
ཉིན་མོ་ཡང་(Senator Sarah Hon Son-Young) གིས་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་ནང་བོད་ནང་
ཟུ་བཅུན་དང་མི་སྐུ་ཁག་གཅིག་གིས་སྐུ་ལུས་མེར་སྲེག་གིས་ངོ་འཇག་གནས་སྤངས་སྐོར་འགྲེལ་བརྗོད་
དང་། ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡ་གཞུང་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོའི་འགོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་ལ་
བཅི་སྲུང་བྱེད་དགོས་སྐོར་བཀའ་ཚོལ་གནང་དགོས་པའི་གྲོས་གཞི་ཡང་བཏོན་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༩ ཉིན་ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡ་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་
སྐུ་ཞབས་མ་ཡི་ཀལ་ཏེན་སྲི་(Michael Danby) མཚོག་གིས་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ནང་བོད་ནང་ཟུ་
བཅུན་དང་། མི་སྐུ་ཁག་གཅིག་གིས་སྐུ་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་ནང་གི་
བོད་མི་ཚོའི་འགོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་རྗོད་ཅེས་གཏོང་བཞིན་པའི་ངོ་འཇག་གི་གནས་སྤངས་སྐོར་འགྲེལ་
བརྗོད་གནང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་ཀྱི་ཚོས་དད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྲུང་བཅི་དང་གི་རྒྱུ་
དགོན་པའི་དགོ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་མནར་གཅོད་མཚམས་འདོག་དགོས་པའི་ཁྱེད་འབོད་གནང་ཡོད།

ཡང་ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༧ ཉིན་ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡའི་རྒྱལ་ཡོངས་ལྷང་གུ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཚུན་ནས་བོད་
དོན་སྐོར་གྲོས་ཚོད་གཅིག་བཞག་པའི་ནང་། བོད་མི་ཚོར་རང་བྱིས་རང་བདག་དང་། བོད་ཀྱི་ཚོས་
དང་རིག་གཞུང་གཙོས་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་། འོས་འདེམས་བྱེད་པའི་བོད་ཀྱི་དབུ་མིང་
ཚོར་ངོས་འཛིན་ཁུ་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་ཀྱི་རང་འབྱུང་ཐོན་ཁུངས་འཕྲོག་
བཅོམ་དང་། རིག་གཞུང་གཏོར་བཞིག་གཏོང་བཞིན་པར་སྐྱོན་བརྗོད་དང་། བོད་མི་ཚོར་རྒྱ་གཞོན་
བྱེད་བཞིན་པ་འཕྲུལ་དུ་མཚམས་འདོག་དགོས་པ། བོད་མའི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་གི་འཐབ་ཚྀ་
དེ་རྣམས་སྤང་མེད་མ་བཞག་པར་དོ་སྣང་སྒྲོན་དགོས་པའི་བསྐྱེད་མ་བཏང་ཡོད།

ཞེ་བཞི་པ། ཡུ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞིན་གྱིས་བོད་མིར་
གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་གནང་བ།

༡༡། ཡུ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞིན་མཚོག་གིས་བོད་མིར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་
བཤད་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་དོན་ལ་སྦྱོར་མཐུན་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུ་ལས་ལེན་གནང་འདུག།

དེ་ཡང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ལག་ནས་གནས་ཚུལ་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན། སྤེལ་ཇམ་ནང་
གནས་སྡོད་བོད་མི་ཚོས་ཡུ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་བཟུང་བཅད་དོ་རྟོག་ལས་འགྲུལ་ཉིན་གྲངས་
དུག་གནང་བའི་ཉིན་མཐའ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༡ ཚེས་ ༧ ཉིན་ལས་འགྲུལ་མཇུག་སྐྱིལ་གནང་སྐབས་
ཡུ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞིན་སྐུ་ཞབས་ཨི་ཏེ་མེ་ལེ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
སྟེ་ཁོང་གིས་བོད་མིར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་གནང་བ་དང་སྐྱབས་བོད་དོན་ཐོག་སྦྱོར་མཐུན་རྒྱབ་
སྐྱོར་གནང་རྒྱུ་ལས་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་སྟེ་གསུང་དོན། ང་རང་ཡུ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞིན་
ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འོས་འགན་གཙོ་བོ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ཐོག་འགན་
འཁུར་ལེན་བཞིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་བྱེད་རང་ཚོ་བོད་པའི་རྩ་དོན་དེ་བཞིན་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་
ཡོད་པར་བརྟེན། ང་རང་སྐྱེར་ལ་ཉ་ཅང་སེམས་འཚབ་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་འདུག་པས་ངའི་དོས་ནས་གོ་
སྐབས་ནམ་ཐུང་ལ་བྱེད་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ་མ་འོངས་པར་ཡང་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། གང་ལ་ཞེ་
ན་བྱེད་རང་ཚོས་ལས་དོན་དེ་དག་དང་བདེན་དང་འཚོ་བ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་སྐབས་
སྐབས་ཆེན་རེད། དེ་རིང་ང་རང་འདིར་ཡོང་དགོས་དོན་ཡང་བྱེད་རང་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་མཚོན་ཆེད་དང་
དེ་བཞིན་བྱེད་རང་ཚོ་ལྷག་པར་ཉ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་འདུག།

ཕྱོགས་མཚུངས་སྐབས་དེར་ཡུ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞིན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གྲོས་ཚོགས་
ཀྱི་འཇུག་མི་སྣ་ལས་སྣ་ལགས་ཀྱིས་གཙོས་སུ་ཉ་ཅང་དང་སི་པན་སོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་ལག་གཅིག་ནས་
ཀྱང་བཟུང་བཅད་ལས་འགྲུལ་སྤེལ་སར་ཕེབས་ཏེ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་
བ་མ་ཟད། ཁོང་རྣམ་པས་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་སྦྱོར་མཐུན་གནང་རྒྱུ་ཡིན་སྟེ་ཡང་གསུངས་ཡོད།

ཞེ་ལྷ་པ། ལྷོ་ཨ་མི་རི་ཀའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་རྣམས་ཀྱིས་གྲོས་ཚོགས་སུ་བོད་མིས་
རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་སྐོར་གྲུང་བ།

༡༣༡ ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༤༡༠ བཅས་ཉིན་གྲངས་གསུམ་རིང་ལྷོ་ཨ་མི་རི་ཀའི་གྲོས་ཚོགས་
འཕུས་མི་སྤྱི་ཞབས་ལྷ་རིའོ་མཚོག་དང་སྤྱི་ཞབས་སི་ཁེ་ལོ་ཀ་ལ་པ་མཚོག་གིས་གྲོས་ཚོགས་སུ་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་འཛིན་བཞིན་པའི་དམ་བསྟུགས་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་དོ་རྒོལ་ཆེད་རང་ལུས་
མེར་སྲེག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་སྐོར་གྲུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་མཁན་བཙུན་
མ་དཔལ་ལྷན་ཚོས་མཚོག་ལགས་ལ་གུད་འདུད་ལྷ་སྐབས་སྤྱི་ཞབས་ལྷ་རིའོ་ལགས་ཀྱིས་གསུང་དོན།
བཙུན་མ་དཔལ་ལྷན་ཚོས་མཚོག་རང་ལུས་མེར་སྲེག་མ་གཏང་གོང་བོད་ལ་རང་དབང་དགོས། ཡགོང་
ས་རྡུ་ལའི་སྤྱི་མ་མཚོག་སྤྱི་ཚོ་བརྟན་པ་ཤོག ཡགོང་ས་རྡུ་ལའི་སྤྱི་མ་བོད་ཏུ་གདན་ལྷ་དགོས་ཞེས་སྐད་
འབོད་བྱས་ཏེ་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་ཡོད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་མི་ཚོའི་གཞི་
རྒྱུ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྩིས་མེད་དོན་རྟོག་རྒྱུ་མཚམས་འདོག་གིས་བོད་མིར་སྤྱི་བརྒྱུད་
དང་ཚོས་དད་རང་དབང་སྤོང་དགོས་པའི་ཇ་དྲག་གི་རེ་འདུན་འདོན་དགོས། ལྷོ་ཨ་མི་རི་ཀའི་སྤྱི་ཚོགས་མཚུངས་བོད་
རིགས་གནས་སྤོང་ས་ཁུལ་ཁག་གི་ནང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོས་འཕུས་མི་དང་གསར་འགོད་པ་གཏང་སྟེ་
དངོས་ཡོད་བོད་མི་ཚོའི་གནས་སྤངས་རི་ཡིན་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུང་འདུག གཞན་ཡང་
སྤྱི་ཞབས་སི་ཁེ་ལོ་མཚོག་གིས་གསུང་དོན། རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་སྐོར་ཡང་བྱུང་བ་
དེས་བོད་མི་ཚོ་དངོས་གནས་ལྷ་སྤྱི་ལྷོ་ཨ་མི་རི་ཀའི་གནས་སྤངས་འོག་གནས་ཡོད་པ་རྒྱུད་གསལ་པོ་ཐུབ། ང་
ཚོའི་ཡུལ་ཏུ་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེ་སྐབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྣམ་ཐྱུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་དབྱེད་འབྱེད་
གི་ལམ་སྟོལ་མཚུགས་སྤྱི་ལྷོ་ཨ་མི་རི་ཀའི་ཡུལ་ཏུ་ཡོད། ད་ཆ་ང་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་རང་ཐག་རང་གཙོད་གི་
ཐོབ་ཐང་ཚོད་མཁན་རྣམས་ལ་རྒྱལ་སྤྱིར་བྱེད་དགོས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།

ཞེ་དྲུག་པ། ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡའི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་དང་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མིས་སྐར་
ཡང་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ།

༄༅། བུ་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༥ གསར་འཕུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བོད་ནང་ཚོས་དད་རང་མོས་གཙོས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ལ་རྟོག་རྟེན་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་པར་བརྟེན། བོད་མི་ཚོས་བོད་ལ་རང་དབང་དང་ཚོས་དད་རང་མོས་དགོས། ཡགོང་ས་ཡུལ་སྐྱེས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་བོད་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་སོགས་ཀྱི་སྐད་འབོད་གནང་བར། རྒྱ་གཞུང་གིས་གདུག་རྒྱབ་མནར་གཅོད་ཚད་མེད་བཏང་རྒྱུ་འདི་ལོ་ཕྱི་ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་གཟི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་སུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་ཆེད་སྐུ་ལྷུས་མེར་སྲེག་བཏང་བ་དང་། དེ་རྗེས་རྒྱ་གཟི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པས་གཙོས་རྒྱ་གཞུང་གི་ན་གཞོན་དང་བཙུན་མ། དཀར་མཛེས་ལྷུ་ཀྱི་གྲ་བཙུན་བཅས་བསྐྱེམས་མི་གངས་ ༡༡ བོད་ཀྱི་བཞུན་སྲིད་ཆེད་སྐུ་ལྷུས་མེར་སྲེག་བཏང་བར་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ནས་ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡའི་གཞུང་དང་གྲོས་ཚོགས། བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་སོགས་ལ་བོད་ནང་གི་རྒྱ་དྲུག་གནས་སྡངས་སྐོར་སྐྱོན་སེང་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བའི་འབོད་སྐུ་ལ་རིམ་ཁྲུས་ལྟར་ཉེ་སྲོན་ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡ་གཞུང་དང་ལྷང་གྲུ་ཚོགས་པ། གྲོས་ཚོགས་གོང་འོག་གི་ཚོགས་མི་བཅས་ནས་བོད་ནང་གི་རྒྱ་དྲུག་གནས་སྡངས་ཐོག་སྤོང་སྤོང་གནང་བ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བཅི་སྲུང་དགོས་པའི་འབོད་བསྐུ་ལ་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། སྐར་ཡང་ཕྱི་ལྷ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་སྲིད་དང་། སྲུང་སྐྱོབ་ཚོང་འབྲེལ་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་མལ་ཀེལ་ཏེན་པི་ Michael Danby མཚོག་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་ལོ་འའི་པར་གྲུ་སེན་ Laurie Ferguson རྣམ་གཉིས་ནས་ཡོངས་གྲགས་ཐོག་གསལ་བསྐྱབས་ཤིག་སྤེལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བཅི་སྲུང་དང་། རྒྱ་གཟི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་མནར་གཅོད་གཏོང་རྒྱུ་དེ་མཚམས་འདྲིའི་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད།

ཞི་བདུན་པ། རྒྱ་ནག་དུ་བཅའ་སྡོད་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་པར་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མིས་ བོད་ནང་ཐེབས་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ།

༢༡ ཟ࿳་ལོ་༢༠༡༡ ཟ࿳་ ༡༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རྟོམ་ལེན་རྩོམ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་མི་ཡིན་པ་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་སྐུ་ཞབས་པེ་རན་གོ་ལུའུ་ (Frank R. Wolf) ལགས་དང་ཇིམ་མི་མེག་སྟོ་མན་ (James P. McGovern) ལགས། ཇོ་སེབ་པི་ཏི་ (Joseph Pitts) ལགས་བཅས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ནང་ཡོད་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་པ་སྐུ་ཞབས་སྟེ་རི་ལོ་ག། (Gary Locke) ལགས་ལ་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོའི་དངོས་ཡོད་གནས་སྐབས་རི་ཡིན་གསལ་རྟོགས་ཆེད་གཞིགས་སྐོར་དུ་ཐེབས་དགོས་པའི་ལྷ་སྟན་ཞིག་སྤུལ་འདུག ལྷ་སྟན་དེའི་ནང་ཉེ་ལམ་བཅའ་བྱོལ་བོད་མིའི་རྒྱུག་འཇུགས་ཀྱི་བཀའ་བྲི་སྟོ་བཟང་སེང་གོ་མཚོག་དང་གི་རྟི་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གཉིས་ཀྱིས་ཨ་རིའི་རྟོམ་ལེན་རྩོམ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཁང་དུ་བོད་དོན་ཉན་ཞིབ་སྐབས། གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་རྣམས་ལ་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་ཚུལ་དང་། ཉན་ཞིབ་སྐབས་བོད་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དམ་བསྐྱུགས་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་འོག་བོད་མི་ཚོ་དཀའ་སྤྱུག་ཚུང་བཞིན་པ་མ་ཟད། ཉེ་ལམ་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་དོ་ཚོལ་མ་བྱས་ཐབས་མེད་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་དེའི་འོག་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་མཚོག་གིས་བོད་ནང་དུ་གཞིགས་སྐོར་བསྐྱོད་ཐོག་བོད་མི་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་དགོས་པའི་རྩ་དྲག་གི་འབོད་སྐུལ་ལྷུས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་མདོ་སྐྱོད་རྩ་བ་གི་རྟི་དགོན་པའི་ནང་དངོས་ཡོད་གནས་སྐབས་གསལ་རྟོགས་ཆེད་སྐུ་ཚབ་འཕུས་མི་གཏོང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཡང་ལྷུས་ཡོད།

Frank R. Wolf and James P

ཕྱོགས་མཚུངས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་གསུམ་གྱིས་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་མཚོག་ལ་བོད་ནང་དུ་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གི་དམ་བསྐྱུགས་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐོར་གྲུང་ཁྲན་ཚོགས་པའི་
དཔོན་རིགས་མཐོ་གསུམ་ཁྲོད་སྐོང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཡང་ལྷན་ཡོད། དེ་བཞིན་གཞུང་ཚབ་མཚོག་
ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་མི་ཚོར་ཚོས་དད་དང་ཆབ་སྲིད། སྤྱི་ཚོགས། རིག་གཞུང་བཅས་སྲུང་སྐྱོབ་
དང་རྒྱན་འཛིན་བྱ་རྒྱུའི་རང་དབང་སྲོད་དགོས་པ་བརྗོད་ཡོད་སྐོར་སོགས་འཁོད་ཡོད།

ཞེ་བརྒྱུད་པ། སུད་སི་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གི་གནས་སྐྱབས་ཐོག་སེམས་འཚབ་གྱི་ ནམ་པ་ཤུགས་ཚར་བསྟན་པ།

༡༩༩༡ ཟ࿳་ལོ་༡༠༡༡ ཟ࿳་ ༡༡ ཚེས་ ༡༡ རེས་གཟའ་ཟ࿳་བའི་བྱེད་ཡོལ་ཅམ་ལ་སུད་སི་ཕྱི་སྤྱིད་ལྷན་ཁང་
ནས་བོད་ནང་གི་ད་ལྟོ་གནས་སྐྱབས་ཐོག་སེམས་འཚབ་ཏུ་ཅང་ཚེན་པོ་ཡོད་སྐོར་གྱི་བསྐྱབས་གཏམ་
ཞིག་སྤེལ་ཡོད། བསྐྱབས་གཏམ་དེའི་ནང་ཕྱི་སྤྱིད་ལྷན་ཁང་གིས་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོས་ལུ་ཐུག་
ཐབས་ཟད་གྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཛིན་པའི་དམ་བསྐྱབས་ཅན་གྱི་
སྤྱིད་བྱས་དེར་ངོ་ཚོལ་བྱས་པའི་གནས་སྐྱབས་དེ་ནི་ཏུ་ཅང་སེམས་ཚབས་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་
ཞིག་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་ནག་དང་ལྷག་པར་བོད་ནང་གི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐྱབས་དེ་ནི་སུད་
སི་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་དབར་གྲོས་མོལ་ཡང་ཡང་བྱ་རྒྱུའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་སྐོར་འཁོད་ཡོད།

དེ་ཉིན་སྔ་ངོ་བཀའ་ཁྲི་སློབ་བཟང་སེང་གེ་མཚོག་གིས་སུད་སི་རྒྱལ་ས་སྤྱོད་ཁའི་ནང་སུད་སི་
ཕྱི་སྤྱིད་ལྷན་ཁང་གི་ལས་བྱེད་མཐོ་གསལ་གྱི་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་བཀའ་ཁྲི་སློབ་
བཟང་སེང་གེ་མཚོག་གིས་འདི་ལོ་ཕྱི་ཟ࿳་ ༩ ནས་བོད་མི་ ༡༡ གྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་ཡོད་པ་
དང་། བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དམ་བསྐྱབས་ཅན་གྱི་སྤྱིད་བྱས་ལོག་ལུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཆགས་
ཏེ་བྱ་སྤྱོད་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་སྤེལ་ཐབས་མེད་ཆགས་པ་ལས་གཞན་མི་སྲུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འཆི་རྒྱུའི་འདོད་
པ་བྱེད་གྱི་མ་རེད་ཅེས་སོགས་གྱི་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཟ࿳་ལོ་ ༡༩༦༠ ཅམ་ནས་རྒྱ་གམ་
དམར་པོ་དང་སུད་སི་གཞུང་མང་གཉིས་གྱིས་བོད་མི་ཚོར་རྒྱལ་སྤྱོད་གནང་བར་བོད་མི་ཚོའི་ཚབ་ཁྲུས་
ཏེ་སྤྱིད་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་ཡོད། ཕྱོགས་མཚུངས་བཀའ་ཁྲི་མཚོག་གིས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་
ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་བོད་གྱི་གནད་དོན་སེལ་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་བརྟན་པོ་ཡོད་སྐོར་གསལ་བཤད་གནང་
བ་དང་སྐྱབས་བཀའ་ཁྲི་མཚོག་གིས་ཏུར་མཎ་གཙུ་ལག་སློབ་ཁང་དུ་ལོ་ ༡༥ རིང་བཞུགས་ལུན་རིང་
རྒྱ་ནག་སྐྱམ་ས་ནས་རྒྱ་རིགས་ཤེས་ལྡན་པ་དང་ལྷན་ཚོགས་དེ་འདྲ་ཐེངས་ལྔ་ཅམ་གོ་སྐྱིད་ཞུས་སྐབས་
ལྷན་ཚོགས་སྐབས་གཉིས་ལ་༧༧འོང་ས་མཚོག་གྱང་ཆེབས་རྒྱུར་བསྐྱབས་ཡོད་སྐོར་དང་།

བཀའ་ཁྲི་མཚོག་གིས་རྒྱ་རིགས་ཚོ་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་སྐབས་བཟོད་བསྟན་དང་བྱམས་བཅའི་

བསམ་སྒོ་དགོས་རྒྱ་གལ་ཆེ་ཡིན་སྐོར་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་། ལྷགས་མཚུངས་བཀའ་ཁྲིམ་མཚོག་གིས་སྲུང་སི་གྲོས་ཚོགས་པོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཞིན་ལྷམ་སྐྱུ་མ་ཡ་གླ་རབ་མཚོག་དང་ལྷན་ཟུར་དུ་མངལ་འཕྲད་སྐབས་ལྷམ་སྐྱུ་མཚོག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོའི་གཞི་རྩའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྲུང་བཅི་བྱེད་དགོས་སྐོར་གསུངས་པ་མ་ཟད། སྲུང་སི་དང་རྒྱ་ནག་དབར་ཚོང་དོན་གན་རྒྱ་རི་འདྲ་ཞིག་འདོག་དགོས་ཀྱང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཁོར་ལུག་གནད་དོན་ངེས་པར་དུ་ཚུད་དགོས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་། དེ་རྗེས་སྲུང་སི་གྲོས་ཚོགས་པོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཞིན་ལྷམ་སྐྱུ་མ་ཡ་གླ་རབ་མཚོག་དང་ལྷན་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་བཀའ་ཁྲིམ་མཚོག་གིས་རྒྱ་ནག་དང་ལྷན་ཚོང་རྒྱག་མཁན་རྒྱལ་ཁབ་སྲུ་ཡིན་རུང་ཁེ་བཟང་མེད་པར་བརྟེན་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་འབོད་རྒྱ་ལྷགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་སྐོར་གསུངས་ཡོད། ཕྱི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་བཀའ་ཁྲིམ་མཚོག་ངར་མན་རྒྱལ་ས་ལྷར་ལན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གྲོས་ཚོགས་འཇུག་མི་རྣམས་དང་མངལ་འཕྲད་གནང་རྒྱུ་མ་ཟད། ས་གནས་པོད་མི་ཚོར་གསུང་བཤད་གནང་རྒྱུ་ཡིན་འདུག།

ཞི་དགུ་པ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཡི་ཤུ་ཚོས་ཚོགས་བསྟེ་གནས་ཁང་ནས་
རང་ལུས་མེར་གཏོང་མཁན་གྱི་བོད་མིའི་ཆེད་ཚོས་ལུགས་འདྲ་མིན་གྱི་སློབ་ལམ།

༢༡། མི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་༡༡ ཚེས་ ༡༡ རེས་གཟའ་ལྷ་བའི་དགོང་མོར་ The Church Center for the United Nations ཞེས་པའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཡི་ཤུ་ཚོས་ཚོགས་བསྟེ་གནས་ཁང་གིས་བྲམ་གྲིག་དང་། ཨ་རིའི་སྐྱ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་ནས་གཞུགས་འདེགས་ཞུས་ཐོག་བསྟེ་གནས་ཁང་དེའི་ཚོས་ཁང་གི་ཚོམས་ཆེན་ནང་ཚོས་ལུགས་འདྲ་མིན་གྱི་སྐྱ་ཚབ་ལྷན་འདོམས་གནང་སྟེ་བར་ལམ་བོད་ཤར་སྤྲོད་ལུགས་སྤྱུང་བའི་བོད་མིའི་ཆེད་རྗེས་དྲན་གྲུས་འདུད་དང་། བསྟེ་གནས་ལམ་གནང་ཡོད།

བསྟེ་གནས་ཁང་དེའི་ཚོས་དཔོན་ལྷན་ Kathleen Stone མཚོག་གིས་ཐོག་མའི་འཚམས་འདྲི་གནང་སྐབས། “བོད་མི་མེར་སྐྱབ་བཅུ་གཅིག་ནས་ལུ་ལྷན་གྱི་ཐག་གཅོད་ལུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་བུང་བའི་ཁྲོད་སྐྱ་ཚོ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཚོས་ལུགས་འདྲ་མིན་གྱི་སྐྱ་ཚབ་དང་བོད་མི་རྣམས་མཉམ་འདོམས་ཐོག་ཡིད་གྱི་སློབ་པ་ཚོག་གི་ལམ་དུ་བརྗོད་ནས་བསྟེ་གནས་གནང་ཡོད་པས་འདིར་མཉམ་ཞུགས་གནང་མཁན་ཚང་མར་འཚམས་འདྲི་ཡོད་”ཅེས་གསུངས།

དེ་བཞིན་སྐྱ་ཚབ་དོན་གཅོད་སློབ་བཟང་ལྷན་གྲགས་ལགས་ཀྱིས། “ཚོས་ལུགས་འདྲ་མིན་གྱི་སྐྱ་ཚབ་རྣམས་པས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་རང་དབང་གི་དོན་དུ་རང་ལུས་མེར་སྐྱབ་བཅུ་གཅིག་ནས་གཅིས་པའི་ཆེ་སྟོག་སྟོས་གཏོང་གནང་མཁན་ཚོའི་ཆེད་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་། ལུགས་སློབ་གནང་བར་སེམས་གཏོང་ནས་ལུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་”ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཚབས་ཅིག་བོད་ནང་ཐོན་པའི་རང་ལུས་རང་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་ལྱོད་ཁྲོད་སྐྱ་ཚོ་མ་ཟེན་པའི་བོད་མི་གཚོ་བུང་ཡོད་མེད་དང་།

དེ་རིང་ལྷ་ལྷོ་བཅུ་མ་དཔལ་ལྷན་ཚོས་མཚོ་ལགས་ཀྱིས་སྐྱ་ལུས་མེར་སྐྱབ་བཅུ་གཅིག་ནས་བའི་བརྟན་འཕྲིན་དུ་བྲམ་གྲིག་ལ་ལྷ་སྐབས་ལུགས་ལ་ཚོར་བ་ཇི་བུང་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་འོ་སློབ་ལྷན་བཅུ་གཅིག་

ཚོས་ལྷགས་སོ་སོའི་སྐྱ་ཚབ་ནས་ཤོང་ལྷུ་བོད་མི་སེར་སྐྱ་ ༡༡ གི་འདྲ་པར་ལ་ཞལ་སྤྲུགས་ཏེ་སློབ་ཚིག་
རེ་གཉིས་གསུངས་ཟིན་མཚམས་རང་སོ་སོའི་ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་རྟ་དབྱངས་འཐེན་ནས་སྤྲུགས་
སློབ་གནང་ཡོད།

ཚོས་ལྷགས་འདྲ་མིན་སྐྱ་ཚབ་རྣམས་ནས་སློབ་ལམ་ལྟན་ཏུ་གསུང་འདོན་གནང་སར་གདན་
ལྷུ་ལྟར་ཕེབས་པའི་ཀའི་དཔོན་པའི་དཔོན་བདག་བཀའ་བྱུང་ཀའི་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས།

“ཚོས་ལྷགས་འདྲ་མིན་གི་སྐྱ་ཚབ་རྣམ་པས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་རང་དབང་གི་ཆེད་ཏུ་རང་སྲོག་
སློབ་གཏོང་གནང་མཁན་གཞིས་ལྷུ་བོད་མིའི་སྲིད་ཏུ་སྤྲུགས་སློབ་དང་། རྒྱབ་སྐྱོར་གསལ་སློབ་གནང་
བར་སྤྱིང་དབྱུས་ནས་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ”ཞེས་ལྷུ་བོད་མི་ཟུང་། འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་མདོར་བསྟུས་
ཤིག་དེ་སློབ་གནང་།

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཡི་ཤུ་ཚོས་ཚོགས་བསྐྱེ་གནས་ཁང་གིས་གསྐྱིག་གནང་བའི་སློབ་
ལམ་དེར་ཁ་ཆེ་དང་། ཉིན་རྒྱུ་ ཡི་ཤུ་ ཉི་ཉོང་གི་ནང་པ། བོད་ཀྱི་ནང་པ། རྗེ་ལྷུ་བོད་བཅས་ཚོས་ལྷགས་
འདྲ་མིན་གི་སྐྱ་ཚབ་ཐོག་བོད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་སྐྱིད་ཁག་གི་འཕུས་མི་དང་། དད་
ལྡན་སྤྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་བཅས་ཁྱོད་མི་གྲངས་ ༤༠ ཙམ་མཉམ་ལྷགས་གནང་ཡོད།

སློབ་ལམ་གི་མཚུག་ཏུ་བོད་མི་རྣམས་མི་རིགས་གཞན་གི་བཙན་གཞོན་གི་འཆིང་རྒྱ་ལས་
འགོལ་སྤུབ་པའི་མཚོན་དོན་ཏུ་“We Shall Overcome” ཞེས་པའི་ཨ་རིའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གྲགས་ཆེ་བའི་
སྤྱི་གཞས་མཉམ་གཏོང་གི་སྐྱའི་ཁོད་ཏུ་ཚོས་ལྷགས་འདྲ་མིན་སྤུན་མོང་སློབ་ལམ་གསུང་འདོན་གནང་
ཞེ་བའི་དོན་སྤྱིང་ལྡན་པའི་བྱེད་སློབ་དེ་མཚུག་སྐྱིལ་གནང་ཡོད།

ལྷ་བརྒྱུ་པ། ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡ་ཤྲོས་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་བསྐྱབས་གཏམ་སྤེལ་བ།

༡༩༡༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༡ རེས་གཟའ་ལྷ་བའི་ཉིན་ཨོ་སི་ཏོ་ལི་ཡ་ཤྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱུ་
རྒྱུ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ལྷམ་སྐྱ་མེ་ལི་ས་པར་གོ་(Ms. Melissa Parke) མཚོག་གིས་ཤྲོས་ཚོགས་
སུ་བསྐྱབས་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན། ཉེ་ལམ་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཁུལ་དུ་བོད་མི་གཞོན་སྐྱེ་
ཚོས་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་བྱུང་བར་ང་རང་ཉ་ཅང་སློ་པམ་བྱུང་།

འདི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ ༡ ནས་བོད་མི་ཚོས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ཚོས་དད་ལ་དམ་བསྐྱབས་ཚབས་
ཆེ་གཏོང་བཞིན་པ་དེར་དོ་སྣང་ཡོང་ཆེད་འཆད་ལུ་ཐུག་ལ་བརྟེན་ལས་འགུལ་དེ་སྤེལ་ཡོད། བརྟེན་
མ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་སྤོང་རང་ལུས་མེར་སྲིག་གཏོང་མཁན་གྱི་བོད་མི་དུག་ལ་མེ་སྐྱོན་ཚབས་ཆེ་ཕོག་
པར་བརྟེན་འདས་ཕྱོངས་སུ་གྱུར་ཡོད། བོད་མི་ལྷག་མ་གཞན་ལྷ་ད་ལྷ་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཤེས་རྟོགས་
ཚ་བ་ནས་བྱུང་མེད། རང་ལུས་མེར་སྲིག་གཏོང་མཁན་ཁོངས་ནས་དགེ་འདུན་པ་བདུན་གཉི་དགོན་
པ་ནས་ཡིན་ཞིང་། གཉི་དགོན་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལོར་ས་བྱི་ཞི་ཚོལ་ཆེན་མོའི་རྒྱལ་མཉམ་ཞུགས་
གནང་མཁན་གྱི་དགོན་པ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། བོད་ནང་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་བ་ཕོག་མ་དེ་
སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་ཡིན་པ་དང་། དུས་ཚོགས་དེ་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལོར་རྒྱ་མིའི་ཉེན་
རྟོག་པས་ས་བྱི་ཞི་ཚོལ་ཆེན་མོའི་ནང་མཉམ་བཞུགས་གནང་མཁན་གྱི་གཉི་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་
པ་བརྒྱ་གསུམ་ལ་མེ་མདའ་བརྒྱུ་སྤྱི་དམར་གསོད་བཏང་ནས་ལོ་གསུམ་འཁོར་བའི་དུས་ཚོགས་ཤིག་
ཡིན་འདུག རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་དམ་བསྐྱབས་ཐུགས་ཆེ་བཏང་བའི་ཕོག་རྒྱལ་གཅེས་ཚོས་
གཅེས་ཟེར་བའི་སློབ་གསོའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་སྤྱོད་ཁར་དགེ་འདུན་པ་ཚོའི་འགོ་བསྐྱོད་ཀྱིས་གཙོ་སྤོང་
ཚོས་དད་ལ་དམ་བསྐྱབས་ཆེ་རུ་བཏང་ཡོད།

དེར་བརྟེན་བོད་མིས་དོ་སྣང་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དམ་བསྐྱབས་བྱ་རྒྱུའི་འཁོར་ལོའི་བརྒྱུད་
རིམ་དེ་གྲུབ་ཡོད། ད་ཆ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དམ་བསྐྱབས་ཀྱི་ཚད་གཞི་དེའི་འོག་བོད་མི་ཚོས་ལུ་ཐུག་

ཐབས་ཟད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དེ་འདྲ་ཞིག་སྤེལ་དགོས་ཐུག་ཡོད། ང་ཚོས་རྩ་བའི་སྤྱི་ལ་ཡོད་པའི་ཁམས་དཀར་
མངོས་ལྷུང་དུ་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་བ་ཐོག་མ་དེ་མཐོང་ཡོད། གལ་ཏེ་བོད་མིའི་དཀའ་ངལ་དེ་
དག་གང་ལྟར་མ་སེལ་ཆེ་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་དེ་རིགས་ད་དུང་མང་དུ་འགོ་ཉེན་
ཡོད།

ཨོ་སེ་ཁོ་ལི་ཡའི་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་ལྷན་སྦྲེལ་གྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་རྒྱ་ནག་གི་
རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་དང་ཨོ་སེ་ཁོ་ལི་ཡའི་གོང་ཁྲིའི་ཀུན་རླེང་ར་གཉིས་ཆའི་ནང་བོད་མི་ཚོའི་དཀའ་ངལ་
ལ་སེམས་ཚབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱུགས་ཆེ་བསྟན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལུ་མཐུད་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་ལྷན་བོད་
མི་ཚོའི་དཀའ་ངལ་སྐོར་འགོ་སློང་གནང་རྒྱ་དང་། དུལ་གཉིས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནད་དོན་
ཐོག་གཉིས་མོལ་སྐབས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་སྐྱེ་ཚབ་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་བོད་མི་
ཚོའི་དཀའ་ངལ་གང་ལྟར་སེལ་དགོས་པའི་རེ་འདུན་འདོན་རྒྱུའི་རེ་བ་ལྷུ་བཞེན་ཡོད། བོད་ནང་དུ་བོད་
མི་ཚོའི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་དང་སླགས་བོད་མི་ཚོའི་ཐུན་མེན་ཚོས་དང་སྐད་ཡིག་རིག་
གཞུང་སོགས་སྤྱད་སྤོབ་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་ཅེས་སོགས་འཕྲོད་ཡོད།

ང་གཅིག་པ། ཨིན་ཡུལ་གྱིས་ཚོགས་འཐུས་མིས་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་གནང་བ།

༢༡། རྒྱ་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་བཀའ་ཁྲི་སློབ་བཟང་སང་གེ་མཚོག་གིས་སྤེལ་ངམ་ལུལ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན་རྣམས་ཡོངས་སུ་ལེགས་གྲུབ་རྗེས་མེ་འཁོར་བརྒྱུད་ཨིན་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ལོན་ཾོན་དུ་མེབས་འཕྱོར་སྐབས་ཨིན་ཡུལ་རྒྱ་ཚོགས་དོན་གཅོད་ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ་ལགས་དང་ས་གནས་བོད་རིགས་ཁག་གཅིག་གིས་མེབས་བསུ་བྱས་ཡོད། དེ་ནས་ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་བཀའ་ཁྲི་མཚོག་གིས་ཐོག་མར་རྟེ་རྟེ་སི་གསར་འགོད་པ་མི་ཤལ་རུ་སེན་གྱིས་གཙོ་སྐྱོར་གནང་བའི་ཨིམ་ཕེག་ཨེ་ཤི་ཡ་(Impact Asia)ཞེས་པའི་ལས་རིམ་གྱི་ཆེད་དོན་དྲི་བར་ལན་འདེབས་གནང་བ་མ་ཟད། ཨིན་ཇིའི་ཉིན་རེའི་གསར་ཤོག་སྟེ་ཀེ་ལི་ལྷར་རབ་(The Telegraph)ཞེས་པའི་གསར་འགོད་པའི་དྲི་བར་ལན་འདེབས་ཀྱང་གནང་ཡོད།

ཨིན་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་དེབ་གཅིག་གི་གསར་འགོད་པའི་དྲི་བར་ལན་འདེབས་གནང་ཡོད། དེ་རྗེས་བཀའ་ཁྲི་མཚོག་གིས་ཨིན་ཡུལ་དུ་ཉིན་གཞི་བྱས་པའི་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་གྱི་ཚོགས་པ་ལྷའི་རྒྱ་ཚོགས་འཐུས་མི་བཅུ་ཙམ་དང་མངལ་འབྲུད་གྱིས་བོད་དོན་དོ་སྦྱོར་གནང་བ་དང་རྒྱགས། རྒྱུ་སྐྱོར་ཚོགས་པས་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཁག་བོད་མིའི་རྒྱིག་འཕྲོགས་ལ་བརྟེན་ལན་སྦྱོད་ཐུབ་ཆེ་དགེ་མཚན་ཡོད་སྐོར་དང་རྒྱུ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་བོད་དོན་ཆེད་ལས་འགུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་སྤེལ་རུང་བོད་མིའི་རྒྱིག་འཕྲོགས་དང་གོ་བསྟར་གནང་ཚོག་ཀྱང་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་དེ་བཞིན་རྒྱུ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་རང་ཉིད་གྱིས་གནང་རྒྱ་ཡིན་སྐོར་དང་། ཨིན་ཡུལ་ནང་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་རྣམས་པོ་ཚུན་མཐུན་སྦྲིལ་ཐོག་ལས་གཞི་གཅིག་ཐོག་མཉམ་རུབ་གྱིས་རུས་པ་སྤུང་ཐུབ་ཆེ་དགེ་མཚན་ཆེ་སྐོར་གསུངས་པ་དང་རྒྱགས།

རྒྱུ་སྐྱོར་ཚོགས་པས་བོད་མི་ཚོར་རྒྱུ་སྐྱོར་གནང་བར་བཀའ་ཁྲི་རྗེས་དྲན་མཚོན་ཆེད་ཚོགས་མི་བཅུ་པོར་མངལ་དར་རེ་སྤུལ་ཡོད། ཉིན་གུང་ཞལ་ལག་གྲུབ་མཚམས་བཀའ་ཁྲི་མཚོག་གིས་

ཨིན་ཡུལ་སྤྱོད་ལས་འགལ་ཚོགས་པའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་སྐྱེ་ཞབས་ཀའི་མེ་ཀར་མི་མཚོག་དང་མངལ་
འཕུད་གནང་། སྐབས་དེར་བཀའ་ཁྲིམ་མཚོག་གིས་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་
སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་རྒྱུ་བྱས་པ་དེ་ནི་བོད་མི་ཚོ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དམ་བསྐྱབས་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་
འོག་ཏུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་དུ་སྐྱུར་བ་ལས་གཞན་མི་སྲུང་ཞིག་ཡིན་ཏུ་བྱ་སྟོན་དེ་རིགས་སྟེལ་ཐབས་
མེད་སྟོར་གསུངས་ཡོད།

དེ་རྗེས་བཀའ་ཁྲིམ་མཚོག་གིས་ཨིན་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ཁག་གཅིག་
མངལ་འཕུད་གྱིས་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་འཚུགས་གྱིས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཐོག་ནས་
བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སེལ་རྒྱུའི་ལངས་སྤྱོད་ལས་བཟོན་པོ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། དུས་ཅུག་ཏུ་རྒྱ་
ནག་གཞུང་དང་ལྷན་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སེལ་ཆེད་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཐོག་ནས་གྲོས་མོལ་
བྱ་རྒྱུའི་གྲ་སློབ་ཨང་གསར་ཡོད་སྟོར་སོགས་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

དེ་རྗེས་བཀའ་ཁྲིམ་མཚོག་གིས་ལྷོ་ལྷོ་སི་རྒྱ་ཡིག་ཚན་པའི་དྲ་ལམ་ཐོག་(BBCChinese.com) སྐར་
མ་ ༤༠ རིང་གི་བར་ལན་འདེབས་གནང་ཡོད། དེ་ནས་བཀའ་ཁྲིམ་མཚོག་གིས་ཨིན་ཡུལ་དུ་གནས་སྡོད་
བྱེད་བཞིན་པའི་བོད་མི་ཚོར་རྒྱ་ཚོད་ ༡ ཙམ་རིང་གསུང་བཤད་དང་གི་བར་ལན་འདེབས་གནང་ཡོད།
བཀའ་ཁྲིམ་མཚོག་གིས་ཕྱི་ཆེས་ ༡༠ ཟུང་ཡོལ་དུ་ཨིན་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་བརྒྱ་གཉིས་དང་མངལ་
འཕུད་གནང་སྐབས་ཁོང་ནམ་པས་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ནམ་པ་ཤུགས་ཆེ་བསྟན་ཡོད་པ་མ་ཟད།
རང་དབང་མང་གཙོ་ཚོགས་པའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་སྐྱེ་ཞབས་སི་མོན་ཏུ་ངེ་སི་མཚོག་གིས་རིང་
མིན་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༥ ཉིན་གྲོས་ཚོགས་སུ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐོག་བཀོ་སྐྱོང་གནང་རྒྱ་ཡིན་སྟོར་གསལ་
བསྐྱབས་གནང་སྐབས་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་གཞན་ནམས་དང་བཀའ་ཁྲིམ་མཚོག་དེ་བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་
ཚོགས་བཅར་བ་ཚང་མས་དགའ་བསྟེན་ཐལ་མོ་བརྒྱབས་ཡོད། ཕྱི་ཆེས་ ༡ ཉིན་བཀའ་ཁྲིམ་མཚོག་ཕུ་རོབ་
རྒྱལ་ཁབ་ཁག་བདུན་ནང་གི་གཞུང་དོན་ལས་དོན་ཡོངས་སུ་ལེགས་ལྷན་རྒྱུ་ལྗོངས་ཀྱི་གར་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་
གནང་རྒྱ་ཡིན་འདུག།

ང་གཉིས་པ། ཉི་ཉོང་གི་ས་གནས་བོད་རིགས་སློབ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ནས་ཉི་ཉོང་གི་
གྲོས་ཚོགས་ལས་ཁུངས་སུ་འབྲེལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ལྷན་སྐྱེས་པའི་

༡༩༩༡ ལོ་ ༡༩༩༡ ལྷ་ ༡༩ ཚེས་ ༦ ཉིན་ཉི་ཉོང་བོད་རིགས་མཐུན་ཚོགས་དང་ས་གནས་བོད་རང་
དབང་སློབ་སྦྱོར་ཚོགས་པ་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་གིས་ཉི་ཉོང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཁག་བཅུ་གསུམ་ནང་
བཅར་ཉེ་བོད་ནང་གི་ཇོ་བོ་གནས་སྤངས་སེལ་ཆེད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གཞོན་པུ་གས་སྤོང་དགོས་པའི་
རེ་སྐུལ་ཞུས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ས་གནས་བོད་རིགས་ཚོས་ཉི་ཉོང་གི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཚམས་ལ་ད་
ལྟའི་བོད་ནང་གི་ཇོ་བོ་གནས་སྤངས་སྐོར་འགྲེལ་བཞུགས་དང་སྐྱོད་དང་སྐྱོད་པུ་གས་ལ་བོད་ནང་འཆད་ལུ་སྦྱོར་གིས་
རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་དགོས་ལྟར་བའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་ཆེད་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱལ་སྤྱིར་གྱི་ལུས་
པ་གཅིག་ཏུ་སྦྱང་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་དེར་ཉི་ཉོང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིར་གནང་རོགས་ཞེས་འཕོད་
སྐུལ་བྱས་ཆེ་ཞུས་ཡོད། དེ་
ཡང་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་
ཚོགས་གཙོ་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་
ལགས་ཀྱིས་གསུང་དོན། བོད་
ནང་གི་བོད་མིས་རང་ལུས་
མེར་སྲེག་བཏང་བའི་ཇོ་བོ་
གི་གནས་སྤངས་ལ་གཞིགས་
ཆོང་ཆོས་དུས་ཚོད་ལྷན་ཅི་
ཞེས་ཀྱི་ནང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལུས་པ་

གཅིག་ལ་སྤྱད་རྒྱུ་ལས་འགུལ་སྤེལ་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་ད་བར་ང་ཚོས་གང་སྟབས་སྟབས་བྱེད་རྒྱ་
བྱུང་བར་དགའ་པོ་བྱུང་།

འབྲུང་འབྲུང་ང་ཚོས་ག་སྐྱེད་སྤོན་སོང་གི་སྲིད་བྱུས་ཐོག་གོས་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་གང་མང་
སྟབས་སྟབས་པའི་འབད་བཙོན་ལྷ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག ཕྱོགས་མཚུངས་ཚོགས་གཞོན་སྤོལ་མ་
ཚོ་རིང་ལགས་ཀྱིས་གསུང་དོན། ཉེ་ཉོང་གོས་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་ནམས་ནས་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོའི་
གནས་སྟངས་ལ་དོ་སྣང་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་ནང་ད་དུང་གནས་ཚུལ་
རི་བྱུང་ཁོང་ནམས་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་རོགས་ཞེས་འབོད་སྐྱེལ་ཡང་ཁྱེད་བྱུང་། ཞེས་གསལ་བཤད་
གནང་ཡོད།

གཞན་ཡང་བོད་རིགས་སློབ་ཕྱོག་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་ནམས་ནས་རེ་སྐྱེལ་ཁྱེད་པ་ལྟར་
ཉེ་ཉོང་གོས་ཚོགས་འཕུས་མི་བཞིས་བོད་མི་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཡིག་ཆར་མཚན་རྟགས་བཀོད་ཡོད། རྒྱབ་
སྐྱོར་ཡིག་ཆ་དེར་འཇམ་སྤིང་རྒྱལ་ཁབ་འདྲ་མིན་གྱི་གོས་ཚོགས་འཕུས་མི་དང་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
རྟགས་བཞིས་སྤོང་མཁན་མང་པོས་ཀྱང་མཚན་རྟགས་བཀོད་ཡོད།

ང་གསུམ་པ། ཅེ་ག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་པ་རྒྱལ་ནང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་བསྐྱེད་ལུ་གཏམ་སྤེལ་བ།

༦། བྱི་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༡ རེས་གཟུང་ཉི་མའི་ཉིན་ཅེ་ག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་པ་
རྒྱལ་ནང་དུ་ཅལ་སི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་(Charles University)གི་སྤྱི་ཚུལ་ཚན་པའི་བསྐྱེད་ལུ་གཏམ་ཁང་གི་
ཚོགས་ཁང་ཞིག་ཏུ། རྒྱ་ནག་ཐོག་བཏོ་སྤོང་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གོ་སྐྱིག་གནང་བ་དེར་ཡགོང་ས་ཡསྐྱབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་དང་ཨི་རན་གྱི་བུད་མེད་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་དང་དེ་སྔ་ལོ་བེལ་ཞི་བདེའི་
གཟུངས་ཉུགས་ཐོབ་ཚུངས་མཁན་ལྷུ་མ་ཤི་རིན་ཨི་ལྷ་ཏེ་(Shirin Ebadi)མཚོག་ཅེ་ག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
སྤྱི་དཔྱད་ལུ་བུར་པ་སྐུ་ཞབས་མཁན་ལབ་ཏུ་མེལ་(Vaclav Havel)མཚོག་འཛམ་སྤྱིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་
ཚོགས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྐྱེད་ལུ་བུ་བྱིས་ཚོགས་ཚུངས་གི་འགན་འཛིན་
ལས་རོགས་སྐུ་ཞབས་སི་ཏེ་མན་ཏུ་མེལ་(Stephane Hessel)མཚོག་པ་རན་སིའི་བྱི་སྤྱི་སློན་ཆེན་
ལུ་པ་སྐུ་ཞབས་ལྷན་པོ་ཀོ་ཆི་ནར་(Bernard Kouchner)མཚོག་རྒྱ་རིགས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་
སྐུ་ཞབས་ཡང་ཇིན་ལི་(Yang Jianli) བཅས་མཉམ་ཞུགས་ཐོག་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་
པ་རྒྱལ་ཏེ་ལེ་ལེ་རེ་ཤན་(Prague Declaration)ཞེས་པའི་བསྐྱེད་ལུ་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན།
དེ་རིང་འདྲིར་ཨོ་སི་ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལྟོང་པ་ཆགས་ཏེ་ལོ་ངོ་གཅིག་གི་རྗེས་ཨི་ལི་ཡའི་ནང་འགོ་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོའི་གནས་སྤངས། ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་འདིར།
ཅེ་ག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་དཔྱད་ལུ་བུར་པ་སྐུ་ཞབས་མཁན་ལབ་ཏུ་མེལ་མཚོག་གིས་ཇི་ལྷན་མགོན་
འབོད་ཞུས་པ་ལྷན་དང་ཚོས་མཉམ་ཞུགས་ཐོག་རྒྱལ་སྤྱིའི་བུས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྱི་ལྟོ་གོ་ལ་ཁྱོད་ཡོངས་སུ་
འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱུ་ཅམ་མ་བཟད། འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྤངས་ཡར་

རྒྱལ་གཞིར་རྒྱུ་འབྲེལ་བཅོམ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ལ་སང་འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་
 ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྲུབ་གསལ་བསྐྱབས་སྡེལ་ཏེ་མི་ལོ་ཉིལ་པོ་ ༤༩ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་འཛམ་གླིང་
 རྩོན་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་བཅི་ཞུས་ཡོད། ཡོངས་ཁྲུབ་གསལ་བསྐྱབས་དེའི་ནང་འགོ་བ་མི་ཚང་མར་རང་ཉིད་
 ལ་ངེ་འདོད་ཀྱི་འདོད་དོན་བསྐྱབ་རྒྱུ་དང་མི་འདོད་པའི་འཛིགས་པ་ལས་གྲོལ་རྒྱུའི་རང་དབང་ཆ་ཚང་
 ཡོད། ཐོབ་ཐང་དེ་དག་འགོ་བ་མི་ཚང་མར་ཡོངས་ཁྲུབ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད། ཉེ་ལམ་ཨེ་ཤི་ཡའི་
 དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཐོག་སློབས་ཤུགས་ཇི་ཆེར་འགོ་བཞིན་པར་བརྟེན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་དོ་སྣང་ཆེ་རུ་
 འགོ་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་སློབས་པ་ཞིག་ལ་ཨེ་ཤི་ཡའི་ས་ཁུལ་འདྲ་མིན་ནང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་
 གནས་སྐྱབས་ཏེ་ཅང་ཐབས་སྐྱོ་བོ་དང་སེམས་འཚབ་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྐྱབས་ལ་དོ་སྣང་དེ་ཙམ་
 རྒྱད་མེད། ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་དང་བྱང་ཀོ་རི་ཡ། མེ་རན། སི་རི་ཡ་སོགས་ཀྱི་ནང་བལྟ་སྐབས་འགོ་བ་མིའི་
 ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐྱབས་ཐོག་ཡར་རྒྱས་འགོ་རྒྱུ་ལྟ་ཞིག་ད་དུང་ངེ་ཞན་ངེ་སྤྱད་ཏེ་འགོ་བཞིན་པ་མཐོང་
 ཐུབ། འབྱོར་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ཤེས་བཞིན་དུ་འབྱོར་ཁེ་སན་ཁོ་ནར་དམིགས་ཏེ་ཅི་
 ཡང་མི་སྲུང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་འཛིན་པ་དེར་ང་ཚོར་ཏེ་ཅང་སེམས་འཚབ་འདུག།

རང་དབང་དང་མང་གཞི། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་གྱི་རྒྱ་ནག་ཞིག་བསྐྱབ་རྒྱུ་དེ་ནི་ཨེ་ཤི་ཡ་ཙམ་
 མིན་པར་འཛམ་གླིང་རྩོན་ཡོངས་སུ་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་
 གཞི། འཛིན་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་སོགས་རྒྱ་ནག་ཏེ་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས། གང་ཡིན་བརྗོད་ན་རིན་ཐང་
 དེ་དག་ལྟར་པར་འཕགས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བསྐྱབ་རྒྱུར་མང་གཞི་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཆིག་
 སྤྱིལ་དང་བརྟན་ལྷིང་ཡོང་རྒྱུར་རིན་ཐང་དེ་དག་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་དགོས་ངེས་ཆ་རྟེན་ཞིག་ཀྱང་
 ཆགས་ཡོད།

དེར་བརྟེན་
 རྒྱ་ནག་ནང་རྒྱ་
 རིགས་མང་པོས་
 རང་སློག་འབེན་
 ལ་བཅུགས་ཏེ་མང་
 གཞིའི་ཆེད་འཐབ་
 ཚོད་བྱེད་སྤྲོས་ཡིན།
 རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནས་

སྤངས་དེར་གཞི་བཙུག་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ལྷག་པར་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོས་རྒྱ་
རིགས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རྒྱ་དེ་འོས་འགན་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ང་ཚོའི་
ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་རང་དབང་དང་མང་གཙོའི་ཆེད་འཕམ་ཚོད་གནང་མཁན་ཚོའི་སྤྱིང་སྤོབས་གོང་
མཐོར་འདེགས་ཆེད་ལས་འགུལ་རི་འདྲ་ཞིག་སྤེལ་དགོས་ཀྱང་སྤེལ་རྒྱ་དེ་ང་ཚོའི་འོས་འགན་ཆགས་
ཡོད་ཞེས་སོགས་འཁོད་ཡོད།

ང་བཞི་པ། ཀམ་རྩོ་ཉི་ཡའི་གོས་ཚོགས་འཕུས་མི་གསུམ་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བོད་
མིར་དམ་བསྐྱུགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་འཕྲུལ་དུ་མཚམས་འཛོག་
དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ།

༄༅། གྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ ༡༢ ཚེས་ ༡༦ རེས་གཟའ་པ་སངས་ཉིན་ཐོན་གནས་ལྟར་ན། ཀམ་རྩོ་ཉི་ཡའི་གོས་
ཚོགས་འཕུས་མི་སོན་ཆ་ཡེ་(Son Chhay)མཚོག་དང་སྐུ་ཞབས་ཅི་ཡམ་ཆ་ལེ་(Cheam Channy)མཚོག
སྐུ་ཞབས་ཡོན་ཐ་རོ།(Yont Tharo) མཚོག་བཅས་གསུམ་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དམ་བསྐྱུགས་ཅན་གྱི་
སྲིད་བྱུས་འོག་ད་ཆ་བོད་མི་རྣམས་ལུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་
ལ་བསྐྱུད་མར་ངོ་ཚོལ་བྱེད་དགོས་བྱུང་བར་བརྟེན། དམ་བསྐྱུགས་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་འཕྲུལ་དུ་མཚམས་
འཛོག་ཐོག་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སེལ་ཆེད་གོས་ཚོགས་ཚོལ་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་གྱི་ཐུགས་ཆེ་བཏོན་པའི་ལྷ་
སྟན་ནང་འཁོད་དོན། ཉེ་ལམ་ཨིན་ཇིའི་གོས་ཚོགས་འཕུས་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་
ཚོར་དང་བདེན་མིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ལག་བརྟུན་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་འཕྲུལ་དུ་མཚམས་འཛོག་དགོས་པའི་
རེ་འདུན་བཏོན་པ་དེར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱབ་སྐྱོར་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། རང་ལོ་ ༡༥ སོན་པ་ནང་པའི་བཅུན་མ་
དཔལ་ལྷན་ཚོས་མཚོ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་རྗེས་འདས་གོངས་ཕྱིན་པ་དེ་ནི་འདི་ལོའི་
ཕྱི་ལྷ ༩ ནས་བོད་མི་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་མཁན་བཅུ་གཅིག་པ་དེ་ཆགས་ཡོད། རང་ལུས་མེར་
སྲེག་བཏང་བའི་བྱ་སྐྱོད་ནི་དེ་སྔ་བོད་མི་ཚོའི་ཁོད་བྱུང་སྐྱོང་མེད་པའི་ལུ་ཐུག་གི་ཐབས་ལམ་ཞིག་དང་
ཚོའི་མིག་མདུན་དུ་མཐོང་བཞིན་ཡོད། ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྱག་རིང་བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་ནག་གི་དབང་བསྐྱུར་འོག་
དུས་ཉལ་ཏུ་དཀའ་སྐྱུག་དང་གཉའ་གཞོན་འདིགས་སྤང་། དཔལ་རྒྱབ་སོགས་ཀྱིས་འོག་དཀའ་སྐྱུག་ཚད་
མེད་ལྷངས་པའི་ཁར། ད་དུང་གནས་སྤངས་རེ་ཞན་རེ་སྐྱུག་ཏུ་འགོ་བཞིན་པར་བརྟེན་ལུ་ཐུག་ཐབས་
ཟད་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་དགོས་ཐུག་པ་དེར་ང་ཚོས་བསམ་ཤེས་སྐབས་པ་ཞིག་ཡིན། བོད་མི་
ཚོས་རང་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤྱད་སྐྱོབས་བྱེད་མི་སྐབས་པ་དང་བཅོན་དུ་ལུས་ཆེ་མནར་གཅོད་ཚད་

མེད་ཚུངས་དགོས་པར་བརྟེན་ད་ཆ་ཁོང་ཚོས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་རྒྱུ་དེ་བདམས་པ་རེད། བོད་ཀྱི་
ཡ་སྐབས་མགོན་ཏཱ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་བྱ་སྤྱོད་དེ་ཉ་ཅང་འཆད་ལུ་
ཐུག་ཆགས་པའི་གནས་སྤངས་ཡིན་སྐོར་བཀའ་སྤྱུལ་ཡོད།

ཉེ་ལམ་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བ་དེར་སློབ་བརྗོད་བྱས་
པ་མ་ཟད། བྱ་སྤྱོད་དེ་བོད་ཀྱི་ཡ་སྐབས་མགོན་ཏཱ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་དང་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིར་བ་ཚོས་
བརྒྱུད་སྐུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་སློབ་འཇུགས་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་དཔོན་རིགས་ཚོས་འདས་པའི་བྱེད་
སྤྱོད་དང་སྲིད་བྱས་འོར་འཇུགས་བྱུང་བ་དེར་བསམ་ཞིབ་བྱ་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་བོད་ཀྱི་ཡ་སྐབས་མགོན་ཏཱ་
ལའི་སླ་མ་མཚོག་ལ་སློབ་བརྗོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། བོད་ཀྱི་ཡ་སྐབས་མགོན་ཏཱ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་གི་སྐུ་
དཔར་སྐྱིལ་གཤམ་དང་ཁོང་ལ་སློབ་ལམ་རྒྱག་རྒྱ། ཁོང་གི་སྐུ་དཔར་ཚེ་སྤྱང་བཟོས་ཏེ་འདོགས་རྒྱ། ཁོང་
གི་ཞལ་འདོན་གསུང་པའི་སྐུ་ལག་ཐོག་ཁ་པར་གི་འབོད་སྐྱར་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་སོགས་ནི་རྒྱ་ནག་ནང་
ཉེས་ཅན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་ལྟར་ནའང་བོད་ཀྱི་ཡ་སྐབས་མགོན་ཏཱ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་
གིས་རྒྱ་ནག་དཔོན་རིགས་ཚོ་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་གི་ལམ་ནས་བོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་མཛོད་
བཞིན་ཡོད། གོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་སྲོགས་ནས་ཅིས་མེད་རྟོག་རོལ་བཏང་
བ་མ་ཟད། བོད་མི་ཚོར་དམ་བསྐྱགས་སུ་མཐུད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ད་བར་
རྒྱ་ནག་ནང་གངས་ཉུང་མི་རིགས་གཞན་སུ་ལའང་མེད་པའི་བོད་མི་ཚོར་གོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་
བདུན་གི་ཆ་རྒྱུན་སྲུང་ཡོད་སྐོར་བརྗོད་པ་དེ་ཁ་དན་ཚིག་ལ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་ཚེ། གོས་མཐུན་ནང་
གསལ་བའི་དོན་ཚན་དེ་དག་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཡ་སྐབས་མགོན་ཏཱ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་
གིས་འདོན་གནང་མཛོད་པའི་དབུ་མའི་ལམ་གི་བཞེངས་སྲོགས་ཐོག་ནས་ཁོང་དང་གོས་མོལ་བྱེད་
དགོས་པ་ལས། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་བོད་ནང་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་པ་ཚོས་བོད་མི་ལོ་ ༡༥ མན་ཆད་ནམས་
གཞུང་གི་སློབ་གྲྲར་འཇུག་དགོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་ནང་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་གིས་རང་ལོ་ ༡༥ མན་ཆད་ཀྱི་
སྐུ་གཞུང་གི་སློབ་གྲྲར་མ་བཏང་བར་དགོན་པར་ཚོས་བཞུགས་བྱས་པའམ། ཡང་ན་དགོན་པའི་ནང་
ཚོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ཆེད་བཏང་ཆེ་སྐུ་གྲུ་རེར་ཉེས་ཆད་རྒྱ་སྐོར་ ༡༠༠༠ སྲུང་དགོས་པའི་སྤྱི་མཐུན་དེ་ད་ཆ་
འབད་བཅོམ་འཕར་མའི་ཐོག་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་སྐོར་བརྗོད་ཀྱི་འདུག ཉེས་ཆད་དེ་ནི་གོང་
གསལ་པ་ཞིག་གི་ཡོང་འབབ་ལ་གཞིགས་ཆེ་ཉ་ཅང་ཆད་མཐོན་པོ་ཆགས་ཡོད། བོད་མིའི་སློབ་སྦྱོར་
མི་ཐུབ་པ་དེ་རྒྱ་མིས་ཤེས་དགོས། ད་ཆ་བོད་མིའི་འགོ་བྲིད་ཚོས་རྒྱ་ནག་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་རྒྱུ་ཁྱོང་
ངེ་འདྲ་བྱེད་ཡོངས་བསམ་པའི་བོད་མི་ཚོར་ཡི་ཚེས་སྐྱབས་རྒྱུའི་ཉན་ཁ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་

གཞུང་གིས་དམ་བསྐྱེད་ལཱ་ལ་དུ་མཚམ་འདྲིལ་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཡ་སྐྱེད་མགོན་ཏུ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་
དང་སྐྱེད་དོན་དམ་གྱི་གྲོས་མོལ་ཡོང་རྒྱུའི་འབད་བཅོམ་གནང་རོགས་ལུ་རྒྱ་ཡིན། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་
གིས་བོད་ནང་གནས་ཚུལ་གང་ལྟར་བ་དེར་དོ་སྣང་སྤོང་དགོས། གང་ཡིན་བརྗོད་ན་བོད་མི་ཚོས་རང་
གི་དཀའ་ངལ་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ནས་དོ་སྣང་བསྐྱེད་ཆེད་ལུ་སྤྱོད་གི་བཞེད་ཡོད། དམ་བསྐྱེད་
སྐྱེད་ལཱ་བྱས་པ་དེས་གནས་སྤངས་ཇ་དཀའ་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོའི་ལོ་གསར་འཛར་ལ་ཉེ་
བ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ལོ་གསར་པའི་གོ་སྐབས་བཟུང་ནས་ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་
ལེ་ཆེད་གྲོས་མོལ་གྱི་སློ་མོ་གསར་པ་ཞིག་འབྲེད་རྒྱུར་སློ་སློབས་བསྐྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་
ཆགས་ཡོད། ཅེས་འཁོད་འདུག།

ང་ལྟ་བུ། ཨིན་ལན་གྲོས་ཚོགས་ནང་བོད་དོན་སྲིད་བཀའ་

༢༡ ཟ࿳་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༥ ཉིན་ཕྱི་དྲིལ་ལྷག་པ་ཚེ་རིང་དྲན་ཉེན་ཚོགས་ཁང་དུ་གསར་འགོད་བསྐྱབས་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་སྐབས་ཨིན་ཇིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་སྐུ་ཞབས་ས་ཡི་ཨོན་ཏུ་ཇི་སི་(Simon Hughes) མཚོག་གིས་དབུ་ཁྲིད་པའི་ཨིན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་སྐུ་ཞབས་སེ་བི་ཡན་ཉེ་མིལ་ཁོན་(Fabian Hamilton)མཚོག་དང་། སྐུ་ཞབས་འིག་ཏུ་ཀིན་(Nic Dakin)མཚོག་སྐུ་ཞབས་སྟེ་རེ་(Gray)མཚོག་གེ་ཐེ་ཇ་མི་སོན་མཚོག་(Cathy Jaimieson) བཅས་ཀྱིས་ཨིན་ཇིའི་གྲོས་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་སྐོར་སྲིད་བཀའ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་གནང་བ་བཞིན། ཟ࿳་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༡༡ ཚེས་ ༥ རེས་གཟུང་ལྷག་པའི་ཉིན་སྐུ་ཞབས་ས་ཡི་ཨོན་ཏུ་ཇི་སི་མཚོག་གིས། འདི་ལོ་ཟ࿳་ལྷ་ ༩ རས་བོད་ནང་གི་བོད་མི་

དགོ་འདུན་པ་དང་བཅུན་མ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་བོད་མི་ཚོས་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བཏང་བའི་ཇོ་བོ་དག་གི་གནས་སྐབས་མཚམས་འདྲི་ཡོང་ཆེད་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོའི་སྐད་ཡིག་དང་ཚོས་དད། དེ་གཞུང་བཅས་ཀྱི་རང་དབང་ལ་སྲུང་བཅི་ཞུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སེལ་ཆེད་བོད་ཀྱི་ཡ་སྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་བླ་མ་མཚོག་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ལྷན་ཆེ་བའོན་ཡོད། སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་གསུངས་དོན། ང་རང་ད་བར་བོད་དུ་འགོ་རྩེད་མེད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ང་རང་སྐྱ་གྲུ་ཚུང་ཚུང་ཞིག་ཡིན་ནའང་སྐབས་དེར་བོད་ནང་རྒྱ་མིས་བཅོད་འཛུལ་བྱས་པ་དང་བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་ནག་གི་དབང་བསྐྱུར་ལ་ཞི་བའི་སྐྱེར་ལངས་བྱས་པ། མཐར་བོད་མི་ནམས་བཅོད་བྱོལ་དུ་བྲོས་སུ་ཡོང་དགོས་ལྷན་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་ངས་གསལ་པོ་དྲན་གྱི་འདུག་བོད་དེ་ང་དང་འདྲ་བའི་མིན་ལན་གྱི་ཡུལ་མི་མང་པོར་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།

ང་འུག་པ། ཨ་རི་གཞུང་གིས་བོད་ནང་དུ་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བསྐྱེད་མར་འགྱུར་ བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སློབ་འཚོ་བ་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྷན་གསུམ་ཆེ་བའོན་པ།

༡༩༩༡ ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༤ ཉིན་ཨ་མི་རི་ཀའི་སྤྱི་སྲིད་ལྷན་ཁང་གི་མགྱོག་ཚབ་པ་ལུམ་སྤུ་མིག་
འོ་རི་ཡ་ལུ་ལྷ་(Victoria Nuland)ལགས་ཀྱིས། འདི་ལོ་བོད་ནང་རྒྱ་གཞུང་ལ་བོད་མིས་འུ་ཐུག་
བཟོད་བྲལ་གྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་དོ་རྒྱུ་བསྐྱེད་མར་ཐོན་བཞིན་པ་དང་ཉེ་ཆར་བོད་མི་དཔལ་
བོ་སེར་སྤྱི་ཚུལ་བྲིམས་ལགས་དང་བསྟན་ཉི་ལགས། བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ལགས་བཅས་ཀྱི་རང་
ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་གནང་བའི་དོན་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་ཨ་རི་གཞུང་དོས་ནས་བོད་ནང་བོད་མིར་སློ་
འཚོ་བ་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་གསུང་དོན། ད་བར་བོད་མི་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གཏོང་མཁན་བསྐྱེད་མར་ཡོང་
བཞིན་པ་དང་། ལྷག་པར་ཉིན་ཤས་ནང་དུ་སྐར་ཡང་བོད་མི་གསུམ་གྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་
དོན་རྐྱེན་བྱུང་བའི་ཐོག་ནས་བོད་ནང་ཚོས་དད་རང་དབང་དང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ལ་དམ་
བསྐྱེད་ལྷན་གསུམ་ཆེ་བྱེད་པ་མཚོན་བཞིན་འུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་ལས་འགུལ་དེ་རིགས་ཀྱིས་བོད་མིའི་
བཟོད་མི་ཐུབ་པའི་ཁོང་ཁོའི་རྣམ་པ་ཞིག་གསལ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཨ་རིའི་གཞུང་དོས་ནས་
གནང་དོན་དེ་དག་དང་འབྲེལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་ལྷན་དུ་སྤྲོ་རྗེས་སྤོང་སྤོང་གནང་བཞིན་ཡོད་པའི་
སྐོར་སོགས་འབྲེལ་བཞེད་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཨ་རི་གཞུང་དོས་ནས་ང་འུག་འབོད་སྤུལ་དང་སྤྲོགས་རྒྱ་
ནག་གི་བོད་ནང་དམ་བསྐྱེད་འགོ་བཙུག་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་དེ་དག་མེད་པར་བཟོས་ཏེ་བོད་རྒྱ་སྤྲོགས་
གཉིས་དབར་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་གོ་ལ་མོལ་གནང་དགོས། ཅེས་དང་བོད་ནང་གི་གནས་སྐབས་ཁ་གསལ་
ཤེས་རྟོགས་ཡོང་སྲིད་རང་དབང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྤེལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་འགྲུལ་དང་གསར་འགྱུར་
བསྐྱེད་ལམ་ཁག་དེས་པར་གཏོང་གནང་དགོས་སྐོར་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་དོས་ནས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་སྲུང་བཅི་དང་ལེན་གནང་སྤྲོགས་ཐད་བཟང་སྤྲོགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཞིག་འཛིན་དགོས་པའི་དགོས་
འདུན་ཡང་བཏོན་གནང་འདུག།

ང་བདུན་པ། འཇར་མན་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་དམ་བསྐྱུགས་མཚམས་ འདོག་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ།

༢༡ ཟ࿳་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ རེས་གཟའ་ལྷག་པ་ཉིན་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན། འཇར་མན་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་མར་གོ་སི་ལོ་འི་ལོ་(Markus Loning)ལགས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ད་ལྟ་བོད་ནང་དུ་འཛིན་བཞེན་པའི་སྲིད་བྱས་དེར་བསྐྱར་ཞིབ་ཐོག་བོད་མི་ཚོར་རིག་གཞུང་དང་ཚོས་དད་རང་དབང་སྲོད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ལྷགས་ཆེ་བཏོན་ཡོད།

དེ་ཡང་ཁོང་གིས་དེར་སྐབས་བོད་མངོ་སྤྱད་རྩ་བ་ཀའི་དགོན་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་བོད་ཀྱི་ས་ཁྲུལ་ཁག་གི་ནང་དུ་བོད་མི་ཚོས་རང་ལུས་མེར་སྲིག་བསྐྱུད་མར་གཏོང་བཞེན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་འི་བོད་མི་ཚོ་ད་ལྟའི་སྲིད་བྱས་འོག་འདོད་སློའི་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ལྷགས་ཆེ་ཡོད་པར་བརྟེན་འཆད་ལུ་ལྷག་གི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་གསལ་བོ་ཡིན་སྟོར་གསུངས་ཡོད། གཞན་ཡང་ཁོང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་འཛིན་བཞེན་པའི་དམ་བསྐྱུགས་ཆེ་བའི་སྲིད་བྱས་དེའི་འོག་བོད་མི་ཚོར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞེན་ཡོད་པར་བརྟེན། བོད་མི་ཚོའི་དཀའ་ངལ་དེ་སེལ་ཆེད་ངེས་པར་དུ་སྲིད་བྱས་ལ་འགྱུར་བཅོས་བཏང་སྟེ་དམ་བསྐྱུགས་འཕྲལ་མར་མཚམས་འདོག་གིས་གྲུ་ཡངས་ལྷན་པའི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེ་ཡིན་སྟོར་སོགས་ཀྱི་རེ་འདུན་ཤགས་ཆེ་བཏོན་པ་དང་འབྲེལ། ཕྱོགས་མཚུངས་འཇར་མན་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་ནང་དུ་བོད་མི་ཚོའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རྟོག་ཞིབ་ཆེད་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འགོག་རྒྱུན་གང་ཡང་མེད་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགོད་པ་དང་ཆབ་སྲིད་མི་སྣ། དེ་བཞེན་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་འབྲེལ་མི་སྣ་ཆེད་གཏོང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བསྐྱར་འདོན་བྱས་ཡོད།

ང་བརྒྱུད་པ། རྒྱ་ནག་ཏུ་བཅའ་སྲོད་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་པས་རྒྱ་ནག་གི་འགྲོ་བ་མིའི་
ཐོབ་ཐང་གནས་སྤངས་ཇི་ཞན་ཇི་སྟུག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པར་སློབ་བརྗོད་གནང་བ།

༢༡། བུ་ལོ་༢༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་རྒྱ་ནག་ཏུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་པ་སྐུ་ཞབས་
གླེ་རི་ལོ་ཀ། (Gary Locke) ལགས་ཀྱིས་ཕི་ལྷི་ཨེ་སི་ (PBS) ཞེས་པའི་ཨ་རིའི་མང་ཚོགས་བརྒྱན་འཕྲིན་
ཁང་གི་གསར་འགོད་པ་ཅའ་ལི་རོ་སི་ (Charlie Rose) ལགས་ཀྱིས་དྲི་བར་ལན་འདེབས་གནང་
སྐབས། ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང་འོག་རྒྱ་ནག་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྤངས་
ཇི་ཞན་ཇི་སྟུག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ཐེར་འདོན་གནང་སྟེ་སློབ་བརྗོད་བྱུགས་ཆེ་གནང་ཡོད།

དེ་བཞིན་གཞུང་ཚབ་མཚོག་ནས་སྤེལ་པོ་དཀྱིལ་ཤར་ཡུལ་གྱུ་དང་བྱང་ཨ་ཕི་རི་ཁ་སོགས་ཀྱི་ནང་
མང་ཚོགས་ཀྱིས་གཅིག་བསྟུན་ལམ་ལུགས་ལ་ཞི་ཚོལ་གྱི་སྒྲེར་ལངས་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་དོན་རྐྱེན་བྱང་
རྗེས་རྒྱ་ནག་ཏུ་མང་གཙོའི་ལས་འགུལ་བ་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་མི་སྟོན་གྱི་སྤྲོད་
ཚོད་པ་སོགས་ལ་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང་གི་འགོ་བློའི་ཚོས་དམ་བསྐྱབས་བྱུགས་ཆེ་བྱང་བ་

དེ་ནི་དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་
ཡུལ་གྱུ་གང་སར་མང་ཚོགས་
ཀྱི་སྒྲེར་ལངས་བྱས་དང་བྱེད་
མུས་ཀྱི་དོན་རྐྱེན་དེར་སེམས་
འཚབ་བྱེད་བཞིན་པའི་རྣམ་
པ་ཏུ་ཅང་གསལ་པོ་ཡིན་པ་མ་
ཟད། དེང་སྐབས་རྒྱ་ནག་ནང་
ཏུ་དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང་གི་
དཔོན་རིགས་ཚོས་འཛིགས་

སྣང་ཉ་ཅང་བྱེད་དགོས་པའི་མང་ཚོགས་སྐྱེར་ཡངས་དཔེར་ན། སྣམ་དང་འོ་མའི་བཟོ་གྲུ་ཁག་གཅིག་གིས་འོ་མ་དང་སྣམ་ནང་དུག་རྩལ་བསྐྱེད་ལྟར་བྱས་རྗེས་བྱིས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་མི་མང་པོར་ནད་གཞི་ཕོག་རྒྱུ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲོས་ཚེད་པ་བརྒྱུད་འབྲེལ་ཡོད་བཟོ་གྲུའི་བདག་པོར་བྱང་བདེན་དགོས་པའི་སྤྲོས་གཏུག་བྱེད་སྐབས། རྒྱ་ནག་གི་དགའ་གིས་སྤྲོས་ཚེད་པ་དེ་དག་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཏེ་དམ་བསྐྱབས་བྱས་ཡོད་ཅེས་གསུངས། གཞན་ཡང་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་ནས་གསུང་དོན། གལ་ཏེ་གཏན་འཁེལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ངོས་ཀྱིས་ཨ་རིའི་བོད་དོན་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་མཐུད་མ་མཚོག་དང་གོས་མོལ་གྱིས་བོད་རྒྱའི་དབར་གྱི་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་སེལ་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་སྐད་ཡིག་བོད་མིའི་ཐུན་མིན་ངོ་བོ་བཅས་སྲུང་སྐྱོབ་ཡོང་ཆེད་བོད་ཀྱི་ཡ་སྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་སྐྱ་མ་མཚོག་དང་རྒྱ་ནག་དཔོན་རིགས་དབར་གྲོས་མོལ་གནང་རྒྱུར་འབད་བཅོལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད།

ང་དགུ་པ། ས་རན་སིའི་སྤྱི་འབྲེལ་མགྲིན་ཚབ་པས་རྒྱ་ནག་ གཞུང་ལ་རེ་འདུན་བཏོན་པ།

༢༡ ཟ࿳་ལོ་ ༢༠༡༢ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ས་རན་སིའི་སྤྱི་འབྲེལ་མགྲིན་ཚབ་པ་སྤྱི་ཞབས་ལྷན་པ་ཏི་ཕ་
ལི་རའོ་(Bernard Valero)མཚོག་གིས་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་ཐོག་ཉེ་སྔོན་བོད་ནང་བོད་མི་རྒྱ་
སེར་ ༡༧ གྱིས་སྤྱི་འབྲེལ་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་འཛིན་བཞེན་པའི་དམ་
བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སྤྱི་བྱས་ལ་ཞི་བའི་ངོ་ཚོལ་གནང་བའི་གནད་དོན་ཐད། ས་རན་སིའི་སྤྱི་འབྲེལ་
གིས་སོ་འཚབ་གི་རྣམ་པ་གསལ་བཏོན་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་ངོ་བོ་དང་རིག་
གཞུང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་འོག་བོད་མི་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་གྲོས་མོལ་གནང་དགོས་པའི་འབོད་སྐྱེལ་
ཡང་གནང་འདུག།

གཞན་ཡང་སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་གསུང་དོན། བོད་མི་རྒྱ་སེར་དེ་དག་ལུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་པའི་
གནས་སྟངས་ཆགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་ཚོལ་བྱེད་དགོས་ཐུག་
པ་རེད། ས་རན་སིའི་སྤྱི་འབྲེལ་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་མིའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། རྒྱ་དུ་ཡིག་
འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་མོགས་ལ་
གུས་བཅི་ལུ་དགོས་པ་ནན་སྐུལ་ལུ་
རྒྱ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་རྒྱུ་
མཐུན་རྒྱལ་འབ་ཅ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒོམ་
གཞིའི་འོག་བོད་རྒྱ་ཕྱོགས་གཉིས་
ཀྱིས་གྲོས་མོལ་གནང་སྟེ་གཉིས་
སྤྱན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཐབས་ལམ་
ཉག་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་བརྒྱུད་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་།

ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བརྗེ་བཀུར་དང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས། ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་ཁོང་གིས་
གསུང་དོན། ས་རན་སིའི་སྲིད་གཞུང་གིས་དང་སྐབས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བྱས་
བའི་གནད་དོན་ཐོག་སེམས་འཚབ་ཏུ་ཅང་ཡོད། ས་རན་སིའི་སྲིད་གཞུང་གིས་ཡུ་རོབ་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་
པ་དང་རྒྱ་ནག་དབར་གྱི་གོས་མོལ་ནམ་བུ་སྐབས་གོ་སྐབས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་གིས་འགོ་བ་མའི་ཐོབ་
ཐང་ལ་བརྗེ་འཇོག་དགོས་པའི་རེ་འདུན་འདོན་བཞིན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

དུག་རྒྱུ་པ། ཨ་རིའི་བོད་དོན་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་མཐུན་པའི་བསྐྱབས་གཏམ།

༢༡། གྲི་ལོ་༡༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༡༤ རེས་གཟའ་ལྷག་པའི་ཉིན། ཨ་རིའི་བོད་དོན་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་མཐུན་པ་ལྷམ་སྐུ་མ་རི་ཡུ་ཨོ་ཏེ་རོ་(Maria Otero)མཚོག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་སྤུང་བ་བསྐྱབས་བྱེད་བཞིན་པའི་གནད་དོན་ཐོག་སློ་འཚབ་གྱི་ནམ་པ་ལྷགས་ཆེ་བའོན་པའི་བསྐྱབས་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན།

རྒྱ་ནག་ཏུ་བོད་རིགས་གནས་སྡོད་ས་ཁུལ་ཁག་གི་ནང་གནས་སྡངས་ཇ་དྲག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་ལྷག་པར་ཟེ་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ས་ཁུལ་དུ་རྒྱ་མིའི་དྲག་ཆས་ཉེན་རྟོག་པས་བོད་མི་རྩམ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཁག་གཅིག་ལ་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་དམར་གསོད་བཏང་བ་མ་ཟད། བོད་མི་འགར་མས་སྟོན་བཏང་བ་སོགས་གྱི་གནས་ཚུལ་ཐོན་པར་དོས་ཏེ་ཅང་སེམས་ཚབས་ཆེན་པོ་འདུག གནས་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱ་བ་འདིའི་རྒྱ་འགོར་བོད་མི་བཞིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། གྲི་ལོ་༡༠༡༡ ལྷ་ ༩ ནས་བོད་ནང་དུ་བོད་མི་དགོ་འདུན་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་གྲ་བྱུར་དང་། དེ་བཞིན་བཙུན་མ་གཉིས་བཅས་ད་བར་ཁྲོན་བོད་མི་གྲངས་ ༡༤ ལྷིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་ཡོད། བོད་མིས་རང་ལུས་མེར་སྲེག་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་སྐོར་ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཐང་ཀར་སྲིང་སྲོང་བསྐྱུད་མར་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་འཛིན་བཞིན་པའི་ཕན་པ་ལས་གཞོད་པ་ཆེ་བའི་སྲིད་བྱས་དེར་བཅོས་བསྐྱར་གཏོང་དགོས་པ་ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་ཇ་དྲག་ཐོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་རེ་འདུན་ཡང་ཡང་བཏོན་ཡོད། སྲིད་བྱས་དེས་བོད་མི་ཚོར་དཀའ་ངལ་བཟོ་རྒྱུ་མ་ཟད། བོད་མིའི་ཐུན་མིན་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། རྐང་ཡིག་བཅས་ལ་ཉེན་ཁ་བཟོ་བཞིན་ཡོད།

ངས་སྟོན་ནས་བརྗོད་པ་ལྟར་སྲིད་བྱས་དེའི་འོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ནང་དུ་རྒྱལ་གཅེས་ཚོས་གཅེས་ཟེར་བའི་སློབ་གསོའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་ཏེ་བོད་མི་ཚོའི་ཚོས་དང་ཐོག་དམ་བསྐྱབས་ཆེ་བུ་བཏང་ཡོད་པ་དཔེར་ན། བོད་གྱི་ལྷ་སྐྱབས་མགོན་ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་མཚོག་ལ་

མཚན་སྲོད་ལྷ་བཅུག་
པ་དང་། དགོན་སྡེ་
ལག་གི་ནང་རྒྱ་མིའི་
ཉེན་ཉོན་དམག་མི་
གཏན་འཇགས་འདྲིལ་
རྒྱ། རྒྱལ་ས་གང་སར་
པར་ཆས་བཅུགས་ཏེ་
སོ་བཟུང་བྱ་རྒྱུ་ལྷགས་ཆེ་
རུ་བཏང་བ། བཅའ་
ཁྲིམ་གྱིས་བཀག་ཉར་

བྱ་རྒྱ། བོད་མི་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་བ། དེ་བཞིན་རང་ལུས་མེར་སྲིག་གཏོང་མཁན་གྱི་ནང་མི་ཚོ་
དང་གཉེན་ཉེ་རྣམས་ལ་དམ་བསྐྱེད་དང་འདྲིལ་བཟུང་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཆགས་ཡོད།
རྒྱལ་ས་མཚུངས་བོད་མི་ཚོམ་པ་པོ་དང་རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་མི་སྣ། རིག་གཞུང་གཅེས་འདྲིལ་པ་སོགས་
ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཚོར་འདྲིལ་བཞིན་པའི་སྲིད་བྱུས་དེར་སློབ་བརྗོད་བྱས་པར་བརྟེན།
རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཉེན་ཉོན་མི་སྣ་དང་ཁྲིམས་ཁང་གི་ལས་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་འདྲིལ་བཟུང་བཀག་ཉར་
བྱས་ཡོད། ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་མི་སེར་སྤྱི་ཡོངས་ལ་བྱབ་པའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
ལ་སྲུང་བཅི་བྱ་རྒྱུ་མ་ཟད། རྒྱ་མིའི་ཉེན་ཉོན་པ་ཚོས་དམ་བསྐྱེད་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འདྲིལ་གིས་བོད་
མི་གནས་སྡོད་ས་ལྷན་ལག་གི་ནང་དུ་གསར་འགོད་པ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མི་སྣ། དེ་བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་
ཉོན་ལྷོ་ཚོགས་པ་སོགས་འགོ་བརྒྱུད་འཇུག་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ལྷན་ལྷན་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་
ཀྱི་ཡ་སྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་སྐ་མ་མཚོག་གམ་ཁོང་གི་སྐྱེ་ཚབ་དང་ལྷན་དོན་འབྲས་སོན་པའི་གྲོས་མོལ་
རྒྱུ་སློང་ཐོག་བོད་མིའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་གནང་རོགས་ཞེས་རེ་འདུན་ལྷན་ལྷན་ཡིན། ཞེས་སོགས་
འཁོད་ཡོད།

རེ་གཅིག་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཡངས་ཚོགས་པས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་མིར་དྲག་
གཞོན་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འཛོག་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ།

༢༡། རྩི་ལོ་༢༠༡༢ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཡངས་ཚོགས་པས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་
ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་དྲག་གཞོན་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འཛོག་དགོས་པའི་བསྐྱེད་གཏམ་
ཞིག་སྤེལ་ཡོད།

དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཡངས་ཚོགས་པའི་ཨེ་ཤི་ཡ་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོའི་འགན་འཛིན་སེམ་ཇ་རི་
མི་(Sam Zarifi) ལགས་ཀྱིས་གསུངས་དོན། “རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཚོས་བོད་མིའི་དཀའ་
ངལ་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱ་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་དྲག་གཞོན་དང་དམ་བསྐྱེད་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད། རྩི་
ལོ་༢༠༠༩ ཉེས་བཟུང་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་ཞི་བའི་ངོ་རྒྱལ་བྱེད་སྐབས་དྲག་གཞོན་བེད་སྤྱོད་བྱས་
པར་བརྟེན་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་ཐོག་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་མེད། ཚེས་དང་དང་རིག་གཞུང་གི་རང་
དབང་ཐོག་དམ་བསྐྱེད་བྱས་པ་དེས་གནས་སྟངས་ཇི་ཞན་ཇི་སྲུག་ཏུ་ཕྱིན་པ་མ་གཏོགས་བཟང་དུ་
ཕྱིན་མེད།” ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཡངས་ཚོགས་པས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ངོས་ནས་
རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགོད་པ་ཚོར་བོད་ནང་ཇ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་བྱང་སའི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་རྟོག་ཞིབ་ཆེད་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ཚོག་མཚན་སྤོང་དགོས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་ངོས་ནས་རྟོག་ཞིབ་
དེ་དག་རང་དབང་དང་། རྩོགས་རིས་མེད་པ། རུས་ལྡན་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་ངེས་བརྟན་བཟོ་དགོས་ཞེས་
གསུངས་ཡོད།

རེ་གཉིས་པ། ཐེ་མན་དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པས་བོད་མིར་གཏུང་སེམས་
མཉམ་བསྐྱེད་གི་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་སྒྲེལ་བ།

༄༅། གྲི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་སྤོ་ཐེ་མན་བོད་གི་སྐྱེ་ཚབ་དོན་གཙོད་ལྷ་བ་ཚེ་རིང་ལགས་
དང་དྲུང་ཚེ་བསོད་ནམས་རྗེ་རྗེ་ལགས་གཉིས་གིས་ཐེ་མན་དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་
གཙོ་ལྷམ་སྐྱེ་ཚེ་དབྱིང་མིན་ལགས་དང་། གྲོས་ཚོགས་འཁུས་མི་ལྷམ་སྐྱེ་ཤེའོ་མའེ་ཚིང་ལགས་མངལ་
འཕྲད་ལྷམ་ཉེ། གཙོ་བོ་ཉེ་ཆར་ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་ཐེ་མན་གི་སྲིད་འཛིན་འོས་བསྐྱུ་བྱུབ་རྗེས་ཚུགས་
གཉིས་ཀར་སྐྱེལ་བའི་གསུང་འཕྲིན་སྐུལ་བར་བཞེན། ལྷམ་སྐྱེ་ཚེ་ལགས་གིས་ཡགོང་ས་མཚོག་ལ་
ལྷགས་རྗེ་ཚེ་ལྷ་འོགས་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཟད། ལོ་མོ་ནི་ག་དུས་ཡིན་ཡང་ཡགོང་ས་མཚོག་གི་བཀའ་
སློབ་ལ་བཙེ་བཀའ་ལྷ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དོན་གཙོད་གིས་ད་བར་ལྷམ་ཚེ་ལགས་ནས་
བོད་དོན་ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བར་ལྷགས་རྗེ་ཚེ་ལྷམ་པ་དང་སྐྱགས། རྒྱ་ནག་གྲུང་ཁུན་ཉང་གིས་ཐོག་
མར་བོད་མིར་དཔལ་འབྱོར་གི་བསྐྱེད་སྲིད་བྱས་འགོ་བཙུགས་ཉེ་མཐའ་མ་བོད་ས་ཡོངས་རྗེས་དྲུག་
པོའི་སྲིད་དབང་འོག་ལྷུང་བ་དང་། དེང་སྐབས་བོད་ནང་རྗེ་དྲུག་གི་གནས་སྡངས་འོག་བོད་མི་རྣམས་
ཐབས་ཟད་ལུ་ལྷག་གིས་རང་གི་གཅེས་པའི་ལུས་སློག་མེར་སྲིག་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་དོ་རྒོལ་
བྱེད་པའི་སྐོར་དོ་སྐྱོད་གནང་། ལྷམ་ཚེ་ལགས་གིས་ཐེ་མན་གི་དམངས་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་དོ་སྐྱོད།
བོད་ནང་དང་བཅའ་བྱེད་བོད་མིའི་གནས་སྡངས་སྐོར་ལ་བཀའ་དྲི་གནང་བར་དོན་གཙོད་ནས་ཞིབ་
ཕྲ་དོ་སྐྱོད་གནང་བ་མ་ཟད། ཐེ་མན་ནང་བཅའ་བྱེད་བོད་མིའི་ཡིག་ཆ་དོས་འཛིན་བྱ་བྱོགས་དང་།
བོད་མི་ཐེ་མན་ནང་གཉེན་སྲིག་བྱེད་མཁན་སོགས་གི་མཐོང་མཚན་ཐོག་འཕྲད་པའི་དཀའ་ངལ་སྐོར་
འགྲེལ་བཞེད་གནང་བར། གྲོས་ཚོགས་འཁུས་མི་ལྷམ་ཤེའོ་ལགས་གིས་ཐེ་མན་གྲོས་ཚོགས་ནང་སྐབས་

བཅོལ་པའི་བྲིམས་གཞི་གསར་པ་བཟོ་རྒྱུ་འབད་བཅོལ་ལྷ་རྒྱུ་དང་། བྲིམས་གཞི་དེ་འདྲ་ཞིག་བཟོ་
སྲབ་པ་བྱུང་ན་འབྱུང་འབྱུང་པོད་མིར་རོགས་པའི་བྱེད་སྲབ་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དུས་ལུན་རྣམ་མ་ ༤༥
རིང་པའི་ཚུན་བཀའ་མོལ་ལྷུག་པོ་གནང་རྗེས། དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པས་གསར་འགོད་ལྷན་
ཚོགས་ཤིག་སྐོར་ཚོགས་གནང་བའི་ཐོག་གོས་ཚོགས་འབྲུས་མི་ལྷན་ཤེལ་ལགས་དང་། འོན་ཀའོད་ལྷ་བ་
ཚེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་གསར་འགོད་པ་ལྷུག་འཕྲད་གནང་སྟེ། ཐོག་མར་དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་
པའི་ཕྱོགས་ནས་འོན་ཚུན་གསུམ་ཅན་གྱི་བསྐྱེད་སྲུང་གཏམ་སྤེལ་དོན།

༡༽ ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འགན་འཁུར་གནང་ཡང་། ཚོས་ཕྱོགས་དབྱེ་བྱིད་ཀྱི་
མཚན་ཐོག་ནས་སྤྲོ་མཉམ་གཞི་རྩེའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐད་སྲུགས་འཁུར་བསྐྱེད་དང་སྐོར་བཞིན་
ཡོད་པར། དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཡི་རང་ལྷ་རྒྱུ་དང་། དུས་མཚུངས་ཡགོང་ས་
མཚོག་གིས་རྒྱན་དུ་ཐེ་མན་གྱི་དམངས་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་དང་། ཐེ་མན་ནང་འབྱུང་བའི་གཞོན་འཚོ་
བྱུང་སྐབས་ཐེ་མན་མི་མང་སོགས་ལ་སྲུགས་འཁུར་མཛད་པར་སྲུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ།

༢༽ འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་དམངས་གཙོ་ནི་ཐེ་མན་དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པའི་རྩ་བའི་
ལངས་ཕྱོགས་ཤིག་ཡིན་པས། གཞུང་འཛིན་དང་ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པ་གང་གི་གནས་བབ་བཟུང་
ཡང་། དམངས་གཙོ་དང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱ། ལྷག་དོན་ཐེ་མན་དང་རྒྱ་ནག་གཞིས་
ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་། རེ་བར་གོང་གསལ་ཆ་རྒྱུན་དེ་ཚོ་ཚུད་ཐབས་བྱ་རྒྱ།

༣༽ དམངས་གཙོ་ཡར་ཐོན་ཚོགས་པ་ནི་ཕྱོགས་འགལ་ཚོགས་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གོ་མིན་
ཏང་གཞུང་འཛིན་པར་འབོད་སྐྱེལ་ལྷ་རྒྱུར། རྒྱ་ནག་གི་དམངས་གཙོ་དང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐད་
ངག་བསྐྱེད་ནས་སྤོང་རྒྱ་མེད་པ་དང་། དུས་མཚུངས་གོང་མིན་ཏང་གཞུང་འཛིན་ནས་རྒྱ་ནག་གིས་
པོད་ཐོག་དྲག་གཞོན་བྱས་དང་བྱེད་སྲུགས་ཡིན་པར་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་དགོས་ལ། གཞན་ཡང་པོད་མིའི་
འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བར་སྲུགས་འཁུར་བྱེད་དགོས་
ཅེས་འཁོད་ཡོད། མཇུག་ཏུ་གསར་འགོད་པས་པོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་རྗེ་དྲག་གནས་སྐྱེད་སྐྱོར་གྱི་རི་བ་
ཁག་ལ་འོན་ཀའོད་ལྷ་བ་ཚེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་དང་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

རེ་གསུམ་པ། རྟོང་ཀོང་དུ་བོད་དོན་ཆེད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་ཚོལ།

༢༡། རྟོང་ཀོང་དུ་གནས་སྡོད་རྒྱ་རིགས་ཁག་གཅིག་གིས་མ་སྐྱེལ་དང་སྤངས་ཐོག་བོད་དོན་ཆེད་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མདུན་དུ་ངོ་ཚོལ་གནང་འདུག།

དེ་ཡང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནང་གནས་ཚུལ་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན། ཟ࿳་ལོ་༢༠༡༢ ཟ࿳་
༡ ཚེས་ ༢༡ རྒྱ་འབྲུག་ལོའི་ལོ་གསར་ཚེས་ ༡ ཉིན། རྟོང་ཀོང་གི་རྒྱ་རིགས་ཁག་གཅིག་གིས་མ་སྐྱེལ་
དང་སྤངས་ཐོག་རྒྱ་ནག་མཉམ་སྲེལ་ལས་ཁུངས་ཞེས་པའི་མདུན་དུ་ལྷན་འདྲེས་གནང་སྟེ་བོད་དོན་
ཆེད་རང་སྲོག་སྲོལ་གཏོང་གནང་སྟེ་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་བའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་མྱ་ངན་དང་གདུང་
སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་མཚོན་སྲིད་མཚོན་འབྲུལ་གནང་བ་མ་ཟད། བོད་ནང་རང་སྲོག་མེར་སྲེག་བཏང་
སྟེ་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲུ་པར་ཁག་ལས་ཁུངས་དེའི་མདུན་བཤམ་སྟོན་གནང་སྟེ་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གི་བོད་མིའི་ཐོག་བབྱུང་བའི་སྲིད་བྱུས་ལ་སློབ་བརྗོད་གནང་འདུག།

སྐབས་དེར་རྟོང་ཀོང་དུ་རྒྱའི་བརྒྱུན་འཁུལ་ཞེས་པའི་འགོ་འཛིན་ཡང་ཁོན་གྱིས་གསུངས་དོན།

ཟ࿳་ལོ་༢༠༠༤ ཟ࿳་ ༩ པ་ནས་
བབྱུང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
བོད་ནང་དམག་མི་འབོར་
ཆེན་བཏང་སྟེ་བོད་མིར་
དག་གཞོན་བྱས་པ་མ་ཟད།
དགེ་འདུན་པ་དང་ཚོམ་
པ་པོ་སོགས་གང་ལྟར་རྒྱ་
ནག་གཞུང་དང་ལྷ་སྲོད་མི་
མཐུན་པའི་མི་སྣ་མང་དག་

ཅིག་འདྲིན་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་པའི་ཁྲོད་ནས་ཁག་གཅིག་གར་སོང་ཆ་མེད་གྱུར་ཡོད། དེ་བཞིན་དུག་གཞོན་དང་འདྲིགས་སྤང་དེ་ལྟ་བུའི་འོག་བོད་མིར་དགའ་སྦྱིད་ལྡན་པའི་ཐོག་ལོ་གསར་ལ་རོལ་རྒྱུའི་སེམས་ཚོར་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་ཐོག་མེ་མདའ་སོགས་བེད་སྤྱོད་བཏང་སྟེ་བོད་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ཙམ་མེད་བཟོ་རྒྱུའི་སྲིད་བྱས་སམ་ལས་འགུལ་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཅེས་སོགས་གསུངས་འདུག འུགས་མཚུངས་ཁོང་ནམ་པས་བོད་མིར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་མཚོན་ཆེད་མཚན་མོ་ཡང་ལས་ཁུངས་དེའི་མདུན་དུ་བསྐྱེད་འདུག